

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

อนุชา หนูเสมียน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2567

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

อนุชา หนูเสมียน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช 2567
(ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย)

THE RELATIONSHIP BETWEEN EDUCATIONAL ADMINISTRATION ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE AND THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN CHAWANG DISTRICT, UNDER THE NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

ANUCHA NUSAMIAN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
PROGRAM IN EDUCATIONAL
FACULTY OF EDUCATION
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
2024

(COPYRIGHT OF MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	**ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล กับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2**
ชื่อนักศึกษา	:	**อนุชา หนูเสมียน**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีพุทธศักราช	:	**2567**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**ดร.สันติ อุนจะนำ**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	**ผศ.ดร.ทิพมาศ เศวตวรโชติ**

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้นับวิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ .....
(พระครูศรีวีรคุณสุนทร, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ :

ประธานกรรมการ .....
(พระครูวินัยธรวุฒิชัย ชยวุฑฺโฒ, ดร.)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษา) .....
(ดร.สันติ อุนจะนำ)

กรรมการ (อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม) .....
(ผศ.ดร.ทิพมาศ เศวตวรโชติ)

กรรมการ .....
(ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี)

กรรมการ .....
(ผศ.ดร.ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thesis Topic	:	The Relationship Between Educational Administration According to The Principles of Good Governance and The Effectiveness of Educational Institutions in Chawang District, Under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2
Student's Name	:	Anucha Nusamian
Degree Sought	:	Master of Education
Program	:	Education Administration
Anno Domini	:	2024
Advisor	:	Dr.Santi Aunjanum
Co-Advisor	:	Asst. Prof. Dr.Tippamas Sawetvorachot

Accepted by the Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master of Education (Educational Administration)

Dean of Faculty of Education .....P. S. Sunthon.....

(Phrakhrusriveerakhunsunthon, Asst. Prof. Dr.)

Dissertation Committee:

Chairman .....Pk. Wutthichai.....

(Phrakhruvinaithorn Wutthichai Chayawuddho, Dr)

Member (Advisor) .....Santi.....

(Dr.Santi Aunjanum)

Member (Co-Advisor) .....Tippamas Sawetvorachot.....

(Asst. Prof. Dr.Tippamas Sawetvorachot)

Member .....Supattara Pusitrattanavalee.....

(Dr.Supattara Pusitrattanavalee)

Member .....Teerapong Somkhaoyai.....

(Asst. Prof. Dr.Teerapong Somkhaoyai)

Copyright of Mahamakut Buddhist University

บทคัดย่อ

หัวข้อวิทยานิพนธ์	:	**ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2**
ชื่อนักศึกษา	:	**อนุชา หนูเสมียน**
ชื่อปริญญา	:	**ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**
สาขาวิชา	:	**การบริหารการศึกษา**
ปีการศึกษา	:	**2567**
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	:	**ดร.สันติ อุนจะนำ**
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	:	**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพมาศ เศวตวรโชติ**

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 4) เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูในสถานศึกษาในอำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 182 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y) อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูง ($r = .648$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4. ตัวแปรพยากรณ์การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 3 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม (X_1) หลักความโปร่งใส (X_3) และหลักความคุ้มค่า (X_6) สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ร้อยละ 59.1 (R^2 = .591) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้คะแนนดิบ $\hat{Y}$ = 2.119 + .621(x_6) + .108(x_3) – .214(x_1) และสมการพยากรณ์ โดยใช้คะแนนมาตรฐาน $\hat{Z}_Y$ = .852(x_6) + .181(x_3) –.314(x_1)

คำสำคัญ : หลักธรรมาภิบาล, ประสิทธิผลของสถานศึกษา

ABSTRACT

Thesis Topic	:	**The Relationship Between Educational Administration According to the Principles of Good Governance and the Effectiveness of Educational Institutions in Chawang District, Under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2**
Student's Name	:	**Anucha Nusamian**
Degree Sought	:	**Master of Education**
Program	:	**Educational Administration**
Anno Domini	:	**2024**
Advisor	:	**Dr. Santi Aunjanam**
Co-Advisor	:	**Asst.Prof.Dr. Tippamas Sawetworachot**

The objectives of this thesis were as follows 1) To study the educational administration level according to the principles. Good governance of educational institution administrators, Chawang District, under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2. 2) To study the level of effectiveness of educational institutions, Chawang District, under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2. 3) To study the effectiveness Relationship between educational administration according to the principles of good governance and the effectiveness of educational institutions in Chawang District, under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2. 4) To study variables predicting the relationship between educational administration according to the principles of good governance. Administration and effectiveness of educational institutions in Chawang District, under the jurisdiction of the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2. The sample group included teachers in educational institutions in Chawang District. Under the jurisdiction of the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2. there were 182 people. The instrument used to collect data was a questionnaire. Statistics used in the research include percentages, averages, and standard deviations. Finding Simple Pearson's Correlation.

The research of the results found that :

1. Management according to good governance principles of educational institution administrators in Chawang District, under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2, overall is at a high level.

2. The effectiveness of educational institutions in Chawang District under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2, is overall at a high level.

3. The relationship between the principles of good governance of educational institution administrators (X) and the effectiveness of educational institutions (Y) in Chawang District, under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2. Overall, there is a positive relationship. at a high level (r = .648) with statistical significance at the .001 level

4. Variables predicting educational administration according to the principles of good governance of educational institution administrators, 3 components, which consist of the rule of law (x1), the principle of transparency (x3), and the principle of value for money (x6), can together predict the effectiveness of the institution. Study in Chawang District, under the Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 2, obtained 59.1 percent (R2 = .591), with statistical significance at the .01 level. Can be used to create an equation to predict the effectiveness of educational institutions in Chawang District, under the District Office. Nakhon Si Thammarat Primary Education Area 2 using raw scores. $\widehat{Y}$ = 2.119 + .621(x_6) + .108(x_3) – .214(x_1) and prediction equations. Using the standard score. $\hat{Z}_Y$ = .852(x6) + .181(x3) –.314(x1)

Keywords : Principles of good governance, Effectiveness of the educational institution.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จเรียบร้อยลงได้ด้วยความช่วยเหลือจากผู้มีพระคุณหลายฝ่ายที่ได้ช่วยเหลือในครั้งนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอ ขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสิทธิ์ประสาทความรู้ทางการศึกษาด้านการบริหารการศึกษา ระดับปริญญาโท

ขอกราบขอบพระคุณอธิการบดี และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ที่ได้อำนวยความสะดวกในการศึกษาตลอดหลักสูตร ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนให้ความรู้ระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ขอขอบคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่ได้ให้คำแนะนำเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหาในเล่มวิทยานิพนธ์ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.สันติ อุนจะนำ ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพมาศ เศวตวรโชติ ที่ให้ความอนุเคราะห์รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้คำปรึกษา ตลอดจนตรวจสอบข้อบกพร่องต่าง ๆ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาของสารนิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้เป็นอย่างดียิ่ง

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช ทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ดูแลช่วยเหลือในด้านเอกสารจัดทำวิทยานิพนธ์ ตลอดจนเพื่อนนิสิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกคน ที่ให้กำลังใจรวมทั้งความห่วงใยที่มอบให้ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบคุณครอบครัว และญาติมิตรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาในครั้งนี้ ที่คอยห่วงใยให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงจบการศึกษา

ประโยชน์และคุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบความดีทั้งหมดนี้แด่บิดา-มารดา และอาจารย์ อันเป็นที่เคารพสูงสุด ที่ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ณ โอกาสนี้

อนุชา หนูเสมียน

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย..... จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ช
กิตติกรรมประกาศ..... ญ
สารบัญ..... ฎ
สารบัญตาราง..... ฐ

บทที่

1 บทนำ..... 1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... 1
1.2 คำถามวิจัย..... 3
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย..... 4
1.4 สมมติฐานของการวิจัย..... 4
1.5 ขอบเขตการวิจัย..... 4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 6
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 6
1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ..... 7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 9
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา..... 11
2.2 หลักธรรมาภิบาล..... 25
2.3 ประสิทธิผลของสถานศึกษา..... 40
2.4 บริบทพื้นที่ที่ศึกษา..... 49
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 51
3 วิธีดำเนินการวิจัย..... 54
3.1 รูปแบบการวิจัย..... 54
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... 54
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 56
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 57
3.5 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล..... 58
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิจัย..... 59

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	**61**
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	62
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	**84**
5.1 สรุปผลการวิจัย	85
5.2 อภิปรายผล	88
5.3 ข้อเสนอแนะ	91
บรรณานุกรม	**93**
ภาคผนวก	**100**
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	101
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	103
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย	107
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	109
ภาคผนวก จ การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (IOC : Index of item objective congruence)	123
ภาคผนวก ฉ ผลการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)	133
ประวัติผู้วิจัย	**139**

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางที่ 1 ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล.....	35
2	ตารางที่ 2 ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษา.....	45
3.1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	55
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	63
4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ.....	63
4.3	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา	64
4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน.....	64
4.5	แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา.....	65
4.6	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 2 โดยภาพรวม..	65
4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 องค์ประกอบที่ 1 หลักนิติธรรม.....	66
4.8	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 องค์ประกอบที่ 2 หลักคุณธรรม.....	67
4.9	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 องค์ประกอบที่ 3 หลักความโปร่งใส.....	68
4.10	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 องค์ประกอบที่ 4 หลักการมีส่วนร่วม.....	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.11	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 องค์ประกอบที่ 5 หลักความรับผิดชอบ	70
4.12	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 องค์ประกอบที่ 6 หลักความคุ้มค่า	71
4.13	แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวม	72
4.14	แสดงค่าเฉลี่ย ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 องค์ประกอบที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	73
4.15	แสดงค่าเฉลี่ย ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 องค์ประกอบที่ 2 คุณลักษณะของผู้เรียน	74
4.16	แสดงค่าเฉลี่ย ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 องค์ประกอบที่ 3 ความพึงพอใจในงานของบุคลากร	75
4.17	แสดงค่าเฉลี่ย ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 องค์ประกอบที่ 4 การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	76
4.18	แสดงค่าเฉลี่ย ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 องค์ประกอบที่ 5 การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	77
4.19	แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2	78
4.20	แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติของการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2	80

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.21	แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติโดยใช้ตัวแปรทุกตัวร่วมกันพยากรณ์การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2.....	81
4.22	แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2.....	82
4.23	แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนที่ตัวแปรการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ดีที่สุด.....	82

สารบัญภาพ

ภาพที่ **หน้า**

1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย..... 6

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สภาพของสังคมในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สังคมประเทศไทยเป็นยุคที่มีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ทันสมัยเข้ามามีบทบาท พร้อมกับวัฒนธรรมของชาติตะวันตก ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม ซึ่งการศึกษาถือได้ว่าเป็นรากฐานสำคัญที่สุดในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและเป็นการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตลอดเวลา โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทยให้มีความเจริญงอกงามทั้งทางด้านสติปัญญา ความรู้ คุณธรรม ความดีงามในจิตใจ ความสามารถที่จะทำงาน และคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง สามารถเรียนรู้ แสวงหาความรู้ ตลอดจนใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มาตรา 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งในการจัดกระบวนการเรียนรู้จำเป็นต้องมีการจัดให้สอดคล้องกับความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ช่วยฝึกทักษะกระบวนการคิด การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2564, หน้า 3) การบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างเป็นระบบ เพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะ กระทบ กระเทือนต่อส่วนอื่น ๆ ของหน่วยงาน นักบริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อที่จะให้งานนั้นบรรลุจุดหมายที่วางไว้ การบริหารงานนั้นจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ทุกประการ เพราะว่าการดำเนินงานต่าง ๆ มิใช่เพียงกิจกรรมที่ผู้บริหารจะกระทำเพียงลำพัง แต่ยังมีผู้ร่วมงานอีกหลายคนที่มีส่วนทำให้งานนั้นประสบความสำเร็จ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2563, หน้า 8) ซึ่งการบริหารการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จและสอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษานั้น ปัจจัยสำคัญต่อการเสริมสร้างการเรียนรู้ในโรงเรียน คือ ระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและการมีส่วนร่วม ซึ่งตรงตามมาตรา 22 ว่าด้วยการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่งในฐานะผู้นำหลักซึ่งมีภาระหน้าที่สำคัญ คือ เป็นผู้นำทางการศึกษา มีความรับผิดชอบในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และ

ที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 มาตรา 39 ได้กำหนดให้มีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้านคือ ด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียน โดยเป็นความสามารถของผู้บริหารและครูในโรงเรียนที่ทำงานร่วมกันจนสามารถทำให้นักเรียนใฝ่รู้ รักการอ่าน แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2564, หน้า 14)

ประสิทธิผลในการบริหารสถานศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับผู้บริหารเป็นสำคัญ ภายใต้ข้อจำกัดของการบริหารโรงเรียน เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานของผู้บริหารบรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดคือการพัฒนาผู้บริหารโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนมีฐานะเป็นนักบริหารมีหน้าที่ทำให้โรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ เป็นผู้มีหน้าที่ที่จะต้องส่งเสริมให้เกิดเป็นระบบความร่วมมือในการปฏิบัติงาน (ภรณี มหานนท์, 2564, หน้า 27) การบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 ด้านให้มีคุณภาพสอดคล้องกับประสิทธิผลของโรงเรียนและความต้องการของบุคคลและสังคมนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจในการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีหน้าที่และรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวกับงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานทั่วไป โดยเป็นไปตามความต้องการของนักเรียนและชุมชน ซึ่งการที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะสร้างความพึงพอใจ ให้แก่ทุกคนในสถานศึกษานั้นมิใช่ของง่าย เพราะไม่เพียงแต่ต้องเผชิญกับความยุ่งยากจากบุคคลภายในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ยังต้องเผชิญกับบุคคลภายนอกสถานศึกษาด้วย บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการรวมกลุ่มและจูงใจคนเพื่อก่อให้เกิดผลต่อการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานและเสริมสร้างความก้าวหน้าของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามนโยบายที่กำหนดไว้ (วิรัตน์ มะโนวัฒนา, 2563, หน้า 26) และเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าด้านงานวิชาการ โดยให้สามารถดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะนำไปสู่เป้าหมายของความสำเร็จในองค์การ ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบริหารคน ทั้งทางด้านบุคคล สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างระบบการบริหารภายใน สถานศึกษาที่ดี ให้เกิดประสิทธิผลของงานและเกิดแรงจูงใจในการทำงานมากที่สุด เนื่องจากบุคลากร ในสถานศึกษามีความแตกต่างกันในด้านความคิด เจตคติ อุปนิสัย และคุณลักษณะส่วนตัว ผู้บริหาร จึงควรสร้างความสัมพันธ์กับบุคลากร ให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน โดยมีความเป็นผู้นำ ของผู้บริหารที่นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามายึดถือปฏิบัติเป็นเครื่องเกื้อกูลอยู่เบื้องหลัง จะช่วยส่งเสริมในด้านการบริหารสถานศึกษา และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมถึงการทำงานของครูผู้สอน จะช่วยให้ประสบผลสำเร็จได้ตาม แนวนโยบายของโรงเรียน (จันทรานี สงวนนาม, 2563, หน้า 24)

หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการสำคัญที่ภาครัฐควรยึดถือ ในการบริการประชาชนเพื่อนำมาสู่ประโยชน์ของทุกคนในสังคม ซึ่งประกอบด้วย 1) หลักนิติธรรม คือ มีกฎระเบียบต่าง ๆ ที่สมาชิกให้การยอมรับว่ามีความเสมอภาค ถูกต้องเป็นธรรม 2) หลักคุณธรรม คือ การยึดถือในหลักความดีงาม 3) หลักความโปร่งใส คือ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวกและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการทำงานของรัฐ 4) หลักการมีส่วนร่วม คือ ภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 5) หลักความรับผิดชอบ คือ เจ้าหน้าที่รัฐมุ่งให้บริการ

อำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ประชาชนและหากเกิดความผิดพลาดขึ้นก็พร้อมที่จะแก้ไข 6) หลักความคุ้มค่า คือ การตระหนักว่าทรัพยากรนั้นมีอยู่อย่างจำกัด ภาครัฐจะบริหารจัดการอย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน (วรรณวิภา วีระพงศ์, 2565, หน้า 27)

สำหรับโรงเรียนที่อยู่ในอำเภอฉวาง ในการดูแลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งโรงเรียนในอำเภอฉวางมีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 34 โรงเรียน ในการบริหารสถานศึกษามุ่งส่งเสริมให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี อย่างทั่วถึงและได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ พัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยใฝ่รู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรม มีการพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้กับประชากรวัยเรียนทุกคนให้ได้รับการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสามารถตามมาตราการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะช่วยทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเคยเป็นครูผู้สอนของ โรงเรียนในอำเภอฉวาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จึงมีความ สนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งผลการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนให้บริหารงานด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายและประสบความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาต่อไป

1.2 คำถามวิจัย

1. การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 อยู่ในระดับใด

2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 อยู่ในระดับใด

3. การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

4. การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านใดบ้างที่เป็นตัวทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

4. เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

1.4 สมมติฐานการวิจัย

1. การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา

2. ตัวแปรการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างน้อย 1 ตัวแปร มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ซึ่งผู้วิจัยได้ก าหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาของการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

(1) แนวคิดที่เกี่ยวของกับการบริหาร

(2) ความหมายของการบริหาร

(3) ความหมายของการศึกษา

(4) ความหมายของการบริหารการศึกษา

(5) ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

(6) ภารกิจการบริหารงานของสถานศึกษา

2) หลักธรรมาภิบาล

(1) ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

(2) สังเคราะห์องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

(3) องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

(4) ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล

3) ประสิทธิผลของสถานศึกษา

(1) ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษา

(2) องค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษา

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

(1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาในอำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 346 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิ.ย. 66 จาก http://www.nst2.go.th/)

(2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาในอำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีวิธีในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบสัดส่วนตามตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 182 คน

2) ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

(1) ตัวแปรต้น

ตัวแปรต้น เป็นตัวแปรที่ใช้วัดเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้แก่

หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักความรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

(2) ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่ใช้วัดเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้แก่

ประสิทธิผลของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. คุณลักษณะของผู้เรียน
3. ความพึงพอใจในงานของบุคลากร
4. การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน
5. การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

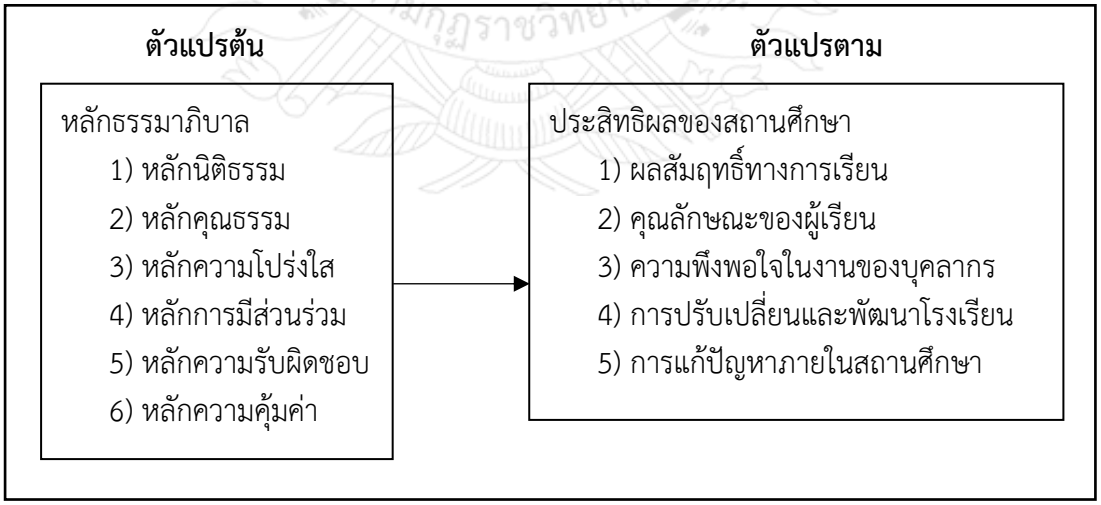
1. ทำให้ทราบถึงผลการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

2. ทำให้ทราบถึงประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

3. ทำให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

4. เป็นแนวทางให้ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและผู้ที่สนใจได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

การบริหารการศึกษา

การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการกิจกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาร่วมมือกันจัดการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุน ให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

หลักธรรมาภิบาล

หลักธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครอง การบริหาร การจัดการการควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม ได้แก่

หลักนิติธรรม

หลักนิติธรรม หมายถึง การกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีความถูกต้องและความยุติธรรม เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในสถานศึกษา และบังคับใช้กับทุกคนอย่างเสมอภาค

หลักคุณธรรม

หลักคุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีและความถูกต้องในการแสดงออกทั้งทางกาย วาจา และใจ ของแต่ละบุคคล ซึ่งยึดมั่นไว้เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัยหลักธรรมาภิบาล

หลักความโปร่งใส

หลักความโปร่งใส หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ โดยพัฒนาวิธีการดำเนินงานที่โปร่งใส

หลักการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ทั้งในการแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหา โดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน

หลักความรับผิดชอบ

หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักถึงสิทธิและหน้าที่ ตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดียิ่ง โดยมุ่งให้บริการแก่ผู้มารับบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ และหากเกิดความผิดพลาดขึ้นก็พร้อมที่จะแก้ไข

หลักความคุ้มค่า

หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและมีความเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา

ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนที่เกิดจากผู้บริหารบุคลากรในโรงเรียนร่วมกันปฏิบัติงาน โดยมีการใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ในการพัฒนาผู้เรียน การจัดการศึกษาและการพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ได้แก่

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากการเรียนรู้อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน การฝึกฝน หรือประสบการณ์ เป็นผลให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ

คุณลักษณะของผู้เรียน

คุณลักษณะของผู้เรียน หมายถึง ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากความสามารถในการบริหารและกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนที่มีทักษะการคิด การสื่อสาร งานอาชีพและการใช้ชีวิต รวมถึงการพัฒนาความประพฤติของผู้เรียนให้มีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วย

ความพึงพอใจในงานของบุคลากร

ความพึงพอใจในงานของบุคลากร หมายถึง บุคลากรมีความรู้สึกที่ดีต่องานที่ได้รับมอบหมาย ได้รับโอกาสในการนำเสนอข้อมูลข้อคิดเห็นในการพัฒนาโรงเรียน ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรในการพัฒนาตนเอง พัฒนางานและความก้าวทางวิชาชีพ

การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน

การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนที่ร่วมกันวางแผนงานภายใต้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ให้การพัฒนาโครงสร้างการบริหารงาน การแก้ไขปัญหาให้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน การพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน

การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งในด้านการเรียนการสอน การปกครองดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการดูแลสถานศึกษา จนเป็นที่ยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา
- 2.1.1 แนวคิดที่เกี่ยวของกับการบริหาร
- 2.1.2 ความหมายของการบริหาร
- 2.1.3 ความหมายของการศึกษา
- 2.1.4 ความหมายของการบริหารการศึกษา
- 2.1.5 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
- 2.1.6 ภารกิจการบริหารงานของสถานศึกษา

2.2 หลักธรรมาภิบาล
- 2.2.1 ความหมายของหลักธรรมาภิบาล
- 2.2.2 สังเคราะห์องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล
- 2.2.3 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล
- 2.2.4 ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล

2.3 ประสิทธิผลของสถานศึกษา
- 2.3.1 ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษา
- 2.3.2 องค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษา

2.4 บริบทพื้นที่ที่ศึกษา

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา

2.1.1 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร

แนวคิดด้านการบริหารจัดการตลอดจนทฤษฎีองค์กรนั้น เป็นการบริหารการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควบคู่ไปกับประสิทธิผล ซึ่งเป็นกรอบแนวความคิดในการบริหารจัดการ แนวความคิดนี้สามารถนำไปใช้จัดการได้ทั้งในองค์กรเล็ก ๆ หรือองค์กรใหญ่ ๆ เพื่อให้มีความสามารถความก้าวหน้า หรืออาจกล่าวได้ว่า ทฤษฎีการบริหารจัดการนั้นเริ่มต้นขึ้นในช่วงที่เริ่มปฏิวัติอุตสาหกรรมตั้งแต่ ค.ศ.1760 เรื่อยมาจนถึงยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงจากแรงงานคนมาเป็นแรงงานจากเครื่องจักร จนทำให้เกิดโรงงานต่าง ๆ มากมาย เกิดการขยายตัวของภาคการผลิตแบบก้าวกระโดด เกิดการพัฒนาการบริหารการจัดการอย่างเป็นระบบมากขึ้น ส่งผลให้มีผลผลิตเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วย ทำให้ทฤษฎีการบริหารจัดการนี้ก็ได้มีการพัฒนาเรื่อยมาตามยุคตามสมัย แตกแขนงแนวทางการบริหารจัดการออกไปมากมาย ซึ่งแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ นั้นแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะใหญ่ ๆ ตามแต่ละยุค ดังนี้

2.1.1.1 ทฤษฎีและแนวความคิดแบบดั้งเดิม

ทฤษฎีและแนวความคิดแบบดั้งเดิมนี้ได้เริ่มต้นช่วงปลายศตวรรษที่ 19 เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมในช่วงที่โลกเริ่มปรับตัวเข้าสู่ยุคแห่งสังคมอุตสาหกรรม ทฤษฎีดั้งเดิมในยุคเริ่มต้นนี้ จะมุ่งเน้นไปที่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของผลผลิตเป็นหลัก ระบบจึงมีโครงสร้างชัดเจน มีระเบียบแบบแผน มีกฎเกณฑ์ เป็นองค์กรที่มีลักษณะรูปแบบที่ตายตัว เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดผลผลิตมากที่สุด ยุคนี้มนุษย์ที่ใช้แรงงานจะถูกมองเป็นเสมือนเครื่องจักรกล ยิ่งเพิ่มประสิทธิภาพมนุษย์ให้ทำงานได้ดีขึ้นเท่าไรก็ยิ่งสร้างผลผลิตได้ปริมาณเพิ่มมากขึ้นเท่านั้น โดยทฤษฎีและแนวความคิดในกลุ่มนี้อาจแบ่งเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1) แนวความคิดการจัดการแบบวิทยาศาสตร์

เฟรเดอริค วินสโลว์ เทย์เลอร์ (Frederic Winslow Taylor, ออนไลน์. 2566) ได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งการจัดการตามหลักวิทยาศาสตร์ (Principle of Scientific Management) ชี้ให้เห็นถึงข้อดีของวิธีการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ มีความสำคัญและดีกว่าการจัดการแบบความเคยชินหรือ Rule of Thumb ซึ่งเป็นการบริหารที่ไม่มีรูปแบบ อาศัยวิธีการบริหารแบบเดิม ๆ ทำตามกันมาที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ ได้เสนอให้องค์กรมีการจัดตั้งระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้น โดยอาศัยวิธีการศึกษาที่ใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์เข้ามาช่วย ทำให้การสร้างหลักในการบริหารจะต้องมีการทำอย่างเป็นระบบ โดยอาศัยเทคนิคหรือวิธีการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ กฎระเบียบวิธีการในทำงาน มีมาตรฐานในการทำงานที่องค์กรจะนำมาใช้ ต้องผ่านการศึกษาวิเคราะห์เชิงประจักษ์เสียก่อน โดยมีการสังเกต จับเวลา จดบันทึกวิเคราะห์วิจัยมาแล้วอย่างดีว่าเป็นวิธีการที่ดีที่สุดแล้ว สามารถนำมาใช้ในการทำงานนั้นได้อย่างดี ซึ่งได้กำหนดหลักการจัดการแบบวิทยาศาสตร์ 4 ข้อ คือ

1. พัฒนาหลักการแบบวิทยาศาสตร์ขึ้นมาใช้เป็นมาตรฐานในการทำงาน แทนการทำงานแบบความเคยชินที่ไม่มีระบบงาน การวางมาตรฐาน (Standardization) ในการทำงานเป็นสิ่งที่สำคัญ และมีความจำเป็นอย่างยิ่งเนื่องจากการทำงานทุกอย่างต้องเข้าสู่ระบบมาตรฐานตั้งแต่วิธีการทำงาน ปริมาณงานที่ทำ เวลาการทำงาน ค่าจ้าง ค่าตอบแทน ต้องเป็นมาตรฐานเดียวกันหมด เน้นเรื่องวิธีการทำงานที่ดีที่สุด (One Best Way)

2. ต้องมีการคัดเลือกคนตามหลักการวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้คนที่เหมาะสมกับงาน ผลประโยชน์ที่ดีที่สุดที่ฝ่ายบริหารและฝ่ายคนงานจะได้รับ จะขึ้นอยู่กับการทำงานของแต่ละคน เพราะฉะนั้นทุกคนต้องทำงานให้มีผลผลิตสูงสุดเท่าที่จะทำได้ หลักการคัดเลือกบุคคลเข้ามาทำงานตามหลักวิทยาศาสตร์จำเป็นต้องพิจารณาทั้งด้านความรู้ความสามารถและความกระตือรือร้น ในการทำงานเป็นสำคัญดังนั้นการคัดเลือกบุคคลเข้ามาทำงานต้องไม่มองเฉพาะจุดของการคัดเลือกเท่านั้น ต้องมองไปถึงอนาคตด้วย ต้องอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น ทักษะ ความรู้ความสามารถความชำนาญงานที่บุคคลแสดงออกมาในขณะทำการทดสอบงาน หรือบุคลิกลักษณะไหวพริบ ความเฉลียวฉลาด ความกระตือรือร้นในการทำงานที่สามารถสังเกตได้จากการสัมภาษณ์

3. ต้องพัฒนาบุคคลแต่ละคนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด (Develop person) เพื่อให้ทุกคนทำงานได้อย่างถูกต้องตามหลักวิทยาศาสตร์ต้องทำควบคู่ไปกับการทำงานในข้อ (2) เมื่อรับบุคคลเข้าทำงานแล้วต้องมีการฝึกอบรม สอนงานให้แต่ละคนทำงานอย่างถูกต้องตามขั้นตอนและวิธีการในการที่องค์การกำหนดไว้ด้วย เพื่อเป็นการเตรียมตัวให้ผู้ที่ทำงานสามารถทำงานที่องค์การกำหนดไว้ได้อย่างดี และมีโอกาสก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ในอนาคตด้วย แนวความคิดของเทย์เลอร์เกิดจากความเชื่อที่ว่า หัวหน้างานแต่ละคนเป็นผู้นำที่มีความชำนาญทางการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งเท่านั้นหัวหน้างานคนหนึ่งจึงไม่สามารถกำกับควบคุมการทำงานทุกอย่าง จึงได้เสนอให้จำกัดอำนาจหน้าที่ของหัวหน้างานแต่ละคน ให้ทำงานที่เขามีความชำนาญเพียงอย่างเดียว

4. สร้างความร่วมมือในการทำงานอย่างฉันท์มิตรให้เกิดขึ้นในองค์การ (Friendly Cooperation) โดยต่างฝ่ายต่างต้องเห็นใจซึ่งกันและกันคือ ฝ่ายบริหารต้องมีความเห็นใจคนงาน โดยมอบหมายงานให้แก่คนงานในปริมาณและมาตรฐานของงานที่จะให้คนงานทำในแต่ละวัน ควรมีปริมาณที่เหมาะสมไม่หนักเกินไป ฝ่ายบริหารต้องให้รางวัลพิเศษแก่คนงานที่ทำงานดีเด่นและสอดคล้องกับหลักวิทยาศาสตร์ด้วย ฝ่ายจัดการต้องคอยเอาใจใส่สอนคนงานให้ทำงานในแต่ละขั้นตอนของงานอย่างถูกวิธี โดยจัดให้มีหัวหน้างานคอยสอนงานดูแล แนะนำคนงานให้ทำงานอย่างถูกต้อง และฝ่ายจัดการต้องเปิดโอกาสให้คนงานได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการทำงานที่ทำ และนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไปโดยใช้การวิเคราะห์ทดลองตามหลักวิทยาศาสตร์

แม็กซ์ เวเบอร์ (Max Weber, ออนไลน์. 2566) เป็นนักทฤษฎีองค์การชาวเยอรมัน ซึ่งอธิบายทฤษฎีเกี่ยวกับการครอบงำ (Domination) โดยเขาเห็นว่าผู้นำหรือนักบริหารงานให้มีประสิทธิภาพได้ ขึ้นอยู่กับการที่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชายินยอมที่จะปฏิบัติตาม และจะต้องมีระบบการบริหารมาดำเนินการให้คำสั่งมีผลให้บังคับได้ เรียกว่า การบริหารระบบราชการ (Bureaucracy) ซึ่งมีหลักและแนวคิดระบบราชการ ประกอบด้วยโครงสร้างพื้นฐาน 7 ประการ ดังนี้

1. หลักลำดับขั้น (Hierarchy) การบริหารที่มีลำดับขั้นจะทำให้ระบบการสั่งการและการควบคุมมีความรัดกุม ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพการบริหารที่เน้น

กฎหมายและขั้นตอนมีความเหมาะสม การที่ผู้นำคิดว่า วิธีการบริหารองค์กรขนาดใหญ่ คือ เผด็จการ ถือเป็นความเชื่อที่ผิดมาก เพราะผู้บริหารสูงสุดไม่ได้รู้คำตอบได้ทุกเรื่อง แต่ควรมองหาคำตอบที่ดี ถูกต้องจากผู้อื่นด้วย การลดขั้นตอน ลดลำดับขั้นของการสั่งการออกไป ในขณะที่รักษาความสามารถในการควบคุมที่จำเป็นไว้ โดยการตัดขั้นตอนของผู้บริหารที่ไม่เพิ่มมูลค่าให้กับงานออก เพื่อจัดองค์การเป็นแนวราบมากขึ้น และทำให้คนที่ทำงานในระดับรอง ๆ ลงมา สามารถควบคุมดูแลและรับผิดชอบต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของตนเอง

2. ความสำนึกแห่งความรับผิดชอบ (Responsibility) เจ้าหน้าที่ทุกคนต้องมีความสำนึกแห่งความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน ความรับผิดชอบ หมายถึง การรับผิดและรับชอบต่อการกระทำใด ๆ ที่ตนได้กระทำลงไปและความพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบโดยผู้บังคับบัญชาอยู่ตลอดเวลาด้วย

3. หลักแห่งความสมเหตุสมผล (Rationality) ความถูกต้องเหมาะสมของแนวปฏิบัติที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและบรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ

4. หลักการมุ่งสู่ผลสำเร็จ (Achievement orientation) การปฏิบัติงานใด ๆ จะต้องมุ่งสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การหรือเกิดประสิทธิผล ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยปัจจัยอย่างน้อย 3 ประการ คือ 1) เจ้าหน้าที่ต้องมีหลักการและวิธีการในการตัดสินใจเลือกหนทางปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โดยถือหลักประสิทธิภาพหรือหลักประหยัด 2) ความมีประสิทธิผลในการบริหารงานจะเกิดขึ้นต่อเมื่อมีการแบ่งงานกันทำตามความชำนาญเฉพาะด้าน 3) การบริหารจะได้รับประสิทธิผลสูงสุดต่อเมื่อมีการกำหนดวิธีการปฏิบัติงานที่ถูกต้องเหมาะสมกับลักษณะงาน สถานที่ ช่วงเวลา สภาพแวดล้อม ในทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเป้าหมายหรือผลสำเร็จที่ต้องการ

5. หลักการทำให้เกิดความแตกต่างหรือการมีความชำนาญเฉพาะด้าน (Specialization)

ลักษณะทางโครงสร้างขององค์การแบบระบบราชการต้องมีการแบ่งงานและจัดแผนกงานหรือจัดส่วนงาน (deparunentation) ขึ้นมา เพราะภารกิจการงานขององค์การขนาดใหญ่มีจำนวนมากจึงต้องมีการแบ่งงานที่ต้องทำออกเป็นส่วน ๆ แล้วหน่วยงานมารองรับการจัดส่วนงานอาจยึดหลักการจัดองค์การได้หลายรูปแบบ คือ1) การแบ่งส่วนงานตามพื้นที่ เป็นการแบ่งงานโดยการกำหนดพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน และมีการกำหนดภารกิจ บทบาท กำหนดหน้าที่ ที่องค์การต้องบริหารจัดการไว้ด้วย 2) การแบ่งงานตามหน้าที่ หรือภารกิจที่องค์การจะต้องปฏิบัติจัดทำ 3) การแบ่งงานตามลูกค้า หรือผู้รับบริการ 4) การแบ่งงานตามขั้นตอนหรือกระบวนการทำงาน โดยคำนึงว่างานที่จะทำสามารถแบ่งออกเป็นกี่ขั้นตอน อะไรบ้าง แล้วกำหนดหน่วยงานมารองรับ

6. หลักระเบียบวินัย (Discipline) การกำหนดระเบียบวินัยและบทลงโทษ เพื่อเป็นกลไกการควบคุมความประพฤติของสมาชิกทุกคนในองค์การ ซึ่งต้องมีสภาพบังคับที่จริงจังเป็นธรรมและเสมอภาคด้วย

7. ความเป็นวิชาชีพ (Professionalization) ผู้ปฏิบัติงานในองค์การราชการ ถือเป็นอาชีพอย่างหนึ่ง ความเป็นวิชาชีพของรับราชการนั้น ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ตลอดจนตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในภาระหน้าที่ของตน มีวิธีการจัดองค์การที่มีระบบการทำงานที่ชัดเจน ตั้งอยู่บนหลักการของความสมเหตุสมผล มีการใช้

อำนาจตามสายการบังคับบัญชา มีการแบ่งงานตามหลักความชำนาญเฉพาะด้านทำให้ระบบราชการสามารถทำงานที่มีขนาดใหญ่ และสลับซับซ้อนได้อย่างดี

สรุปได้ว่า การจัดการแบบวิทยาศาสตร์นั้น คือ การจัดการการทำงานแบบมีระบบโดยอาศัยเทคนิคหรือวิธีการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ซึ่งก็คือ “กฎระเบียบ” นำมาใช้กับการปฏิบัติงาน มีการศึกษาเหตุและผล เก็บข้อมูล ตลอดจนวิเคราะห์เพื่อหาวิธีการที่ดีที่สุดในการทำงานนั้นๆ เริ่มเกิดขึ้นในช่วงต้นของยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมที่เริ่มเปลี่ยนจากแรงงานคนมาเป็นแรงงานจากเครื่องจักร ทฤษฎีในยุคนี้จะมุ่งเน้นไปยังเป้าหมาย ผลสำเร็จ ที่มาจากการจัดการทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) แนวความคิดการจัดการแบบหลักการบริหาร

ลันเดล อูวิคและ ลูเธอร์ กูลิค (Lyndall Urwick & Luther Gulick, ออนไลน์. 2566) นักทฤษฎีที่โดดเด่นในเรื่องทฤษฎีองค์กรและกระบวนการบริหารงาน ได้จัดระดับความสำคัญของการทำหน้าที่ของฝ่ายบริหารมากกว่าการทำงานของฝ่ายพนักงานระดับล่าง และยังมุ่งเน้นไปถึงพฤติกรรมในการบริหารของผู้บริหารระดับสูงเป็นสำคัญ โดยเน้นหลักการบริหารที่รู้จักในระดับสากล คือ POSDCORB ที่กลุ่มนักวิชาการของสหรัฐที่ทำงานเพื่อประเมินข้อผิดพลาด รวมถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการภายในกองทัพและหาข้อปรับปรุงให้มีการพัฒนาประสิทธิภาพให้ดีขึ้นกว่าเดิม ซึ่งกลุ่มนักวิชาการทั้งสองได้นำเสนอแนวคิดดังกล่าวที่เป็นภาระหน้าที่สำคัญของนักบริหารอันประกอบไปด้วยหน้าที่ 7 ประการ ดังนี้

1. P – Planning : การวางแผน ตลอดจนการจัดวางโครงสร้างของการทำงาน รวมไปถึงการวางแผนการล่วงหน้าเพื่อเตรียมการ ไปจนถึงการวางแผนทำงานร่วมกันของฝ่ายต่าง ๆ

2. O – Organizing : การจัดองค์กร ตั้งแต่การกำหนดโครงสร้าง ตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ ตลอดจนการกำหนดส่งงาน แบ่งงานทำอย่างเป็นระบบระเบียบ

3. S – Staffing : การจัดการเกี่ยวกับบุคคลากรในองค์กร ตั้งแต่การจัดอัตรากำลัง การสรรหา การจัดตำแหน่ง การพัฒนา เป็นต้น

4. D – Directing : การอำนวยการ ตั้งแต่หน้าที่ในการตัดสินใจ วินิจฉัย สั่งการ ออกคำสั่ง ไปจนถึงการมอบหมายภารกิจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา ตลอดจนภาวการณ์เป็นผู้นำ

5. Co – Co-ordination : การประสานงานตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ให้การทำงานบรรลุเป้าหมายด้วยดี รวมไปถึงการประสานงานในแต่ละส่วนให้สอดคล้องกันด้วย เพื่อให้การทำงานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

6. R – Reporting : การรายงานการปฏิบัติงานตั้งแต่งานส่วนบุคคลไปจนถึงองค์กร เพื่อให้รู้ถึงการทำงานของฝ่ายต่าง ๆ และควบคุมให้ดำเนินไปตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้ และสามารถตรวจสอบตลอดจนประเมินผลได้

7. B – Budgeting : การบริหารงบประมาณ ตั้งแต่การประเมินงบประมาณ การจัดทำบัญชี การตรวจสอบด้านการเงิน ไปจนถึงการนำงบประมาณมาใช้อย่างคุ้มค่าที่สุด

สรุปได้ว่า แนวคิดนี้จะมีการจัดการที่เป็นระบบระเบียบขึ้น เกิดจากความเชื่อที่ว่าการบริหารแบบวิทยาศาสตร์นั้นเป็นลักษณะสากลที่มีอยู่เป็นปกติอยู่แล้ว แต่นักทฤษฎีในกลุ่มการ

จัดการแบบการบริหารนี้จะมุ่งเน้นสนใจในการปรับปรุงการทำงานของฝ่ายบริหารหรือฝ่ายการจัดการโดยเฉพาะ ไม่มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการทำงานของพนักงานระดับล่าง โดยนักทฤษฎีกลุ่มนี้จะมีสมมติฐานว่าความสำเร็จของงานนั้นขึ้นอยู่กับการทำงานของฝ่ายจัดการหรือฝ่ายบริหารเสียมากกว่า

2.1.1.2 ทฤษฎีและแนวความคิดดั้งเดิมแบบสมัยใหม่

ทฤษฎีและแนวความคิดนี้พัฒนามาจากทฤษฎีและแนวความคิดแบบดั้งเดิม (Classical Theory) โดยพัฒนามาพร้อมกับวิชาการด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยา ทฤษฎีนี้เริ่มพัฒนาขึ้นในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ซึ่งเริ่มมีการศึกษาด้านปัจจัยมนุษย์เพิ่มขึ้น มองเห็นคุณค่าและความสำคัญของบุคคลากร ตลอดจนการบริหารงานบุคคลในเชิงมนุษยสัมพันธ์ นอกจากนี้ยังเริ่มเกิดการศึกษากลุ่มอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Group) ซึ่งแฝงเข้ามาในองค์กรที่มีรูปแบบมากขึ้นเรื่อย ๆ ตลอดจนให้ความสนใจในด้านความต้องการของมนุษย์ที่สามารถส่งผลต่อกระบวนการทำงานและพัฒนาตนเอง สำหรับแนวคิดที่โดดเด่นในยุคนี้ คือ

1) แนวความคิดการจัดการแบบมนุษย์สัมพันธ์ (Human Relation)

อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham H. Maslow, ออนไลน์. 2566) ได้เสนอแนวความคิดในเรื่องมนุษย์สัมพันธ์ที่โดดเด่นมากและเป็นที่รู้จักไปทั่วโลกจนถึงยุคปัจจุบันนี้ ก็คือ แนวความคิดของ Maslow ที่เรารู้จักกันดีนั่นเอง ซึ่งนักทฤษฎีมนุษย์สัมพันธ์นี้ได้นำเสนอทฤษฎี Hierachy of Needs หรือ ทฤษฎีลำดับชั้นของความต้องการ หรือที่คนยุคนี้อาจเรียกติดปากกันในชื่อ “ทฤษฎีมาสโลว์ (Maslow Theory)” ที่สร้างแผนภูมิ ปิรามิดแสดงลำดับขั้นความสำคัญของความต้องการของมนุษย์ไว้อย่างยอดเยี่ยมทีเดียว โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ความต้องการทางร่างกาย (physiological needs)
2. ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (security or safety needs)
3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (belongingness and love needs)
4. ความต้องการการยกย่อง (esteem needs)
5. ความต้องการความสำเร็จในชีวิต (self-actualization)

ฮิวโก มันสเตอร์เบอร์ก (Hugo Münsterberg, ออนไลน์. 2566) นักจิตวิทยาชาวเยอรมัน – อเมริกัน ที่เป็นหนึ่งในผู้บุกเบิกด้านจิตวิทยาประยุกต์ มีแนวคิดว่า จะเน้นให้ความสำคัญของการเข้าใจพฤติกรรมของมนุษย์และการจูงใจเพื่อความสำเร็จ เป็นผู้ริเริ่มวิธีการเกี่ยวกับจิตวิทยาอุตสาหกรรมหรือโรงงาน หรือการศึกษาทางวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับบุคคล เพื่อปรับปรุงการเพิ่มผลผลิตให้มากที่สุด การศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ จะเป็นเทคนิคที่มีประสิทธิภาพสูงสุดสำหรับโน้มน้าวจิตใจหรือดึงดูดใจคนทำงาน เขาได้นำเอาแนวคิด Psychology and Industrial Efficiency นี้มาใช้กับระบบโรงงาน โดยมีสาระสำคัญ คือ

1. ใช้วิธีการสรรหาบุคลากรที่มีคุณภาพด้านจิตใจและคุณสมบัติเหมาะสมที่สุดที่จะทำงานนั้น

2. ใช้วิธีการส่งเสริมสภาวะทางจิตวิทยาของคนในโรงงานอุตสาหกรรม เพื่อจูงใจให้คนงานทุกระดับมีความสามารถสร้างผลผลิตได้อย่างเต็มความสามารถเพื่อก่อให้เกิดผลผลิตสูงสุด และเป็นที่น่าพอใจโดยมีการฝึกอบรมคนงานเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และนำประสบการณ์ใหม่ๆ มาใช้ทดแทนอย่างเหมาะสม

3. การให้ข้อเสนอแนะในการฝึกอบรมคนงาน การบรรจุแต่งตั้ง หรือการทำให้เกิดอิทธิพลต่อคนงานหรือจูงใจเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีที่สูด คือ ค่านิยมร่วมกัน ระหว่างผู้บริหารและคนงาน

โดยได้ผสมผสานทฤษฎีของเขาเข้ากับทฤษฎีการจัดการตามแนวคิดวิทยาศาสตร์ของ Frederic Winslow Taylor โดยเน้นการใช้พลังงานคนให้เป็นประโยชน์กับความก้าวหน้าทางอุตสาหกรรมและเศรษฐกิจ ตัดทอนเวลาทำงานให้น้อยลง แต่ได้งานเพิ่มมากขึ้น และมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นได้

เอลตัน เมโย (Elton Mayo, ออนไลน์. 2566) นักสังคมวิทยาแห่งฝ่ายวิจัยด้านอุตสาหกรรม มีแนวคิดทฤษฎีเรื่องความสัมพันธ์ ดังนี้

1. ปทัสถานทางสังคม (ข้อตกลงเบื้องต้นในการทำงาน) คนงานที่สามารถปรับตัวเข้ากับกฎเกณฑ์อย่างไม่เป็นทางการของกลุ่มคนงานด้วยกัน จะมีความสบายใจและเพิ่มผลผลิตมากว่าคนงานที่ไม่พยายามปฏิบัติหรือปรับตัวเข้ากับกฎเกณฑ์ที่กลุ่มปฏิบัติกันกฎเกณฑ์เหล่านี้ตกลงกันเองและยึดถือกันภายในกลุ่ม และยังผลให้คนงานมีความรู้สึกว่าตนเป็นสวนหนึ่งของพรรคพวก

2. กลุ่ม พฤติกรรมของกลุ่มมีอิทธิพลจูงใจ และสามารถเปลี่ยนพฤติกรรมของแต่ละบุคคลได้ และกลุ่มย่อมมีอำนาจต่อรองกับฝ่ายบริหาร โดยอาจจะเพิ่มผลผลิตหรือลดผลผลิตก็ได้

3. การให้รางวัลและการลงโทษของสังคมในหมู่คนงานด้วยกัน เช่น การให้ความเห็นอกเห็นใจของกลุ่ม แต่ละบุคคลการให้ความนับถือและความจงรักภักดีต่อกลุ่ม และกลุ่มต่อแต่ละบุคคล มีอิทธิพลต่อคนงานมากกว่าการที่ฝ่ายบริหารจะให้รางวัลเป็นตัวเงินต่อคนงานเหล่านี้

4. การควบคุมบังคับบัญชา การบังคับบัญชาจะมีประสิทธิภาพมากที่สุด ถ้าฝ่ายบริหารปรึกษากลุ่มและหัวหน้าของกลุ่มที่ไม่เป็นทางการนี้ ในอันที่ปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ขบวนการมนุษยสัมพันธ์ ต้องการให้ผู้บังคับบัญชาเป็นคนที่น่ารัก เป็นนักฟังที่ดี เป็นมนุษย์ไม่ใช่เป็นนาย ต้องให้ข้อคิดแล้วให้คนงานตัดสินใจ อย่าเป็นผู้ตัดสินใจแก้ปัญหาเสียเอง ขบวนการมนุษยสัมพันธ์จึงเชื่อว่าการสื่อข้อความอย่างมีประสิทธิภาพประกอบกับการให้โอกาสคนงานเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา เป็นหนทางที่ดีที่สุดที่จะได้มาซึ่งการควบคุมบังคับบัญชาที่มีประสิทธิภาพ

5. การบริหารแบบประชาธิปไตย พนักงานทำงานได้ผลงานดีมาก ถ้าเขาได้จัดการงานที่เขารับผิดชอบเอง โดยมีการควบคุมน้อยที่สุดจากผู้บริหาร หลังจากที่ได้มีการปรึกษาร่วมกันแล้ว สรุปได้ว่า Mayo เชื่อว่า หากได้นำวิธีการทางมนุษยสัมพันธ์ไปใช้ให้ถูกต้องแล้ว จะทำให้บรรยากาศในองค์การอำนวยให้ทุกฝ่ายเข้ากันได้อย่างดีที่สุด คนงานจะได้รับความพอใจสูงขึ้นและกำลังความสามารถทางการผลิตก็จะเพิ่มมากขึ้นด้วย ผลการทดลองนี้ ได้ชี้ให้เห็นถึงอิทธิพลสำคัญของกลุ่มทางสังคมภายในองค์การที่เกิดขึ้นอย่างไม่เป็นทางการ ซึ่งมีพื้นฐานมาจาก “ความรู้สึก” (sentiments) ที่เป็นเรื่องราวทางจิตใจของคนงานและความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างคนงานด้วยกัน

สรุปได้ว่า นักทฤษฎีในแนวมนุษย์สัมพันธ์นี้มีแนวความคิดว่าการที่จะทำงานให้บรรลุผลสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยแรงงานคนเป็นสำคัญ แล้วมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่มีความต้องการหลากมิติและไร้เหตุผลด้วย ไม่ได้ทำงานเพื่อหวังตอบแทนเรื่องค่าจ้างเพียงอย่างเดียว อีกทั้งมนุษย์ทุกคนยังมีลักษณะที่แตกต่างกัน ฉะนั้นการใส่ใจเรื่องความสัมพันธ์ของบุคคลในองค์กรจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลต่อผลผลิตโดยตรงด้วยเช่นกัน และส่งเสริมประสิทธิภาพขององค์กรได้เป็นอย่างดีอีกด้วย

2.1.1.3 ทฤษฎีและแนวความคิดแบบสมัยปัจจุบัน

เฮนรี่ ฟาโยล (Henri Fayol, ออนไลน์. 2566) ผู้ก่อกำเนิดศาสตร์แห่งการบริหารยุคใหม่ มีแนวความคิดให้ความสำคัญกับบุคคลากร ระบบการทำงาน ระบบค่าตอบแทน ไปจนถึงระบบสวัสดิการ เพื่อสร้างความเป็นธรรมแก่แรงงานและสร้างความภักดีต่อองค์กรในคราวเดียวกันด้วย ทฤษฎีของเขานั้น ก็คือ Fayolism หรือ ทฤษฎีการบริหารจัดการธุรกิจ Theory of Business Administration นั่นเอง โดยมีหลักการสำคัญอยู่ 5 ปัจจัยหลักที่เรียกว่า POCCC ซึ่งต้องประสานสอดคล้องกัน ได้แก่

1. P – Planning : การวางแผน
2. O – Organizing : การจัดองค์กร
3. C – Commanding : การบังคับบัญชาหรือสั่งการ
4. C – Coordinating : การประสานงาน
5. C – Controlling : การควบคุม

เอ็ดเวิร์ดส เดมมิ่ง (Edwards Deming, ออนไลน์.2566) หนึ่งในนักทฤษฎีการจัดการยุคต้นของการบริหารสมัยใหม่ที่ได้รับการยอมรับไปทั่วโลก ทฤษฎีที่โดดเด่นที่สุดนั้นเห็นจะเป็น Shewhart Cycle ที่พูดถึงระบบการบริหารงานแบบ PDSA หรือ Plan – Do – Study - Act ที่เป็นทฤษฎีการพัฒนาแบบต่อเนื่องนั่นเอง ต่อมาได้มีการพัฒนามาเป็น PDCA หรือ Plan - Do - Check - Act หรือบางทีก็เรียกว่า Deming Cycle คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพ ประกอบด้วย

1. P (Plan) คือ ขั้นตอนการวางแผน เพื่อเลือกปัญหา ตั้งเป้าหมายการแก้ปัญหาและวางแผนแก้ปัญหา
2. D (Do) คือ ขั้นตอนการดำเนินการแก้ไขปัญหาตามแนวทางที่วางไว้
3. C (Check) คือ ขั้นตอนการตรวจสอบ และเปรียบเทียบผล
4. A (Action) คือ การกำหนดเป็นมาตรฐานและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

วิลเลี่ยม อูชิ (William Ouchi, ออนไลน์. 2566) ศาสตราจารย์แห่ง UCLA ที่เป็นเจ้าตำรับ Theory Z ซึ่งเป็นทฤษฎีการบริหารธุรกิจที่ผสมผสานระหว่างระบบการบริหารธุรกิจแบบตะวันตกและตะวันออกเข้าด้วยกัน โดย Theory Z นั้นเกิดจากการศึกษา Theory A ซึ่งเป็นการบริหารจัดการแบบอเมริกัน และ Theory J ซึ่งเป็นการบริหารจัดการแบบญี่ปุ่น โดยนำเอาข้อดีของทั้งสองศาสตร์มาผสมผสานกันจนเกิดเป็นทฤษฎีบริหารรูปแบบใหม่ขึ้น โดย Theory Z มีหลักสำคัญสรุปได้ ดังนี้

1. ระยะเวลาจ้างงานเป็นแบบระยะยาว หรือ ตลอดชีวิต
2. ลักษณะงานอาชีพต้องให้เรียนรู้หลายๆ ด้าน ไม่เน้นที่ด้านเดียว

3. การเลื่อนตำแหน่งไม่จำเป็นต้องรอระยะเวลา 10 ปี เลื่อนได้ตามความสามารถและเหมาะสม

4. มีการประเมินประสิทธิภาพของการทำงานแบบระบบทีม

5. การตัดสินใจ มีการกระจายอำนาจ และรวมอำนาจตามสถานการณ์และความเหมาะสม

6. ทุกคนมีเสรีภาพเท่าเทียมกัน มีอิสระในความคิดของตนเอง เสริมสร้างมนุษย์สัมพันธ์ในองค์กรให้ดี

7. การบริหาร ใช้ระบบ Management by Objective (MBO) หรือการบริหารโดยยึดวัตถุประสงค์เป็นหลัก และเป็นแบบที่ทุกคนมีส่วนร่วมกำหนด

วู ชาน คิม (W. Chan Kim, ออนไลน์. 2566) หนึ่งในนักทฤษฎีชาวตะวันออกที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานแบบตะวันตกและทั่วโลกนั้นก็คือนักทฤษฎีการบริหารชาวเกาหลีผู้นี้ซึ่งผลงานที่โด่งดังที่สุดนั้นก็คือ Blue Ocean Strategy ซึ่งเป็นหลักการที่พยายามหักล้างแนวความคิดกลยุทธ์ต่าง ๆ ในปัจจุบันที่ใช้กันอยู่ เพราะนั่นทำให้เกิดการลอกเลียนแบบ การแข่งขันกันอย่างเอาเป็นเอาตายจนเกิดสงครามธุรกิจ ซึ่งกลยุทธ์ Blue Ocean Strategy นี้จะแนะนำว่าถ้าองค์กรต้องการจะเติบโตในยุคที่มีการแข่งขันทางธุรกิจสูงนี้จริง ๆ จะต้องแสวงหาทะเลแห่งใหม่ แทนที่จะต่อสู้กันในทะเลเลือด (Red Ocean) ที่มีผู้แข่งขันมากมาย การแสวงหาแหล่งใหม่นี้ก็คือการสร้างตลาดใหม่ๆ การสร้างโอกาสใหม่ๆ การปรับเปลี่ยนยุทธวิธีในการบริหารหรือแม้แต่ทำธุรกิจแบบใหม่ ซึ่งตลาดใหม่ที่ไม่มีคู่แข่งนี้อาจทำให้ธุรกิจโตไวอย่างก้าวกระโดดได้ด้วย ซึ่งหลักการนี้เป็นจุดกำเนิดความคิดของคนยุคหลังๆ ที่ก่อให้เกิดธุรกิจรวมถึงตลาดใหม่ๆ ขึ้นมามากมาย หลักการสำคัญของ Blue Ocean Strategy นั้นมี 4 ข้อ ดังนี้

1. การยกเลิก (Eliminated) ซึ่งแนวความคิดที่ว่าของบางอย่างเราเคยคิดว่าลูกค้าต้องการ แต่ ความเป็นจริงแล้วอาจไม่มีความต้องการอยู่เลยก็ได้ ให้ลองหาของที่ ลูกค้าต้องการที่แท้จริงดู ซึ่งบางครั้งอาจจะไม่เคยมีอยู่ในตลาดด้วยซ้ำ

2. การลด (Reduced) การเข้าใจในคุณค่าของสินค้าที่มีแนวความคิดต่างจากระบบอุตสาหกรรม ซึ่งระบบอุตสาหกรรมจะส่งเสริมให้มีการผลิตให้มาก บางครั้งการผลิตอาจเกินความต้องการของตลาด หรือผลิตเพื่อสร้างความต้องการจนเกิดพอดี ประเมินว่าลูกค้ามีความต้องการมาก แต่อันที่จริงอาจไม่ต้องการอย่างที่คิด การลดตามแนวคิดแบบอุตสาหกรรมนี้อาจสร้างความพอดีในการบริโภค และไม่สร้างการบริโภคที่มากจนเกินความจำเป็นด้วย ในขณะเดียวกันก็ช่วยลดงบประมาณลงได้มาก

3. การเพิ่ม (Raised) มีการลดก็ย่อมมีการเพิ่ม ปัจจัยบางอย่างอาจจำเป็นต่อตลาด ในส่วนนี้หากการเพิ่มมีปริมาณที่มากก็อาจคิดในรูปแบบอุตสาหกรรมการผลิตได้

4. การสร้าง (Created) ผลิตภัณฑ์บางอย่างอาจยังไม่เคยมีในตลาด เป็นช่องว่างทางอุตสาหกรรม มีความต้องการสูง หรืออาจเป็นการสร้างตลาดใหม่ สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่และสร้างความต้องการใหม่ๆ ให้เกิดการบริโภค เป็นต้น

แฟรงกลิน ดี. โรสเวลต์ (Franklin D. Roosevelt, ออนไลน์. 2565) อดีตประธานาธิบดีคนที่ 32 ของสหรัฐอเมริกาที่เก่งเรื่องการบริหารจัดการเป็นอย่างมาก การบริหารของเขาที่โด่งดัง ก็

คือ นโยบาย New Deal ที่คิดค้นขึ้นเพื่อแก้ปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ The Great Depression ที่รุนแรงที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ของสหรัฐอเมริกา โดยนโยบายนี้แตกเป็นหลักการ 3Rs ที่ประกอบไปด้วย

1. Relief การบรรเทาทุกข์หรือลดปัญหาต่าง ๆ
2. Recovery การฟื้นฟูสิ่งที่แย่ให้กลับดีขึ้น
3. Reform การปฏิรูปสิ่งใหม่ให้ก้าวหน้า

ซึ่งหลักการนี้ยังถูกนำไปใช้อีกมากมายตั้งแต่หน่วยงานรัฐบาล, บริษัทเอกชน, หรือแม้แต่ผู้บริหารในประเทศอื่น ๆ

สรุปได้ว่า นักทฤษฎีและแนวความคิดแบบสมัยปัจจุบัน จะเน้นไปที่การบริหารจัดการที่มีการผสมผสานหลากหลายรายละเอียดเข้ามา โดยเฉพาะการบริหารแบบเป็นขั้นตอน การทบทวนผลแล้วย้อนดูเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านั้น และจะทำให้การบริหารงานนั้นมีประสิทธิภาพสูงสุด ไปจนถึงการบริหารงานบุคคลที่มีความซับซ้อนมากขึ้น รวมถึงการสร้างกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการบริหารจัดการออกมาหลากหลายรูปแบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานสูงที่สุด

2.1.2 ความหมายของการบริหาร

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "การบริหาร" ไว้มากมาย ดังต่อไปนี้

พิชญาภา ยืนยาว (2565, หน้า 14) กล่าวว่า การบริหารเป็นการจัดการอย่างมีระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด และทำให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ด้วยความร่วมมือของกลุ่มบุคคล และยังเสนอว่า “การบริหาร” และ “การจัดการ” นั้นบางครั้งอาจใช้ แทนกันได้ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่หวังผลขั้นสุดท้ายอย่างเดียวกัน คือ ความสำเร็จของงาน “การบริหาร” ใช้มากในการบริหารรัฐกิจ ส่วน “การจัดการ” ใช้มากในทางธุรกิจ หรืออาจกล่าวว่า “การบริหาร” จะมุ่งเน้นที่การกำหนดนโยบายและการวางแผน ส่วน “การจัดการ” เป็นการนำนโยบาย และแผนไปดำเนินให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ตั้งไว้ การบริหารงานเป็นภาระหน้าที่ของผู้บริหารซึ่ง จะต้องจัดการให้ทรัพยากรทั้งที่เป็นตัวคนและวัตถุ ซึ่งสามารถประสานเข้าด้วยกันเพื่อร่วมกันทำงานเป็นองค์การที่มีประสิทธิภาพได้และในขณะเดียวกันจะต้องจัดการนำองค์การให้สัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมภายนอกได้อย่างดีที่สุด

บุษบา ชมที (2566, หน้า 12) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาทำงานร่วมกัน โดยมีการวางแผนและแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้บริหารจะใช้ความสามารถเพื่อที่จะนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่ทั้งบุคลากร วัสดุงบประมาณ มาจัดการตามหลักการที่วางไว้ โดยมีกระบวนการที่ชัดเจนเพื่อทำให้เกิดความสำเร็จเป็นรูปธรรมตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้

อุบลวรรณ ประจง (2566, หน้า 10) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การทำงานของคณะบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป มีการร่วมมือร่วมแรงร่วมใจ อันจะทำให้การดำเนินงานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีเหตุผล ซึ่งต้องมีปัจจัยในการดำเนินการ ได้แก่ คน เงิน วัสดุ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอันจะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายและกิจกรรมที่วางไว้

วันชัย โกลละสุต (ออนไลน์. 2565) กล่าวว่า การบริหาร ความหมายคือ กระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการและการควบคุม การปฏิบัติการในองค์การ และการใช้ทรัพยากรอื่น ๆ ที่ก่อให้เกิดความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กร หรืออีกความหมายหนึ่ง คือ กระบวนการทำงานเพื่อก่อให้เกิดการทำงานที่เป็นผลสำเร็จด้วยการใช้บุคคลและทรัพยากรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุซึ่งเป้าหมายของความต้องการ

จตุพร พลภักดี (2566, หน้า 32) กล่าวว่า การบริหาร คือ กระบวนการของการวางแผน การจัดการ การสั่งการ และการควบคุมกำลังความพยายามของสมาชิกขององค์การ และใช้ทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อความสำเร็จในเป้าหมายขององค์การที่กำหนดไว้ ทรัพยากรการบริหารหรือปัจจัยพื้นฐานที่ใช้ในการบริหารอันสำคัญมีอยู่ 4 ประการ คือ คน (Men) เงิน (Money) วัสดุสิ่งของ (Meterial) และวิธีการจัดการ (Method) หรือ ที่เรียกสั้น ๆ ว่า 4M's การที่จัดว่าเป็นปัจจัยพื้นฐาน 4 ประการในการบริหารก็เพราะเหตุว่า คน เงิน วัสดุสิ่งของและวิธีการจัดการเป็นองค์ประกอบสำคัญกับการบริหารทั้งการบริหารรัฐกิจหรือการบริหารธุรกิจ

ประทีป ทับโทน (2563, หน้า 89) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานของสถานศึกษาโดยใช้ทรัพยากร คน เงิน วัสดุอุปกรณ์การจัดการและมีการวางแผน การจัดสถานศึกษา การนำและการควบคุม เพื่อให้องค์การบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สำเนา พงษ์อารีย์ (2565, หน้า 19) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป โดยอาศัยการใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ในการนำหลักการทางการบริหารและทรัพยากรทางการบริหารมาเป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงาน และเทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง คำนึงถึงผลกระทบที่จะตามมา และสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นในอนาคตด้วย

ฐนชม พันธ์บุญมี (2564, หน้า 33) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น จัดการองค์การเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างหนึ่งอย่างใดหรือหลายอย่างที่บุคคลร่วมกันกำหนด โดยใช้กระบวนการอย่างมีระเบียบและใช้ทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

ชัยอานนท์ แก้วเงิน (2563, หน้า 14) กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการที่ใช้ศาสตร์และศิลป์ของบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป ในการร่วมมือกันทำกิจกรรม การตัดสินใจใช้อำนาจและทรัพยากรต่าง ๆ ในการดำเนินการและแก้ไขปัญหาขององค์กร เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

เฮอร์เบิร์ต เอ ไซมอน (Herbert A. Simon, ออนไลน์. 2565) กล่าวว่า การบริหารหมายถึงกิจกรรมที่บุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมกันดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

เฟรดเดอร์ริค ดับบลิว เทเลอร์ (Frederick W. Taylor, ออนไลน์. 2565) กล่าวว่า งานบริหารทุกอย่างจำเป็นต้องกระทำโดยมีหลักเกณฑ์ ซึ่งกำหนดจากการวิเคราะห์ศึกษาโดยรอบคอบ ทั้งนี้ เพื่อให้มีวิธีที่ดีที่สุดในอันที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตมากยิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์สำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ปีเตอร์ เอฟ ดรัคเกอร์ (Peter F. Drucker, ออนไลน์. 2565) กล่าวว่า การบริหาร คือ ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น การทำงานต่าง ๆ ให้ลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่นเป็นผู้ทำภายในสภาพองค์การที่กล่าวนั้น ทรัพยากรด้านบุคคลจะเป็นทรัพยากรหลักขององค์การที่เข้ามาร่วมกันทำงานในองค์การ ซึ่งคนเหล่านี้จะเป็นผู้ใช้ทรัพยากรด้านวัตถุอื่น ๆ เครื่องจักร อุปกรณ์ วัตถุดิบ เงินทุน รวมทั้งข้อมูลสนเทศ เพื่อผลิตสินค้าหรือบริการออกจำหน่ายและตอบสนองความพอใจให้กับสังคม

สรุปได้ว่า การบริหาร หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลป์ของบุคคลตั้งแต่ 2 คน ขึ้นไป ร่วมมือกันดำเนินกิจกรรมหรืองานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ร่วมกัน โดยอาศัยกระบวนการและทรัพยากรทางการบริหารเป็นปัจจัยอย่างประหยัดและให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2.1.3 ความหมายของการศึกษา

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "การศึกษา" ไว้มากมาย ดังต่อไปนี้

กระทรวงศึกษาธิการ (ออนไลน์. 2564) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวถึงความหมายของการศึกษาว่า การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลง ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

เพลโต (Plato, ออนไลน์. 2564) กล่าวว่า การศึกษา คือ เครื่องมือที่ผู้ปกครองประกาศใช้ในการเปลี่ยนแปลงนิสัยมนุษย์ เพื่อให้เกิดสามัคคีรัฐ ถ้าพลเมืองมีการศึกษาดีก็จะสามารถเผชิญกับเหตุฉุกเฉินต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้

จอห์น ดิวอี้ (John Dewey, ออนไลน์. 2565) กล่าวว่า การศึกษา คือ การรวบรวมประสบการณ์อันเป็นผลพวงมาจากการที่นักศึกษา มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายในสถาบันการศึกษา

ยีน ยัคส์ รุสโซ (Jean Jacques Rousseau, 2564, หน้า 95) กล่าวว่า การศึกษา คือ การปรับปรุงคนให้เหมาะกับโอกาสและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไปหรืออาจกล่าวได้ว่าการศึกษาคือการนำความสามารถในตัวบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์

โจฮันเฟรดเดอริค แฮร์บาร์ต (John Friedich Herbart, 2564, หน้า 95) กล่าวว่า การศึกษา คือ การทำพลเมืองให้มีความประพฤติดีและมีอุปนิสัยที่ดีงาม

เฟรด ดเอริค เฟรอเบล (Friedrich Froebel, 2564, หน้า 95) กล่าวว่า การศึกษา หมายถึง การพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กเพื่อให้เด็กพัฒนาตนเอง

วารีรัตน์ แก้วอุไร (ออนไลน์. 2564) กล่าวว่า การศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและส่งเสริมให้บุคคลเจริญเติบโตมีความงอกงามทาง ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จนเป็นสมาชิกที่มีคุณภาพของสังคม

พิชญาภา ยืนยาว (2565, หน้า 15) กล่าวว่า การศึกษา หมายถึง กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของ บุคคลและสังคม ที่ส่งเสริมให้มนุษย์ได้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ คุณธรรมและจริยธรรม สร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์

ความรู้อันเกิดจากสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ไตรรัตน์ ฉัตรแก้ว (ออนไลน์. 2565) กล่าวว่า การศึกษา หมายถึง วิธีการส่งผ่านจุดมุ่งหมาย ความรู้ ทักษะ จารีตประเพณีและค่านิยมที่สั่งสมมา ให้ดำรงอยู่จากรุ่นหนึ่งสู่อีกรุ่นหนึ่ง

ธนู พุ่มพวง (ออนไลน์. 2565) กล่าวว่า การศึกษา คือ การสร้างคนให้มีความรู้ความสามารถ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็น มีลักษณะนิสัยจิตใจที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม มีความพร้อมที่จะประกอบการงานอาชีพได้ การศึกษาช่วยให้คนเจริญงอกงาม ทั้งทางปัญญา จิตใจ ร่างกาย และสังคม การศึกษาจึงเป็นความจำเป็นของชีวิตอีกประการหนึ่ง นอกเหนือจากความจำเป็นด้านที่อยู่อาศัย อาหาร เครื่องนุ่งห่ม และยารักษาโรค การศึกษาจึงเป็นปัจจัยที่ 5 ของชีวิต เป็นปัจจัยที่จะช่วยแก้ปัญหาทุก ๆ ด้านของชีวิต และเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดของชีวิตในโลกที่มีกระแสความเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว และส่งผลกระทบให้วิถีดำรงชีวิตต้องเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเช่นเดียวกัน การศึกษายิ่งมีบทบาทและความจำเป็นมากขึ้น ด้วยการศึกษาที่จะช่วยให้ทุกคนมีชีวิตที่ดีและมีความสุข

สรุปได้ว่า การศึกษา หมายถึง การสร้างความรู้พื้นฐานในด้านต่าง ๆ ให้กับคน ให้มีการเรียนรู้ที่ดี มีจิตใจดี มีความสามารถและความพร้อมที่จะต้องทำงาน พร้อมที่จะต้องพบปะผู้คนมากมาย พร้อมที่จะเผชิญกับปัญหากับเรื่องราวต่าง ๆ ในชีวิต พร้อมที่จะแก้ไข พร้อมที่จะสร้างชีวิตตัวเองให้ดีขึ้น

2.1.4 ความหมายของการบริหารการศึกษา

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "การบริหารการศึกษา" ไว้มากมาย ดังต่อไปนี้

พิชญาภา ยืนยาว (2565, หน้า 17) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการบริหารงานในสถานศึกษา มีจุดเริ่มต้นจากการร่วมกันปฏิบัติงานของกลุ่มบุคคล ที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์และร่วมกันปฏิบัติงานให้ประสบผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้ เพื่อให้บริการทางการศึกษาพัฒนาให้สมาชิกมีความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร พัฒนาสมาชิกของสังคมให้มีความเจริญงอกงามในด้านต่าง ๆ และให้เป็นสมาชิกที่ดี มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อสังคม

นภัส พงศ์ภัสสร (2565, หน้า 7) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา คือ กระบวนการดำเนินงานที่ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ภายในสถานศึกษา โดยเป็นการบริหารที่มีการวางแผน มีระบบ ระเบียบที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดการพัฒนาทางด้านความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรม ค่านิยม คุณธรรม อย่างมีประสิทธิภาพ

สำเนา พงษ์อารีย์ (2565, หน้า 20) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง เป็นกระบวนการดำเนินงานทางด้านการจัดการศึกษาของผู้บริหารและผู้ร่วมงานทุกคนในองค์การ โดยอาศัยทรัพยากร เทคนิค กระบวนการหลักการต่าง ๆ ให้สามารถดำเนินกิจกรรมขององค์การดำเนินไปตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้ให้ได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของสังคม

ฐนชม พันธ์บุญมี (2564, หน้า 33) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการกิจกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาร่วมมือกันเพื่อการพัฒนาเด็กหรือเยาวชนในทุกด้าน เช่น ความสามารถ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรม ให้มีประสิทธิภาพและเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม

สมศักดิ์ คงเที่ยง (2563, หน้า 1) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคมในทุก ๆ ด้าน นับตั้งแต่บุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ พฤติกรรมและคุณธรรม กระบวนการต่าง ๆ เพื่อให้มีค่านิยมตรงกันกับความต้องการของสังคม โดยที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคลและอาศัยทรัพยากรตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้บุคคลพัฒนาไปตรงตามเป้าหมายของสังคมที่ตนดำเนินชีวิตอยู่

กฤษณะ เลิศวิชานันท์ (2564, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารโรงเรียน เป็นการร่วมมือกันทำงานของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา โดยกระบวนการทางสังคมที่ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาสมาชิกของสังคม อันได้แก่ เด็ก เยาวชน เพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์กับการศึกษามากที่สุด ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถทักษะทัศนคติ
ค่านิยมคุณธรรมจริยธรรมประชาชน เพื่อให้เป็นกำลังคนที่มีประสิทธิภาพของสังคม

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินการกิจกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาร่วมมือกันจัดการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุน ให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

2.1.5 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "การบริหารสถานศึกษา" ไว้มากมาย ดังต่อไปนี้

สำเนา พงษ์อารีย์ (2565, หน้า 22) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันของบุคคลทุกฝ่ายในการจัดการศึกษา ซึ่งต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ คุณธรรม จริยธรรม หลักการ ทรัพยากร เทคนิค ที่สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบท เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่กำหนดไว้ และให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ค้นหาความสามารถของตนเอง ตามความถนัดและความสนใจ

ประทีป ทับโทน (2563, หน้า 91) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอน การบริหารทรัพยากรทางการศึกษาบรรลุอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ครอบคลุม ใน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ 3) ด้านการบริหารบุคคล 4) ด้านการบริหารทั่วไป และ 5) ด้านการบริหารความสัมพันธ์ชุมชน

ศิโรรัตน์ มณีเรือง (2565, หน้า 12) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นการดำเนินการของกลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป อาศัยความร่วมมือกันของสมาชิกภายในสถานศึกษา โดยใช้

กระบวนการบริหารจัดการที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารงานในสถานศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

ฐนชม พันธ์บุญมี (2564, หน้า 35) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมให้บรรลุตามจุดหมายที่กำหนดไว้โดยอาศัยการวางแผนดำเนินงาน การวิจัย สั่งการ การควบคุม และการจัดการเกี่ยวกับงาน หรือกิจกรรมในโรงเรียน และใช้ทรัพยากรที่เหมาะสม

ชัยอานนท์ แก้วเงิน (2563, หน้า 15) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การอำนวยการควบคุมและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการบริหารการศึกษาของสถานศึกษา โดยกลุ่มบุคคลร่วมกันดำเนินการเพื่อพัฒนางานด้านการศึกษาของสถานศึกษา และการพัฒนาครูเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการและทรัพยากรที่เหมาะสม

ราม เรือนทองดี (2564, หน้า 12) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารโรงเรียนเป็นการร่วมมือกันทำงานของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเพื่อให้โรงเรียนมีคุณภาพโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์กับการศึกษามากที่สุด ผู้เรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถ ทักษะ ทัศนคติ ค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม โดยผ่านวิธีการของการจัดองค์การ การสั่งการ การอำนวยความสะดวก และการปรับปรุงการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง วิธีการหรือกระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ปฏิบัติงานตามภารกิจ เพื่อพัฒนางานด้านการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2.1.6 ภารกิจการบริหารงานของสถานศึกษา

ประทีป ทับโทน, (2563, หน้า 97) กล่าวว่า ภารกิจ งาน หรืออำนาจหน้าที่การบริหารสถานศึกษา จำแนกออกเป็น 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการบริหารวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานด้านวิชาการ มีขอบข่ายที่เกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา การวัดประเมินผล การเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาปัจจัยเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษา

2. ด้านการบริหารงบประมาณ หมายถึง การดำเนินงานด้านงบประมาณ ซึ่งมีแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบข้อกฎหมายในการจัดสรรงบประมาณ การตรวจสอบ ความโปร่งใส ความคล่องตัว การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา

3. ด้านการบริหารบุคคล หมายถึง การดำเนินงานด้านการบริหารงานบุคคล เกี่ยวข้องกับการวางแผนอัตรากำลังและการกำหนดตำแหน่งงาน การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามธรรมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับการพัฒนามีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติมีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ การยึดถือระเบียบวินัยในการปฏิบัติราชการ การเพิ่มทักษะให้กับบุคลากรเพื่อให้เกิดความชำนาญและสอดคล้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

4. ด้านการบริหารทั่วไป หมายถึง การดำเนินงานด้านการบริหารงานอื่น ๆ โดยใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ส่งเสริมการบริหารและการจัดการศึกษา โดยเน้นความ

โปร่งใส ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เช่น การส่งเสริมสนับสนุนประสานงานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กรอื่น ๆ หน่วยงาน และสถาบันอื่น ๆ ที่จัดการศึกษา และงานประสานราชการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

5. ด้านการบริหารความสัมพันธ์ชุมชน หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคลในสถานศึกษา ในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน อันจะก่อให้เกิดผลดีประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะได้รับซึ่งกันและกัน เช่น ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถานที่ราชการ องค์กรเอกชน และสถาบันสังคมอื่น ๆ

2.2 หลักธรรมาภิบาล

2.2.1 ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "หลักธรรมาภิบาล" ไว้มากมาย ดังต่อไปนี้

สถาพร วิชัยรัมย์ (2564, หน้า 14) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล คือ กติกา กฎเกณฑ์ ในการบริหารปกครองที่ดีมีความเหมาะสม เป็นธรรมที่ใช้ในการธำรงรักษา จัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคประชาสังคม สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข องค์การทั้งสามส่วนดังกล่าวก็จะมีเสถียรภาพ มีโครงสร้างการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

วรรณวิภา วีระพงศ์ (2566, หน้า 27) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครองที่เป็นธรรม เป็นหลักการสำคัญที่ภาครัฐควรยึดถือ ในการบริการประชาชนเพื่อนำมาสู่ประโยชน์ของทุกคนในสังคม ในหลักธรรมมาภิบาลนั้นมีองค์ประกอบสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. หลักนิติธรรม คือ มีกฎระเบียบต่าง ๆ ที่สมาชิกให้การยอมรับว่ามีความเสมอภาคถูกต้องเป็นธรรม

2. หลักคุณธรรม คือ การยึดถือในหลักความดีงาม

3. หลักความโปร่งใส คือ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวกและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการทำงานของรัฐ

4. หลักการมีส่วนร่วม คือ ภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

5. หลักความรับผิดชอบ คือ เจ้าหน้าที่รัฐมุ่งให้บริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ประชาชนและหากเกิดความผิดพลาดขึ้นก็พร้อมที่จะแก้ไข

6. หลักความคุ้มค่า คือ การตระหนักว่าทรัพยากรนั้นมีอยู่อย่างจำกัด ภาครัฐจะบริหารจัดการอย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

อริย์ธัช แก้วเกาะสะบ้า (2560, หน้า 3) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล มาจากคำว่า ธรรมะ แปลว่า ความถูกต้องดีงาม อภิบาล แปลว่า การปกครองหรือการปกปักรักษา ธรรมาภิบาล จึงแปลว่าการปกครองที่ยึดถือความถูกต้องดีงามเป็นหลักหรือการปกครองโดยธรรม

ชนะวิน แสงทามาตย์ (2564, หน้า 17) กล่าวว่า ธรรมาภิบาลเป็นหลักการบริหารการปกครองที่มุ่งประโยชนสูงสุดของประชาชนและประเทศชาติโดยยึดหลักการ และความเป็นธรรมเป็นแนวทางสำหรับการปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักการที่กำหนด

พงษ์พิพัฒน์ นารินรักษ์ (2563, หน้า 22) กล่าวว่า ธรรมภิบาล หมายถึง แนวทางสำคัญในการบริหารจัดการทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อการพัฒนาประเทศโดยมีการเชื่อมโยงองค์ประกอบ 3 ส่วนของสังคมเข้าด้วยกัน คือ ภาครัฐ ภาคเอกชน และ ภาคประชาสังคม สามารถอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือเยียวยาภาวะวิกฤตอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคตเพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสมีส่วนร่วม และให้มีการสนับสนุนซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างสมดุล ตลอดจนมีการใช้อำนาจในการบริหารราชการแผ่นดินให้มีความแข็งแกร่ง มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ มีความโปร่งใส ยุติธรรม และ สามารถตรวจสอบได้ อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขสอดคล้องความเป็นไทย รัฐธรรมนูญและกระแสโลกยุคปัจจุบัน ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างมั่นคง ยั่งยืน และมีเสถียรภาพ

ชัยอนันต สมุทวณิช (2561, หน้า 16) กล่าววา ธรรมาภิบาล คือ กลไกของรัฐทั้งการเมืองและการบริหารมีความแข็งแกรง มีประสิทธิภาพ สะอาด โปรงใส และรับผิดชอบ เป็นการให้ความสำคัญกับภาครัฐและรัฐบาลเป็นด้านหลัก

สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร (2563) อ้างถึง ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบ บริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒ ได้ให้ความหมายของธรรมาภิบาล (Good Governance) ไว้ว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมรัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือ สร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือ แก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภยันตรายที่อาจจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสและความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สอดคล้องกับ ความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน

พระมหาวินัย สิริภทฺโท (2563, หน้า 251) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ อันเป็นหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 6 ประการ ได้แก่

1. หลักนิติธรรม ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ใช้เป็นข้อตกลงของหน่วยงาน โดยที่ระเบียบและหลักเกณฑ์การบังคับใช้นั้นต้องเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับจากสมาชิก ระเบียบและหลักเกณฑ์เหล่านั้นต้องนำมา ซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกในหน่วยงานและผู้รับบริการ รวมทั้งเอื้ออำนวยต่อการควบคุมและพัฒนาผู้รับบริการด้วยการกำหนดและปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกตงไว้อย่างเคร่งครัด

2. หลักคุณธรรม หลักปฏิบัติในการทำในสิ่งที่ถูกต้อง ด้วยความซื่อสัตย์ จริงใจ ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามบนพื้นฐานของศีลธรรมจริยธรรม ภายใต้ระเบียบและข้อบังคับของผู้รับบริการและยังประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

3. หลักความโปร่งใส การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของหน่วยงานและผู้รับบริการ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้

4. หลักความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่นและตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถให้บรรลุความสำเร็จ สอดคล้องตามกฎระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานอย่างมีสำนึกต่อหน้าที่ สังคม ประชาชน และประเทศ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้บริการและส่วนรวมเป็นสำคัญ รวมทั้งยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย ตลอดจนพร้อมแสดงข้อเท็จจริงในการประกอบภารกิจต่อสาธารณชน สามารถชี้แจงเหตุผลได้และพร้อมต่อการตรวจสอบจากสาธารณะ

5. หลักการมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานและผู้รับบริการซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงาน หรือการดำเนินการต่างๆ ของหน่วยงานได้ร่วมรับรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจรวมทั้งร่วมสนับสนุนติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองได้ร่วมตัดสินใจ

6. หลักความคุ้มค่า การบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทำให้งานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

นรมน ขันตี (2563, หน้า 27) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง กระบวนการการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี โดยการร่วมมือจากภาครัฐบาล ภาคเอกชน รวมถึงภาคประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการเพื่อการพัฒนาอย่างจริงจัง มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง สามารถความคุมดูแล ตลอดจนตรวจสอบซึ่งกันและกันได้ ยึดหลักความโปร่งใส ความยุติธรรม การมีส่วนร่วมเป็นหลัก ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาองค์กรและประเทศให้ก้าวไปสู่ความสำเร็จอย่างยั่งยืน

ชุติมา พวงทอง (2563, หน้า 41) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง กระบวนการการบริหารที่ดี มีระบบ มีประสิทธิภาพ เป็นการบริหารจัดการที่ควบคุมกิจกรรมทั้งหมด โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม เน้นความถูกต้อง โปร่งใส มีการปฏิบัติที่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับที่กำหนด เพื่อจะได้รายงานถึงการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของตน และสามารถตรวจสอบได้

พระครูปลัดประวิทย์ วรธมฺโม (2564, หน้า 39) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล หมายถึง การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคเอกชน และภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการ และฝ่ายธุรกิจ สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเป็นส่วนเสริมสร้างความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ

นวรัตน์ อายุยืน (2561, หน้า 14) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล หมายถึง หลักการปฏิบัติราชการที่บุคลากรในสถานศึกษาต้องยึดถือปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ โดยมี 10 องค์ประกอบได้แก่ หลักประสิทธิภาพ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ หลักความเปิดเผย/โปร่งใส หลักนิติธรรม หลักความเสมอภาค หลักการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ หลักการกระจายอำนาจ และหลักคุณธรรม/จริยธรรม

อุบลวรรณ ประจง (2566, หน้า 17) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการบ้านเมือง โดยได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐบาล ภาคเอกชน และภาค

ประชาชน หลักการบริหารที่ประกอบไปด้วยหลักธรรม คุณงามความดี การปกครองโดยยึดหลักฎหมาย กฎกติกา กฎเกณฑ์ และส่งเสริมให้คนดีได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลและมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

สรุปได้ว่า หลักธรรมาภิบาล หมายถึง การปกครอง การบริหาร การจัดการการควบคุมดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม

2.2.2 สังเคราะห์องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

วรรณวิภา วีระพงศ์ (2566, หน้า 27) กล่าวว่า หลักธรรมมาภิบาลนั้นมีองค์ประกอบสำคัญต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. หลักนิติธรรม คือ มีกฎระเบียบต่าง ๆ ที่สมาชิกให้การยอมรับว่ามีความเสมอภาคถูกต้องเป็นธรรม

2. หลักคุณธรรม คือ การยึดถือในหลักความดีงาม

3. หลักความโปร่งใส คือ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวกและมีส่วนร่วมในการตรวจสอบกระบวนการทำงานของรัฐ

4. หลักการมีส่วนร่วม คือ ภาครัฐเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น ได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

5. หลักความรับผิดชอบ คือ เจ้าหน้าที่รัฐมุ่งให้บริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ประชาชนและหากเกิดความผิดพลาดขึ้นก็พร้อมที่จะแก้ไข

6. หลักความคุ้มค่า คือ การตระหนักว่าทรัพยากรนั้นมีอยู่อย่างจำกัด ภาครัฐจะบริหารจัดการอย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

พระมหาวินัย สิริภทฺโท (2563, หน้า 251) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาลเป็นหลักการพัฒนาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพ อันเป็นหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) ประกอบด้วยหลักการสำคัญ 6 ประการ ได้แก่

1. หลักนิติธรรม ระเบียบและหลักเกณฑ์ที่ใช้เป็นข้อตกลงของหน่วยงาน โดยที่ระเบียบและหลักเกณฑ์การบังคับใช้นั้นต้องเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับจากสมาชิก ระเบียบและหลักเกณฑ์เหล่านั้นต้องนำมา ซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกในหน่วยงานและผู้รับบริการ รวมทั้งเอื้ออำนวยต่อการควบคุมและพัฒนาผู้รับบริการด้วยการกำหนดและปฏิบัติตามกฎกติกาที่ตกตงไว้อย่างเคร่งครัด

2. หลักคุณธรรม หลักปฏิบัติในการทำในสิ่งที่ถูกต้อง ด้วยความซื่อสัตย์ จริงใจ ยึดมั่นในความถูกต้องดีงามบนพื้นฐานของศีลธรรมจริยธรรม ภายใต้ระเบียบและข้อบังคับของผู้รับบริการและยังประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

3. หลักความโปร่งใส การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของหน่วยงานและผู้รับบริการ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใสตรวจสอบได้

4. หลักความรับผิดชอบ ความมุ่งมั่นและตั้งใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถให้บรรลุความสำเร็จ สอดคล้องตามกฎระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวข้องปฏิบัติงานอย่างมีสำนึกต่อหน้าที่ สังคม ประชาชน และประเทศ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้บริการและส่วนรวมเป็นสำคัญ รวมทั้งยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานดังกล่าวทั้งที่เป็นผลดีและผลเสีย ตลอดจนพร้อมแสดง

ข้อเท็จจริงในการประกอบภารกิจต่อสาธารณชน สามารถชี้แจงเหตุผลได้และพร้อมต่อการตรวจสอบจากสาธารณะ

5. หลักการมีส่วนร่วม การเปิดโอกาสให้บุคลากรในหน่วยงานและผู้รับบริการซึ่งเป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือได้รับผลกระทบจากการบริหารงาน หรือการดำเนินการต่างๆ ของหน่วยงานได้ร่วมรับรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมตัดสินใจรวมทั้งร่วมสนับสนุนติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติตามสิ่งที่ตนเองได้ร่วมตัดสินใจ

6. หลักความคุ้มค่า การบริหารจัดการโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดด้วยความประหยัดเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทำให้งานมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

แสงชัย อภิชาตธนพัฒน์ (2566, หน้า 27) กล่าวว่า ธรรมาภิบาล (good governance) นับเป็นกระแสที่ทุกภาคส่วนไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน ให้ความสนใจและนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานขององค์กรด้วยหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วยหลักสำคัญ 6 ประการคือ

1. หลักนิติธรรม
2. หลักคุณธรรม
3. หลักความโปร่งใส
4. หลักการมีส่วนร่วม
5. หลักสำนึกรับผิดชอบ
6. หลักความคุ้มค่า

บรรเจิด สิงคะเนติ (2565, หน้า 27) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล (good governance) ประกอบด้วย
หลักการย่อย 6 หลัก คือ

1. หลักนิติธรรม (Rule of Law)
2. หลักคุณธรรมและจริยธรรม (Virtue and Ethics)
3. หลักความโปร่งใส (Transparency)
4. หลักการมีส่วนร่วม (Participation)
5. หลักสำนึกรับผิดชอบ (Accountability)
6. หลักความคุ้มค่า (Value for money)

อุบลวรรณ ประจง (2566, หน้า 17) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย

1. หลักนิติธรรม หมายถึง กฎระเบียบ ข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ ที่ใช้ในองค์กรเป็นข้อตกลงร่วมกัน เป็นที่ยอมรับของสมาชิกและสังคม ข้อบังคับเหล่านี้จะต้องนำมาซึ่งความเสมอภาคของสมาชิกในองค์กรและผู้ที่มารับบริการด้วยการกำหนดและการปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัด

2. หลักคุณธรรม หมายถึง การปฏิบัติในการทำในสิ่งที่ถูกต้องด้วยความซื่อสัตย์ จริงใจ ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม บนพื้นฐานของศีลธรรม จริยธรรม โดยอยู่ภายใต้กฎระเบียบ ข้อบังคับของสถานศึกษา พร้อมกันนั้นสถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรยึดถือคุณธรรมเป็นหลักในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม

3. หลักความโปร่งใส หมายถึง การปฏิบัติงานหรือการบริหารจัดการที่ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันกับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมา และมีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องที่ชัดเจนและเชื่อถือได้ ผู้บริหารต้องมีการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ บุคลากร ให้มีความเข้าใจนโยบาย เป้าหมายการปฏิบัติงานในแต่ละส่วน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นศรัทธา ทุกคนจะต้องอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

4. หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การปฏิบัติงานหรือการบริหารจัดการที่ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ข้าราชการครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประชาชน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการดำเนินงานตามนโยบายของสถานศึกษา ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ตรวจสอบการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบายที่วางไว้

5. หลักความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่น ความตั้งใจ ปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ให้บรรลุตามเป้าหมายและสอดคล้องกับกฎระเบียบ และหลักเกณฑ์ของสถานศึกษา ตระหนักถึงสิทธิ ความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจในปัญหา พร้อมที่จะรับผิดชอบและแก้ไขปัญหา ตลอดจนเคารพในความคิดเห็นของสมาชิกในสถานศึกษา

6. หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและมีความเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ต่อการพัฒนาการศึกษา โดยยึดถือประโยชน์สูงสุดของสังคมและประเทศชาติ

นวรัตน์ อายุยืน (2561, หน้า 14) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ มี 10 องค์ประกอบ ได้แก่

1. หลักประสิทธิภาพ
2. หลักประสิทธิผล
3. หลักการตอบสนอง
4. หลักภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้
5. หลักความเปิดเผย/โปร่งใส
6. หลักนิติธรรม
7. หลักความเสมอภาค
8. หลักการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ
9. หลักการกระจายอำนาจ
10. หลักคุณธรรม/จริยธรรม

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (2563) ได้กำหนดคุณลักษณะของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีหรือธรรมาภิบาลซึ่งได้นำเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์เข้ามารวมไว้ด้วย รวม 9 ประการ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วม (Participation) ชายและหญิงทุกคนควรมีสิทธิ์มีเสียงในการตัดสินใจทั้งโดยทางตรงหรือผ่านทางสถาบันตัวแทนอันชอบธรรมของตน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างนั้นต้องตั้งอิงอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการแสดงความคิดเห็น รวมถึงการสามารถเข้ามีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์

2. นิติธรรม (Rule of Law) กรอบตัวบทกฎหมายต้องมีความเป็นธรรม และไม่มีการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสิทธิมนุษยชน

3. ความโปร่งใส (Transparency) ต้องอยู่บนพื้นฐานของการไหลเวียนอย่างเสรีของข้อมูลข่าวสาร บุคคลที่มีความสนใจเกี่ยวข้องจะต้องสามารถเข้าถึงสถาบัน กระบวนการ และข้อมูลข่าวสารได้โดยตรง ทั้งนี้การได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนั้นต้องมีความเพียงพอต่อการทำความเข้าใจและการติดตามประเมินสถานการณ์

4. การตอบสนอง (Responsiveness) สถาบันและกระบวนการดำเนินงานต้องพยายามดูแลเอาใจใส่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

5. การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-Oriented) มีการประสานความแตกต่างในผลประโยชน์ของฝ่ายต่างๆ เพื่อหาข้อยุติร่วมกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นนโยบายและกระบวนการขั้นตอนใดๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

6. ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม (Equity) ชายและหญิงทุกคนต้องมีโอกาสในการปรับปรุงสถานะหรือรักษาระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตน

7. ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) สถาบันและกระบวนการต้องสร้างผลสัมฤทธิ์ที่ตรงต่อความต้องการ และขณะเดียวกันก็ต้องใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

8. ภาระรับผิดชอบ (Accountability) ผู้มีอำนาจตัดสินใจ ไม่ว่าจะอยู่ในภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมก็ตาม ต้องมีภาระรับผิดชอบต่อสาธารณชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในสถาบันของตน

9. วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Vision) ผู้นำและบรรดาสาธารณชนต้องมีมุมมองที่เปิดกว้างและเล็งการณ์ไกลเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองและการพัฒนามนุษย์ (สังคม) รวมถึงมีจิตสำนึกว่าอะไรคือความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาดังกล่าว ตลอดจนมีความเข้าใจในความสลับซับซ้อนของบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคมซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในแต่ละประเด็นนั้น

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2563) กล่าวว่า ในการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาล (GOOD GOVERNANCE) ของกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วยหลักพื้นฐาน 6 ประการ ดังนี้

1. หลักนิติธรรม (The Rule of Law) ส่งเสริมและสร้างจิตสำนึกให้ข้าราชการในสำนักงาน ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยทางราชการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการปฏิบัติงานที่ยึดหลักตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2. หลักคุณธรรม (Morality) มีคุณธรรม จริยธรรมในการปฏิบัติงานที่ดี

3. หลักความโปร่งใส (Accountability) เปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อบุคลากร โดยไม่ปิดบังและไม่เลือกปฏิบัติ

4. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อหน่วยงาน

5. หลักความรับผิดชอบ (Responsibility) ปฏิบัติงานตามหน้าที่อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ

6. หลักความคุ้มค่า (Cost – effectiveness or Economy) ใช้ทรัพยากร ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่หน่วยงานและส่วนรวม โดยรณรงค์ให้บุคลากรมีความประหยัด ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า

นิภาพร ทองคำชุม (2564) กล่าวว่า หลักธรรมาภิบาล คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการ การควบคุม ดูแลกิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม และการบริหารจัดการที่ดีประกอบด้วย

1. หลักประสิทธิผล (Effectiveness) คือ ผลการปฏิบัติราชการที่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแผนการปฏิบัติราชการตามที่ ได้รับงบประมาณมาดำเนินการ รวมถึงสามารถเทียบเคียงกับส่วนราชการหรือหน่วยงานที่มีภารกิจคล้ายคลึงกันและมีผลการปฏิบัติงานในระดับชั้นนำของประเทศเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขต่อประชาชน โดยการปฏิบัติราชการจะต้องมีทิศทางยุทธศาสตร์และเป้าประสงค์ที่ชัดเจน มีกระบวนการปฏิบัติงานและระบบงานที่เป็นมาตรฐาน รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและ เป็นระบบ

2. หลักประสิทธิภาพ (Efficiency) คือ การบริหารราชการตามแนวทางการกำกับดูแลที่ดีที่มีการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงาน โดยใช้เทคนิคและเครื่องมือการบริหารจัดการที่เหมาะสม ให้องค์การสามารถใช้ทรัพยากรทั้งด้านต้นทุน แรงงานและระยะเวลาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติราชการตามภารกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่ม

3. หลักการตอบสนอง (Responsiveness) คือ การให้บริการที่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาที่กำหนดและสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ รวมถึงตอบสนองความคาดหวังหรือความต้องการของประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่าง

4. หลักภาระรับผิดชอบ (Accountability) คือ การแสดงความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่และผลงานต่อเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยความรับผิดชอบนั้นควรอยู่ในระดับที่สนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ รวมทั้งการแสดงถึงความสำนึกในการรับผิดชอบต่อปัญหาสาธารณะ

5. หลักความโปร่งใส (Transparency) คือ กระบวนการเปิดเผยอย่างตรงไปตรงมา ชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัยและสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารอันไม่ต้องห้ามตามกฎหมายได้อย่างเสรีโดยประชาชนสามารถรู้ทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมหรือกระบวนการต่าง ๆ และสามารถตรวจสอบได้

6. หลักการมีส่วนร่วม (Participation) คือ กระบวนการที่ข้าราชการ ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกกลุ่มมีโอกาสได้เข้าร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะร่วมเสนอปัญหา หรือประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้อง ร่วมคิดแนวทาง ร่วมการแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจ และร่วมกระบวนการพัฒนาในฐานะหุ้นส่วนการพัฒนา

7. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) คือ การถ่ายโอนอ้านาจการตัดสินใจ ทรัพยากร และภารกิจจากส่วนราชการ ส่วนกลางให้แก่หน่วยงานอื่น ๆ รวมถึงการมอบอำนาจและ

ความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่บุคลากร โดยมุ่งเน้นการสร้างความพึงพอใจในการให้บริการต่อผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียการปรับปรุงกระบวนการ และเพิ่มผลิตภาพเพื่อผลการดำเนินงานที่ดีของส่วนราชการ

8. หลักนิติธรรม (Rule of Law) คือ การใช้อำนาจของกฎหมาย กฎระเบียบข้อบังคับในการบริหารราชการด้วยความเป็นธรรม ไม่ เลือกปฏิบัติและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

9. หลักความเสมอภาค (Equity) คือ การได้รับการปฏิบัติและได้รับบริการอย่างเท่าเทียมกันโดยไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหรือหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อ ทางศาสนา การศึกษา การฝึกอบรม และอื่น ๆ

10. หลักมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) คือ การหาข้อตกลงทั่วไปภายในกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็น ข้อตกลงที่เกิดจากการใช้กระบวนการเพื่อหาข้อคิดเห็นจากกลุ่มบุคคลที่ได้รับประโยชน์และเสียประโยชน์ โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงซึ่งต้องไม่มีข้อคัดค้านที่ยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ โดยฉันทามติไม่จำเป็นต้องหมายความว่าเป็นความเห็นพ้องโดยเอกฉันท์

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (2563) กล่าวว่า ความหมายของหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (GG Framework) ทั้ง 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการย่อย มีดังนี้

1. การบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ประกอบด้วย

ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมาย ถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด เกิดผลิตภาพที่คุ้มค่าต่อการลงทุนและบังเกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ทั้งนี้ต้องมีการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออ านวยความสะดวก และลดภาระค่าใช้จ่าย ตลอดจนยกเลิกภารกิจที่ล้าสมัยและไม่มีความจำเป็น

ประสิทธิผล (Effectiveness) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีวิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ปฏิบัติหน้าที่ตามพันธกิจให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์การ มีการวางเป้าหมายการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและอยู่ในระดับที่ตอบสนองต่อความคาด หวังของประชาชน สร้างกระบวนการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีมาตรฐาน มีการจัดการความเสี่ยงและมุ่งเน้นผลการปฏิบัติงานเป็นเลิศ รวมถึงมีการติดตามประเมินผลและพัฒนาปรับปรุงการปฏิบัติงานให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การตอบสนอง (Responsiveness) หมาย ถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ สามารถด าเนินการแล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่ก าหนด สร้างความเชื่อมั่นไว้วาง ใจ รวมถึงตอบสนองตามความคาดหวัง/ความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีความหลากหลายและมีความแตกต่างกันได้อย่างเหมาะสม

2. ค่านิยมประชาธิปไตย (Democratic Value) ประกอบด้วย

ภาระรับผิดชอบ/สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องสามารถตอบคำถามและชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย รวมทั้งต้องมีการจัดวางระบบการรายงาน

ความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและการให้คุณให้โทษ ตลอดจนมีการจัดเตรียมระบบการแก้ไขหรือบรรเทาปัญหาและผลกระทบใด ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น

เปิดเผย/โปร่งใส (Transparency) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ตรงไปตรงมา รวมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้ประชาชนได้ รับทราบอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนวางระบบให้การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นไปโดยง่าย

หลักนิติธรรม (Rule of Law) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องใช้อำนาจของกฎหมายกฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด ด้วยความเป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ และคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียฝ่ายต่าง ๆ

ความเสมอภาค (Equity) หมาย ถึง ในการปฏิบัติราชการต้องให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกด้านชายหญิง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล
ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม และอื่น ๆ อีกทั้งยังต้องคำนึงถึงโอกาสความเท่าเทียมกันของการเข้าถึงบริการสาธารณะของ กลุ่มบุคคลผู้ด้อยโอกาสในสังคมด้วย

3. ประชารัฐ (Participatory State) ประกอบด้วย

การมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ (Participation/Consensus Oriented) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการต้องรับฟังความคิดเห็นของประชาชน รวมทั้งเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ เรียนรู้ทำความเข้าใจ ร่วมแสดงทัศนะ ร่วมเสนอปัญหา/ประเด็นที่สำคัญที่เกี่ยวข้องร่วมคิดแก้ไขปัญหา ร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการดำเนินงานและร่วมตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ต้องมีความพยายามในการแสวงหาฉันทามติหรือข้อตกลงร่วมกันระหว่างกลุ่มผู้มี ส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจะต้องไม่มีข้อคัดค้านที่หาข้อยุติไม่ได้ในประเด็นที่สำคัญ

การกระจายอำนาจ (Decentralization) หมายถึง ในการปฏิบัติราชการควรมีการมอบอำนาจและกระจายความรับผิดชอบในการตัดสินใจและการดำเนินการให้แก่ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการโอนถ่ายบทบาทและภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือภาค ส่วนอื่น ๆ ในสังคม

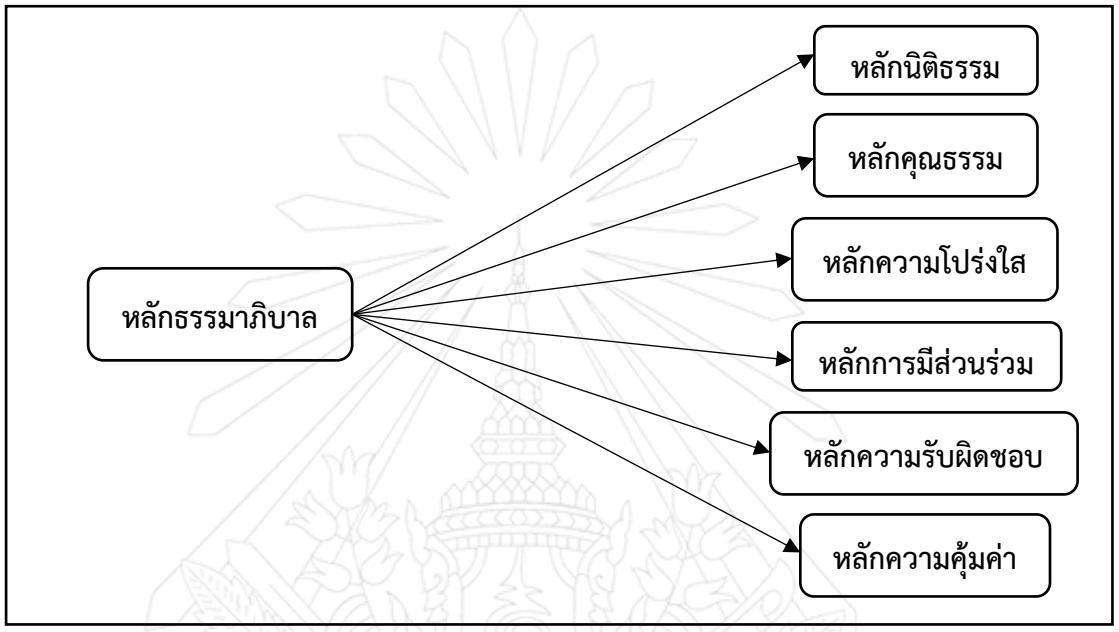
4. ความรับผิดชอบทางการบริหาร (Administrative Responsibility) ประกอบด้วย

คุณธรรม/จริยธรรม (Morality/Ethics) หมาย ถึง ในการปฏิบัติราชการต้องมีจิตสำนึกความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็น ไปอย่างมีศีลธรรม คุณธรรม และตรงตามความคาดหวังของสังคม รวมทั้งยึดมั่นในค่านิยมหลักของมาตรฐานจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของระบบราชการไทย

ตารางที่ 1 ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล	วรรณวิภา วีระพงศ์ (2566)	พระมหาวินัย สิริกทโท (2563)	แสงชัย อภิชาตธนพัฒน์ (2566)	บรรเจิด สิงคะเนติ (2565)	อุบลวรรณ ประจง (2566)	นวรัตน์ อายุยืน (2561)	สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (2562)	สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี (2563)	นิภาพร ทองคำชุม (2564)	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	ความถี่
1. หลักนิติธรรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
2. หลักคุณธรรม	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	8
3. หลักความโปร่งใส	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
4. หลักการมีส่วนร่วม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
5. หลักความรับผิดชอบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	10
6. หลักความคุ้มค่า	✓	✓	✓	✓	✓			✓			6
7. หลักประสิทธิภาพ						✓	✓		✓	✓	4
8. หลักประสิทธิผล						✓	✓		✓	✓	4
9. หลักการตอบสนอง						✓	✓		✓	✓	4
10. หลักความเสมอภาค						✓	✓		✓	✓	4
11. หลักการกระจายอำนาจ						✓			✓	✓	3
12. การมุ่งเน้นฉันทามติ							✓		✓		2
13. วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์							✓				1
รวม	6	6	6	6	6	10	10	6	10	10	76

จากตาราง เห็นได้ว่า ผลของการสังเคราะห์องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาลที่เป็นกรอบความคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากการสังเคราะห์มี 13 องค์ประกอบ แต่สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์พิจารณาจากองค์ประกอบที่มีความถี่สูง (ในที่นี้คือความถี่ 6 ขึ้นไป) ได้องค์ประกอบจำนวน 6 องค์ประกอบ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า ดังภาพประกอบ

2.2.3 องค์ประกอบของหลักธรรมาภิบาล

2.2.3.1 หลักนิติธรรม

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "หลักนิติธรรม" ไว้ดังต่อไปนี้

แสงชัย อภิชาตธนพัฒน์ (2566, หน้า 28) กล่าวว่า หลักนิติธรรม คือ การตรากฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับและกติกาต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม ตลอดจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและสมาชิก โดยมีการยินยอมพร้อมใจและถือปฏิบัติร่วมกันอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

พรสันต์ เลี้ยงบุญเลิศชัย (ออนไลน์. 2563) กล่าวว่า หลักนิติธรรม คือ หลักการปกครองโดยกฎหมาย (Government of Law) ไม่ใช่ปกครองโดยมนุษย์ โดยหลักนี้พัฒนามาจากแนวคิดรัฐเสรีประชาธิปไตย ซึ่งมีโครงสร้างการปกครองที่มีสองหลักการใหญ่ หนึ่งคือหลักประชาธิปไตย ซึ่งพัฒนามาจากหลักเสรีนิยม จึงผนวกกันเป็นรัฐเสรีประชาธิปไตย แก่นของมันคือการควบคุมกำกับการใช้อำนาจของรัฐไม่ให้ใช้อำนาจตามอำเภอใจ และวิธีที่สากลยอมรับกันคือการใช้กฎหมายมาควบคุม จึงเกิดเป็นหลักการที่สองคือนิติธรรมขึ้น

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (ออนไลน์. 2567) กล่าวว่า หลักนิติธรรม (Rule of law) คือ หลักการปกครองที่กฎหมายเป็นใหญ่และบังคับใช้กับทุกคนอย่างเสมอภาค คำนึงถึงสิทธิพื้นฐานของประชาชน ตัวกฎหมายมีความเป็นธรรม ทันสมัย มีที่มาชอบธรรม บุคลากร

ในกระบวนการยุติธรรมมีความเที่ยงธรรม ประชาชนเข้าถึงและได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรม

สรุปได้ว่า หลักนิติธรรม หมายถึง การกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีความถูกต้องและความยุติธรรม เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในสถานศึกษา และบังคับใช้กับทุกคนอย่างเสมอภาค

2.2.3.2 หลักคุณธรรม

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "หลักคุณธรรม" ไว้ดังต่อไปนี้

แสงชัย อภิชาตธนพัฒน์ (2566, หน้า 28) กล่าวว่า หลักคุณธรรม คือ การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยการรณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์กรหรือสมาชิกของสังคมถือปฏิบัติ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความอดทนขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น

สถาพร วิชัยรัมย์ (ออนไลน์. 2564) กล่าวว่า คุณธรรม คือ สภาพแห่งความดีงามในจิตใจ ซึ่งทำให้เคยชินกับการประพฤติปฏิบัติดี บุคคลผู้มีคุณธรรม คือ ผู้มีความเคยชินในการประพฤติดี ภายใต้ความรู้สึกดีงาม และตามมาตรฐานของสังคมที่เกี่ยวข้องกับหลักของศีลธรรม

องค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม (2565, หน้า 4) กล่าวว่า หลักคุณธรรม คือ การยึดถือและเชื่อมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยการรณรงค์เพื่อสร้างค่านิยมที่ดีงามให้ผู้ปฏิบัติงานในองค์การหรือสมาชิกของสังคมถือปฏิบัติ ได้แก่ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเสียสละ ความอดทน ขยันหมั่นเพียร ความมีระเบียบวินัย เป็นต้น

ประคองศรี ภาเรือง (ออนไลน์, 2563) กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีและความถูกต้องซึ่งบุคคลควรยึดมั่นไว้เป็นหลักการในการปฏิบัติตนจนเป็นนิสัยความประพฤติดีงามเพื่อประโยชน์แก่ตนและสังคม ซึ่งมีพื้นฐานมาจากหลักศีลธรรมทางศาสนา ค่านิยมทางวัฒนธรรมประเพณี หลักกฎหมาย จรรยาบรรณวิชาชีพ การรู้จักไตร่ตรองว่าอะไรควรทำไม่ควรทำ และอาจกล่าวได้ว่าคุณธรรม คือ จริยธรรมที่นำมาปฏิบัติจนเป็นนิสัย เช่น การเป็นคนซื่อสัตย์ เสียสละ และมีความรับผิดชอบ

สรุปได้ว่า หลักคุณธรรม หมายถึง สภาพคุณงามความดีและความถูกต้องในการแสดงออกทั้งทางกาย วาจา และใจ ของแต่ละบุคคล ซึ่งยึดมั่นไว้เป็นหลักในการประพฤติปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย

2.2.3.3 หลักความโปร่งใส

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "หลักความโปร่งใส" ไว้ดังต่อไปนี้

แสงชัย อภิชาตธนพัฒน์ (2566, หน้า 28) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา และสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ โดยการปรับปรุงระบบและกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารหรือเปิดให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก ตลอดจนมีระบบหรือกระบวนการ

ตรวจสอบและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะเป็นการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และช่วยให้การทำงานของภาครัฐและภาคเอกชนปลอดจากการทุจริตคอรัปชั่น

สหัตพงศ์ พิทอนวร (2563, หน้า 32) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะอย่างตรงไปตรงมา ไม่มีเรื่องที่ถูกกล่าวหา ร้องเรียนหรือสอบสวนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวกับการทุจริตในหน้าที่ สร้างความไว้วางใจในการบริหารงานกับครูในสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการตรวจสอบภายในสถานศึกษาโดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องลงโทษผู้ที่กระทำความผิดอย่างเท่าเทียม ครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงข้อมูลและสารสนเทศภายในสถานศึกษาได้สะดวก

อาภัสร ฝึกฝน (2563, หน้า 159) กล่าวว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยพัฒนาวิธีการดำเนินงานที่โปร่งใส กำหนดขั้นตอนการให้บริการที่ชัดเจน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ รวมถึงการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรทำให้เกิดความโปร่งใสกับสังคมภายนอก

สรุปได้ว่า หลักความโปร่งใส หมายถึง การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมาและสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ โดยพัฒนาวิธีการดำเนินงานที่โปร่งใส

2.2.3.4 หลักการมีส่วนร่วม

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "หลักการมีส่วนร่วม" ไว้ดังต่อไปนี้

แสงชัย อภิชาตธนพัฒน์ (2566, หน้า 28) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม คือ การทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และร่วมเสนอความเห็นในการตัดสินใจสำคัญ ๆ ของสังคม โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ การแจ้งความเห็นการไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ และขจัดการผูกขาดทั้งโดยภาครัฐหรือโดยภาคธุรกิจเอกชน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสามัคคีและความร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชน

อาภัสร ฝึกฝน (2563, หน้า 159) กล่าวว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้สมาชิก กรรมการ และฝ่ายจัดการมีส่วนในการร่วมรับรู้ ร่วมแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจทั้งในด้านการบริหารการจัดการและการพัฒนา เพื่อสร้างสรรค์และจรรโลงความผาสุกของส่วนรวม รวมถึงร่วมรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน

สุทธิกานต์ รอดเรื่อง (2565, หน้า 50) การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม และรับรู้การดำเนินการต่าง ๆ ในสถานศึกษา โดยเข้ามาร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมติดตาม และประเมินผล รวมไปถึงการร่วมสนับสนุนงานของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย

สรุปได้ว่า หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ทั้งในการแก้ไขปัญหาและป้องกันปัญหา โดยเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม ร่วมกำหนดนโยบาย ร่วมวางแผน ตัดสินใจและปฏิบัติตามแผน

2.2.3.5 หลักความรับผิดชอบ

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "หลักความรับผิดชอบ" ไว้ดังต่อไปนี้

แสงชัย อภิชาตธนพัฒน์ (2566, หน้า 28) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ ผู้บริหารตลอดจนคณะข้าราชการ ทั้งฝ่ายการเมืองและข้าราชการประจำต้องตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดียิ่ง โดยมุ่งให้บริการแก่ผู้มารับบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อความบกพร่องในหน้าที่การงานที่ตนรับผิดชอบอยู่และพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ทันท่วงที

วรรณวิภา วีระพงศ์ (ออนไลน์, 2565) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ คือ เจ้าหน้าที่รัฐมุ่งให้บริการอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แก่ประชาชนและหากเกิดความผิดพลาดขึ้นก็พร้อมที่จะแก้ไข

นพพล นพรัตน์ (ออนไลน์, 2564) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ คือ สำนึกของการยอมรับและตระหนักถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติตามบทบาทและหน้าที่ของตนเอง ไม่ว่าผลการปฏิบัติงานนั้นจะดีหรือไม่ดี ประสบความสำเร็จหรือไม่ก็ตาม

ฐปนรรฆ ชูนาค (2563, หน้า 2379) กล่าวว่า หลักความรับผิดชอบ คือ การตระหนักถึงสิทธิและหนาที่กระตือรือร้น แกปญหาของประชาชนที่ได้รับความเดือดรอน กลายอมรับในสิ่งที่ตัวเองกระทำ

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ (ออนไลน์, 2564) กล่าวว่า ความรับผิดชอบ หมายถึง สถาบันต้องเอาใจใส่ ปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบ รัดกุม โดยยอมรับการตรวจสอบ และพร้อมที่จะรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้นจากการตรวจสอบอย่างกล้าหาญ

สรุปได้ว่า หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักถึงสิทธิและหนาที่ ตั้งใจปฏิบัติภารกิจตามหน้าที่อย่างดียิ่ง โดยมุ่งให้บริการแก่ผู้มารับบริการ เพื่ออำนวยความสะดวกต่าง ๆ และหากเกิดความผิดพลาดขึ้นก็พร้อมที่จะแก้ไข

2.2.3.6 หลักความคุ้มค่า

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "หลักความคุ้มค่า " ไว้ดังต่อไปนี้

แสงชัย อภิชาตธนพัฒน์ (2566, หน้า 28) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า ผู้บริหารต้องตระหนักว่ามีทรัพยากรค่อนข้างจำกัด ดังนั้นในการบริหารจัดการจำเป็นจะต้องยึดหลักความประหยัดและความคุ้มค่า ซึ่งจำเป็นจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายไปที่ผู้รับบริการหรือประชาชนโดยส่วนรวม

วรรณวิภา วีระพงศ์ (ออนไลน์, 2565) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า คือ การตระหนักว่าทรัพยากรนั้นมีอยู่อย่างจำกัด ภาครัฐจะบริหารจัดการอย่างไรให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

อุบลวรรณ ประจง (2566, หน้า 29) กล่าวว่า หลักความคุ้มค่า เป็นการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและมีความเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ต่อการพัฒนาการศึกษา โดยยึดถือประโยชน์สูงสุดของสังคมและประเทศชาติ

มานวิภา อินทรทัต (ออนไลน์, 2566) กล่าวว่า ความคุ้มค่า หมายถึง ต้นทุนของการใช้และการจัดการทรัพยากรทั้งหมด ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทั้งที่เป็นตัวเงิน และไม่เป็นตัวเงิน ต้องเหมาะสมกับผลลัพธ์ที่ตั้งใจมากที่สุด โดยมีความสมดุลที่เชื่อมโยงกันของการประหยัด ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล รวมทั้งเกิดความเสมอภาค และเป็นการมั่นคงระยะยาวเพื่อความยั่งยืนด้วย

สรุปได้ว่า หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้คุ้มค่าและมีความเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม

2.2.4 ความสำคัญของหลักธรรมาภิบาล

ในปัจจุบันสังคมให้ความสำคัญต่อหลักธรรมาภิบาลและจริยธรรมมากขึ้น ทำให้ผู้นำขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนนำหลักธรรมาภิบาลมาเป็นกรอบในการพัฒนาและวางแผนงาน เพื่อความอยู่รอดและเพื่อเกิดการยอมรับจากบุคคลภายนอกรวมทั้งเพื่อเกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

หลักธรรมาภิบาล คือ การปกครอง การบริหาร การจัดการการควบคุมดูแล กิจการต่าง ๆ ให้เป็นไปในครรลองธรรม นอกจากนี้ยังหมายถึงการบริหารจัดการที่ดี สามารถนำไปใช้ได้ทั้งภาครัฐและเอกชน ธรรมที่ใช้ในการบริหารงานธรรมาภิบาล เป็นหลักการที่นำมาใช้บริหารงานในปัจจุบันอย่างแพร่หลาย เพราะช่วยสร้างสรรค์และส่งเสริมองค์กรให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพ อาทิ พนักงานต่างทำงานอย่างซื่อสัตย์สุจริตและขยันหมั่นเพียร ทำให้ผลประกอบการขององค์กรธุรกิจนั้นขยายตัว นอกจากนี้แล้วยังทำให้บุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้อง ศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์กรนั้น ๆ อันจะทำให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น องค์กรที่โปร่งใส ย่อมได้รับความไว้วางใจในการร่วมทำธุรกิจ รัฐบาลที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ย่อมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนและประชาชน ตลอดจนส่งผลดีต่อเสถียรภาพของรัฐบาลและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ

กระแสพลังทางสังคมได้มีบทบาทมากขึ้นในการเข้ามากำหนดแนวคิดหลักธรรมาภิบาลและจริยธรรมแก่ผู้นำทุกองค์กร รวมทั้งการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม การเกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ระบบการสื่อสารและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีการเจริญเติบโตแบบก้าวกระโดด ทำให้ข่าวสารต่าง ๆ แพร่กระจายอย่างรวดเร็ว และในกระแสโลกาภิวัฒน์ในโลกยุคไร้พรมแดน ทำให้ความเป็นส่วนตัวลดน้อยลง ดังนั้นผู้นำทุกองค์กรต้องมีหลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานและในการพัฒนาองค์กรทุกด้าน เพื่อให้องค์กรมีการพัฒนาให้เป็นที่ยอมรับจากบุคคลภายนอก พนักงานในองค์กรเกิดความศรัทธาเชื่อมั่นองค์กร ในแง่การตลาดทำให้มีภาพลักษณ์ที่ดีเป็นการประชาสัมพันธ์ให้เกิดความภักดีแก่องค์กรมากขึ้น

2.3 ประสิทธิผลของสถานศึกษา

2.3.1 ความหมายของประสิทธิผลของสถานศึกษา

ชัยอานนท์ แก้วเงิน (2563, หน้า 44) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ระดับความสามารถในการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้าของสถานศึกษา หรือการที่สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้เสร็จสิ้น และประสบผลสำเร็จเป็นอย่างดี ผู้บริหารและบุคลากรสถานศึกษารู้สึกพอใจในผลสำเร็จของงานนั้น รวมทั้งความสามารถในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ของสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างคุ้มค่าและสถานศึกษาสามารถดำเนินการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

พรเทพ เหมรานนท์ (2564, หน้า 27) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การที่องค์การได้ดำเนินงานใด ๆ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานหรือตรงตามความต้องการ และผลนั้นสอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น การที่โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมที่ถูกบีบบังคับได้

ศรายุทธ เมืองคำ (2563, หน้า 37) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของสถานศึกษาที่บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา เป็นการจัดการศึกษาที่ทำให้ครูและนักเรียนเกิดการเรียนรู้และความพึงพอใจ เป็นความสามารถในการแสวงหาผลประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ได้ทรัพยากรในการนำไปสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กร การใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายที่องค์กรตั้งไว้ ความมีประสิทธิภาพในการทำงาน การปรับตัวขององค์กรให้เข้ากับสภาพแวดล้อม ความยืดหยุ่นในการดำ เดินการต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับริบทของสถานศึกษา

ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562, หน้า 29) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การทำงานให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ของสถานศึกษา โดยมีการใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ การที่สถานศึกษาได้ดำเนินงานใด ๆ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ จนเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายต่าง ๆ ที่ตั้งไว้

รัตนา เหลืองาม (2562) กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายถึง การที่ผู้บริหารโรงเรียนสามารถบริหารจัดการทรัพยากร ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนจนเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ สามารถทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจ ในการทำงานร่วมกัน ต้องใช้หลักการ แนวคิด ทฤษฎี เป็นแนวทาง มีการตั้งเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

ประจัญ เดชสุภา (2562) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสำเร็จของสถานศึกษาที่สามารถทำหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยใช้ความสามารถและประสบการณ์ของผู้บริหารในการดำเนินงาน เพื่อโน้มน้าวให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานให้เกิดผลตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

จุรีรัตน์ ม่วงนา (2563) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงความสำเร็จของสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณภาพและตรงตามความต้องการของสังคม การบรรลุผล คือ สถานศึกษาสามารถผลิตผู้เรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีทัศนคติในทางบวก ตลอดจนสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก รวมทั้งสามารถแก้ปัญหาในสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี

อรอุมา ไมยวงค์ (2564, หน้า 76) กล่าวว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง ผลสำเร็จของโรงเรียนที่เกิดจากความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนและบุคลากรในโรงเรียนในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้การทำงานประสบผลสำเร็จ หรือการบรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ ความสำเร็จที่เอื้อต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ บริหารวิชาการ บริหารงบประมาณ บริหารงานบุคคล และบริหารทั่วไป

นิษฐ์อติกานต์ ดาราพันธ์ (2560, หน้า 89) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิผล หมายถึง ผลสำเร็จขององค์การที่สามารถดำเนินการให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

ประภาษ จิตรักศิลป์ (2561, หน้า 61) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิผลโรงเรียน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน คุณลักษณะของผู้เรียนและความพึงพอใจในการทำงานของครู

ประยงค์ ศรีโทมี (2561, หน้า 63) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียน หมายถึง ผลสำเร็จของการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่เกิดจากความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้งานด้านการจัดการศึกษา ประสบผลสำเร็จ บรรลุเป้าหมาย และบรรลุวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย คุณลักษณะที่บ่งชี้ในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะของนักเรียน และความพึงพอใจของครู

ภานุพงษ์ คำภูษา (2562, หน้า 23) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง ระดับความสำเร็จหรือการบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของโรงเรียนที่ได้กำหนดไว้ตามความสามารถของตนเองทั้งด้านผลผลิต (Outputs) และผลลัพธ์ (Outcomes) ของการดำเนินงาน โดยมีความหมายครอบคลุมถึงผลผลิตที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเป็นสำคัญและความพึงพอใจของบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยมีการใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ราม เรือนทองดี (2564, หน้า 34) กล่าวว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของผู้บริหารและครูที่สามารถจัดการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ โดยมีการบริหารจัดการ 5 ด้าน ประกอบด้วย ภาวะผู้นำของผู้บริหาร ทักษะด้านการบริหาร สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความคาดหวังที่มีต่อนักเรียน และการบรรลุเป้าประสงค์ของสถานศึกษา

พัชชานันท์ โภชฌงค์ (2562, หน้า 33) กล่าวว่า ประสิทธิผล หมายถึง การการดำเนินงานขององค์การเพื่อให้เกิดผลสำเร็จ บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ทั้งในด้านคุณภาพ และปริมาณประกอบด้วยความสามารถในการปรับตัว ความสามารถในการผลิต นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความสามารถในการผสมผสาน ความสามารถในการพัฒนาศักยภาพ

สรุปได้ว่า ประสิทธิผลของโรงเรียน หมายถึง ความสำเร็จของโรงเรียนที่เกิดจากผู้บริหาร บุคลากรในโรงเรียนร่วมกันปฏิบัติงาน โดยมีการใช้ทรัพยากรทางการบริหารให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ในการพัฒนาผู้เรียน การจัดการศึกษาและการพัฒนาโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2.3.2 องค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษา

ณัฏฐณิชา ภูดีสม (2565, หน้า 7) ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน
3. ด้านความพึงพอใจในงานของบุคลากร
4. ด้านการเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้
5. ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน

พรเทพ เหมรานนท์ (2564, หน้า 9) ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
2. ความพึงพอใจในการทำงานของครู
3. ความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน
4. ความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก
5. ความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

ศรายุทธ เมืองคำ (2563, หน้า 8) ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. ด้านความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก
3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา
4. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562, หน้า 9) ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ความพึงพอใจในการทำงานของครู
2. ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
3. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

รัตนา เหลืองาม (2562, หน้า 10) ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ความพึงพอใจในการทำงานของครู
4. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา
5. การมีส่วนร่วม
6. การประกันคุณภาพการศึกษา

ประจัญ เดชสุภา (2562, หน้า 9) ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ด้านความสามารถในการผลิตนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
2. ด้านความสามารถในการพัฒนาเจตคติทางบวกของนักเรียน
3. ด้านความสามารถในการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษา
4. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหาภายในสถานศึกษา

จุรีรัตน์ ม่วงนา (2563, หน้า 12) ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. ความพึงพอใจในการทำงาน
3. ความใส่ใจในงาน
4. การลดอัตราการลาออกกลางคัน

5. คุณภาพโดยทั่วไป

อรอุมา ไมยวงค์ (2564, หน้า 12) ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. การบริหารวิชาการ
2. การบริหารงบประมาณ
3. การบริหารงานบุคคล
4. การบริหารทั่วไป

นิษฐ์อติกานต์ ดาราพันธ์ (2560, หน้า 12) ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ประสิทธิผลด้านวิชาการ
2. ประสิทธิผลด้านงบประมาณ
3. ประสิทธิผลด้านบริหารงานบุคคล
4. ประสิทธิผลด้านบริหารทั่วไป

ประภาษ จิตรักศิลป์ (2561, หน้า 12) ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
2. คุณลักษณะของผู้เรียน
3. ความพึงพอใจในการทำงานของครู

ประยงค์ ศรีโทมี (2561, หน้า 11) ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน
2. คุณลักษณะของผู้เรียน
3. ความพึงพอใจของครู

ภานุพงษ์ คำภูษา (2562, หน้า 12) ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. คุณลักษณะของผู้เรียน
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. การจัดการเรียนรู้
4. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู

ราม เรือนทองดี (2564, หน้า 7) ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

1. ด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
2. ด้านการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน
3. ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาสถานศึกษาให้ทันต่อสภาพการณ์ปัจจุบัน
4. ด้านการดำเนินงานของสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
5. ด้านการแก้ปัญหาการดำเนินงานในสถานศึกษา

พัชชานันท์ โภชฌงค์ (2562, หน้า 14) ได้กำหนดองค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาไว้ดังนี้

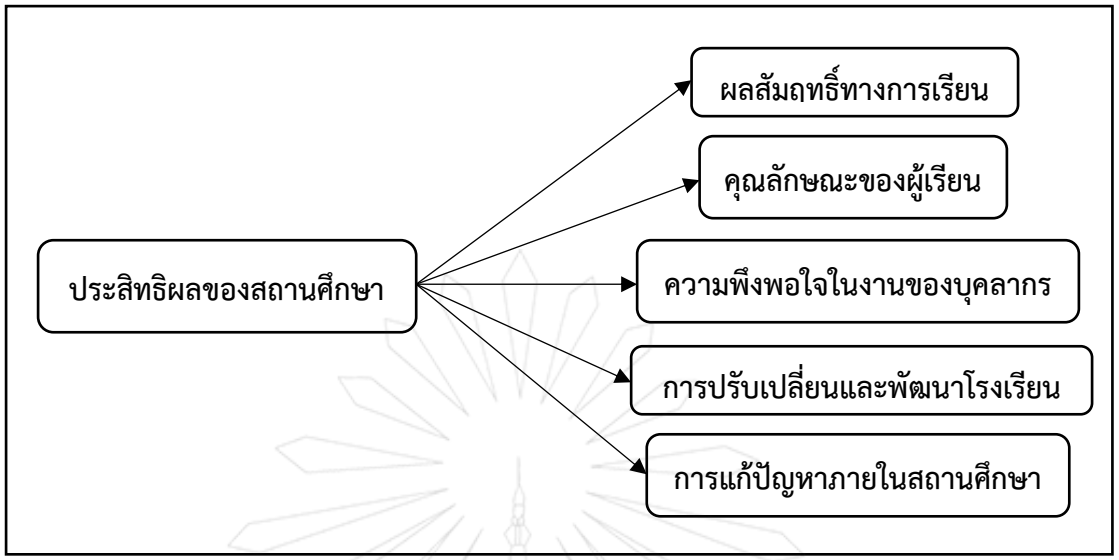
1. ความสามารถในการปรับตัว
2. ความสามารถในการผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
3. ความสามารถในการผสมผสาน
4. ความสามารถในการพัฒนาศักยภาพ

ตารางที่ 2 ตารางสังเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษา

องค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษา	ณัฐธิญชา ภูดีสม (2565, หน้า 7)	พรเทพ เหมรานนท์ (2564, หน้า 9)	ศรายุทธ เมืองคำ (2563, หน้า 8)	ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562, หน้า 9)	รัตนา เหลืองาม (2562, หน้า 10)	ประจัญ เดชสุภา (2562, หน้า 9)	ฐิรัตน์ ม่วงนา (2563, หน้า 12)	อรอุมา ไมยวงค์ (2564, หน้า 12)	นิษฐ์อติกานต์ ดาราพันธ์ (2560, หน้า 12)	ประภาษ จิตรักศิลป์ (2561, หน้า 12)	ประยงค์ ศรีโทมี (2561, หน้า 11)	ภานุพงษ์ คำกูษา (2562, หน้า 12)	ราม เรือนทองดี (2564, หน้า 7)	พัชชานันท์ โภชฌงค์ (2562, หน้า 14)	ความถี่
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓	✓	12
2. คุณลักษณะของผู้เรียน	✓									✓	✓	✓	✓		5
3. ความพึงพอใจในงานของบุคลากร	✓	✓		✓	✓		✓			✓	✓	✓			8
4. การเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้	✓														1
5. การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	✓	✓	✓			✓							✓		5
6. การพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวก		✓	✓			✓									3
7. การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา		✓	✓	✓		✓									4
8. ความสามารถในการพัฒนาสถานศึกษา					✓									✓	2
9. การบริหารทรัพยากรทางการศึกษา					✓										1
10. การมีส่วนร่วม					✓										1
11. การประกันคุณภาพการศึกษา					✓										1

องค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษา	ณัฏฐณิชา ภูตีสม (2565, หน้า 7)	พรเทพ เพมรานนท์ (2564, หน้า 9)	ศรายุทธ เมืองคำ (2563, หน้า 8)	ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562, หน้า 9)	รัตนา เหลืองาม (2562, หน้า 10)	ประจัญ เดชสุภา (2562, หน้า 9)	จุรีรัตน์ ม่วงนา (2563, หน้า 12)	อรอุมา ไมยวงค์ (2564, หน้า 12)	นิษฐ์อติกานต์ ดาราพันธ์ (2560, หน้า 12)	ประภาษ จิตรักศิลป์ (2561, หน้า 12)	ประยงค์ ศรีโทมี (2561, หน้า 11)	ภานุพงษ์ คำภูษา (2562, หน้า 12)	ราม เรือนทองดี (2564, หน้า 7)	พัชชานันท์ โกชเมงค์ (2562, หน้า 14)	ความถี่
12. ความใส่ใจในงาน							✓								1
13. การลดอัตราการลาออกกลางคัน							✓								1
14. คุณภาพโดยทั่วไป							✓								1
15. การบริหารวิชาการ								✓	✓						2
16. การบริหารงบประมาณ								✓	✓						2
17. การบริหารงานบุคคล								✓	✓						2
18. การบริหารทั่วไป								✓	✓						2
19. การจัดการเรียนรู้												✓			1
20. การบรรลุวัตถุประสงค์													✓		1
21. ความสามารถในการปรับตัว														✓	1
22. ความสามารถในการผสมผสาน														✓	1
รวม	5	5	4	3	6	4	5	4	4	3	3	4	4	4	58

จากตาราง เห็นได้ว่า ผลของการสังเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิผลของสถานศึกษาที่ได้จากการสังเคราะห์มี 22 องค์ประกอบ แต่สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์พิจารณาจากองค์ประกอบที่มีความถี่สูง (ในที่นี้คือความถี่ 4 ขึ้นไป) ได้องค์ประกอบจำนวน 5 องค์ประกอบ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คุณลักษณะของผู้เรียน ความพึงพอใจในงานของบุคลากร การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน และการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ดังภาพประกอบ

2.3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน" ไว้ดังต่อไปนี้

สันติชัย เทศวัตร (2563, หน้า 34) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ผลของการเรียนการสอนที่เกิดจากการเรียนรู้อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน การฝึกฝน หรือประสบการณ์ ทำให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ

เฟื่องลัดดา ก้อนกั้น (2565, หน้า 71) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ของนักเรียนอันเกิดจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและเป็นผลให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ซึ่งสามารถตรวจสอบได้จากการวัดด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น

มลฑลี วรานนท์จิราโชต (2565, หน้า 71) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ หมายถึง ผลของการเรียนรู้หรือทักษะต่าง ๆ ของแต่ละวิชาที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ อาจเกิดจากการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองหรือเกิดจากการเรียนการสอนในห้องเรียน ซึ่งสามารถวัดได้โดยใช้แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรูปแบบต่าง ๆ

สุวรรณา สืบกลั่น (2564, หน้า 21) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คุณลักษณะ ความรู้ ความสามารถ ที่บุคคลแสดงจากการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ ทั้งจากประสบการณ์และสภาพแวดล้อม

สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลที่เกิดจากการเรียนรู้อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน การฝึกฝน หรือประสบการณ์ เป็นผลให้นักเรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ

2.3.2.2 คุณลักษณะของผู้เรียน

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "คุณลักษณะของผู้เรียน" ไว้ดังต่อไปนี้

ณัฏฐณิชา ภูดีสม (2565, หน้า 9) กล่าวว่า คุณลักษณะของผู้เรียน หมายถึง ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากความสามารถในการบริหารและกิจกรรมการสอนของโรงเรียน เพื่อให้ผู้เรียนที่มีทักษะการ

คิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะอาชีพและการใช้ชีวิต และการพัฒนาความประพฤติของผู้เรียนให้มีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้เรียน หมายถึง ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากความสามารถในการบริหารและกิจกรรมการเรียนการสอนของสถานศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนที่มีทักษะการคิด การสื่อสาร งานอาชีพและการใช้ชีวิต รวมถึงการพัฒนาความประพฤติของผู้เรียนให้มีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้วย

2.3.2.3 ความพึงพอใจในงานของบุคลากร

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "ความพึงพอใจในงานของบุคลากร" ไว้ดังต่อไปนี้

ณัฏฐณิชา ภูดีสม (2565, หน้า 9) กล่าวว่า ความพึงพอใจในงานของบุคลากร หมายถึง บุคลากรมีความรู้สึกที่ดีต่องานที่ได้รับหมอบหมาย ได้รับโอกาสในการเสนอข้อมูล ข้อคิดเห็นในการพัฒนาการบริหารงานของโรงเรียน การได้รับการสนับสนุนทรัพยากรในการพัฒนาตนเอง พัฒนางานและความก้าวทางวิชาชีพ

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจในงานของบุคลากร หมายถึง บุคลากรมีความรู้สึกที่ดีต่องานที่ได้รับหมอบหมาย ได้รับโอกาสในการนำเสนอข้อมูลข้อคิดเห็นในการพัฒนาโรงเรียน ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรในการพัฒนาตนเอง พัฒนางานและความก้าวทางวิชาชีพ

2.3.2.4 การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "ความพึงพอใจในงานของบุคลากร" ไว้ดังต่อไปนี้

ณัฏฐณิชา ภูดีสม (2565, หน้า 9) กล่าวว่า การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนที่ร่วมกันวางแผนงานภายใต้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรให้ การพัฒนาโครงสร้างการบริหารงาน การแก้ไขปัญหาให้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน การพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน

สรุปได้ว่า การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน หมายถึง ความสามารถของผู้บริหาร ครูและบุคลากรในโรงเรียนที่ร่วมกันวางแผนงานภายใต้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรร ให้การพัฒนาโครงสร้างการบริหารงาน การแก้ไขปัญหาให้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ปัจจุบัน การพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนและชุมชน

2.3.2.5 การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความหมายของ "การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา" ไว้ดังต่อไปนี้

พรเทพ เหมรานนท์ (2564, หน้า 8) กล่าวว่า การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ความสามารถของครูและผู้บริหารที่ร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถบริหารความขัดแย้งให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมที่จะมีผลดีต่อการพัฒนางาน ความสามารถในการแก้ปัญหาสถานศึกษาในระดับที่เหมาะสม จะมีผลดีต่อการพัฒนางาน สามารถโน้มน้าวความคิด

ค่านิยม ความต้องการแต่ละเป้าหมายที่ต่างกัน ให้ปรับเปลี่ยนไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

สรุปได้ว่า การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา หมายถึง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในโรงเรียนร่วมมือกันในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทั้งในด้านการเรียนการสอน การปกครองดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการดูแลสถานศึกษา จนเป็นที่ยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยบรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

2.4 บริบทพื้นที่ที่ศึกษา

ข้อมูลทั่วไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ที่ทำการสำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 101 ถนนชัยชุมพล ตำบลปากแพรก อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 80110 หมายเลขโทรศัพท์ 0-7541-1670, 0-7533-2619, 0-7541-1165 โทรสาร 0-7533-2619 ต่อ 103, 118 Website : http://www.nst2.go.th เขตพื้นที่บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ครอบคลุมพื้นที่ 8 อำเภอ ประกอบด้วย อำเภอทุ่งสง อำเภอฉวาง อำเภอทุ่งใหญ่ อำเภอพิปูน อำเภอนาบอน อำเภอบางขัน อำเภอถ้ำพรรณรา และอำเภอช้างกลาง และมีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดต่าง ๆ ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดตรัง
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอร่อนพิบูลย์ อำเภอลานสกาจังหวัดนครศรีธรรมราช
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดสุราษฎร์ธานีและจังหวัดกระบี่

วิสัยทัศน์ (Vision)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เป็นองค์กรชั้นนำ น้อมนำศาสตร์พระราชา พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานสู่การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

พันธกิจ (Mission)

1. เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ การปกครองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และพัฒนาระบบการดูแลความปลอดภัย ให้กับนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษาและสถานศึกษาจากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบ

2. พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถ ความเป็นเลิศทางวิชาการเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและพัฒนาศักยภาพ คุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรและคุณลักษณะในศตวรรษที่ 21

3. พัฒนาผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีสมรรถนะเป็นมืออาชีพ

4. สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

5. ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการขององค์กร และจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล Digital Technology เพื่อพัฒนาทุ่งสู่ Thailand 4.0

6. จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และศาสตร์พระราชา สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

นโยบายและจุดเน้น

นโยบายและจุดเน้นในการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

นโยบาย

1. ผู้เรียนอ่านออก เขียนได้ และคิดคำนวณได้ตามลำดับชั้นทุกคน

2. ผู้เรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษามีความปลอดภัยจากภัยพิบัติและภัยคุกคามทุกรูปแบบรวมทั้งมีการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี

3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาเป็นครูยุคใหม่ มีศักยภาพในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร มีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ได้ดี มีความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษ และเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งมีการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาชีพได้อย่างต่อเนื่อง และมีจิตวิญญาณความเป็นครู

4. สถานศึกษาจัดกิจกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ค่านิยมหลักของคนไทย 12 ประการ น้อมศาสตร์พระราชามาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ และจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

5. เพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดเน้น

1. 1 โรงเรียน 1 กิจกรรมเด่น / 1 โครงการเด่น
2. 1 โรงเรียน 1 ทักษะอาชีพ โรงเรียนขยายโอกาส
3. 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ 1 โครงงาน
4. นักเรียนอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ยกชั้นเรียน
5. นักเรียนท่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ได้ถูกต้องตามระดับชั้น

ค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กร

“คุณธรรมนำคุณภาพ เต็มใจบริการ ดำเนินงานฉับไว”

โครงสร้างการบริหารงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

1. กลุ่มอำนวยการ
2. กลุ่มนโยบายและแผน
3. กลุ่มบริหารงานบุคคล

4. กลุ่มบริหารการเงินและสินทรัพย์
5. กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา
6. กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล
7. กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
8. กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกลฯ
9. กลุ่มกฎหมายและคดี
10. หน่วยตรวจสอบภายใน
11. ศูนย์เฉพาะกิจการจัดการเรียนการสอนทางไกล

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักธรรมาภิบาล ได้มีผู้ทำวิจัย ดังนี้

อุษารัตน์ ดาวลอย (2561, หน้า (3)) ได้วิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี มีการใช้หลักธรรมาภิบาลทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกบประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี มีทิศทางบวกและขนาดความสัมพันธ์= .897 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บรรจง เจริญสุข (2561, หน้า ข) ได้วิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความสำนึกรับผิดชอบ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักประสิทธิผล ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา การปรับเปลี่ยนและการพัฒนาสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในยุคไทยแลนด์ 4.0 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในระดับต่ำมาก (r = 0.196) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จากผลการวิจัยผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยการใช้ระเบียบ กฎหมาย หรือกฎเกณฑ์อย่างเป็นธรรมด้วยความเสมอภาค การบริหารโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรมในการบริหารงาน สร้างทีมงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาเกิดผลดีต่อผู้เรียนและสังคม

วัชเรศ วงษ์เฉลียง (2564, หน้า ง) ได้วิจัย เรื่อง ธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 9 ด้าน คือ หลักคุณธรรมและจริยธรรม หลักความเปิดเผยและโปร่งใส หลักภาระรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ หลักการกระจายอำนาจ หลักความเสมอภาค หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งเน้นฉันทามติ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนองหลักนิติธรรม อีก 1 ด้านอยู่ในระดับมาก คือหลักประสิทธิภาพ 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้พันธกิจของโรงเรียนที่มีความชัดเจน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของความคาดหวังสูง สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย ทุ่มเทเวลาในการทำงาน มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง 3) ความสัมพันธ์ระหว่างธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน

จุฑากาญจน์ เก่งกสิกิจ (2564, หน้า ง) ได้วิจัย เรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตธรรมจักร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ หลักคุณธรรมและจริยธรรม หลักความเสมอภาค หลักความเปิดเผยและโปร่งใส หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักภาระรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งเน้นฉันทามติหลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง และหลักประสิทธิภาพ ตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า 1) หลักประสิทธิภาพผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาวิธีการดำเนินงานให้มีความรวดเร็ว 2) หลักประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพื่อนำมากำหนดแผนกลยุทธ์ 3) หลักการตอบสนอง ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจำแนกกลุ่มผู้รับบริการและกำหนดกลยุทธ์ในการเข้าถึงผู้รับบริการ 4) หลักภาระรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการดำเนินงาน และร่วมกันวางแผนกรอบแนวทางการปฏิบัติงาน 5) หลักความเปิดเผยและโปร่งใส ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการพัฒนาระบบการเผยแพร่ให้มีประสิทธิภาพ 6) หลักนิติธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษาได้พัฒนาตนเองตามความสมัครใจ 7) หลักความเสมอภาค ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ผู้รับบริการทุกคนเข้าถึงการบริการได้อย่างเท่าเทียม 8) หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งเน้นฉันทามติผู้บริหารสถานศึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 9) หลักการกระจายอำนาจ ผู้บริหารสถานศึกษาควรประสานความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดการศึกษา 10) หลักคุณธรรมและจริยธรรม ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความเป็นกัลยาณมิตรที่ดี

2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แอนดรี้ อาริเฟียน รัคแมน (Andry Arifian Rachman, ออนไลน์. 2563) ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินการตามหลักธรรมาภิบาลในการปกครองโรงเรียนในจังหวัดชวาตะวันตก ผลการศึกษาพบว่า การกำกับดูแลโรงเรียนได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากหลักการของความโปร่งใส ความสำนึกรับผิดชอบ ความรับผิดชอบ ความเป็นอิสระ ความเป็นธรรม การมีส่วนร่วม ความมีประสิทธิผลและประสิทธิผล และการปฐมนิเทศที่เป็นเอกฉันท์ อย่างไรก็ตาม หลักการมีส่วนร่วมและหลักความยุติธรรมควรได้รับความสนใจมากขึ้น

หยิงฟาง หู และจิง ลี่ (Yingfang Hu and Jing Li, 2565, หน้า 508-529) ได้ศึกษาเรื่อง ผลกระทบของธรรมาภิบาลต่อผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน: หลักฐานจากบริบทของประเทศกำลังพัฒนา (2022) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของนักเรียนที่วัดจากคะแนนสอบ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า การบริหารการศึกษาที่ดีสามารถส่งเสริมผลการเรียนของนักเรียนได้

เวย ซู, ยี่ปิง ฟาง และชุนลี้ จาง (Wei Xu, Yiping Fang and Chunlin Zhang, 2564, หน้า 100352) ได้ศึกษาเรื่อง การตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลกับผลการปฏิบัติงานของโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกที่สำคัญทางสถิติระหว่างสองตัวแปร ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า ประเภทของการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่มีผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษามากที่สุด คือ ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม และความรับผิดชอบ

จอห์น ที ลูปี และคริสตินา เจ วอยต์ (John T. Lupi and Christina J. Voight, 2563, หน้า 377-402) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับผลการเรียนของนักเรียน: การวิเคราะห์หลายระดับ (2020) ผลการศึกษาพบว่า การบริหารการศึกษาที่ดีในระดับโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับผลการเรียนของนักเรียนที่ดีขึ้น ผลการวิจัยยังชี้ให้เห็นว่าบริบทของชุมชนมีบทบาทสำคัญต่อความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับผลการเรียนของนักเรียน

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
3.4 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาในอำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 346 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิ.ย. 66 จาก http://www.nst2.go.th/)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาในอำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีวิธีในการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบสัดส่วนตามตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 182 คน โดยใช้วิธีการแบ่งสัดส่วนก่อนแล้วจึงจะสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ที่	สถานศึกษาในอำเภอฉวาง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	โรงเรียนวัดเพ็ญญาติ	4	2
2	โรงเรียนวัดกะเปียด	22	12
3	โรงเรียนบ้านปากน้ำ	17	9
4	โรงเรียนวัดควนสูง	15	8
5	โรงเรียนฉวาง	16	8
6	โรงเรียนวัดมะเฟือง	9	5

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย (ต่อ)

ที่	สถานศึกษาในอำเภอฉวาง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
7	โรงเรียนวัดโคกเมรุ	9	5
8	โรงเรียนบ้านนาเส	18	9
9	โรงเรียนบ้านโคกมะขาม	16	8
10	โรงเรียนบ้านไสโคกเกาะ	20	11
11	โรงเรียนวัดควนยูง	6	3
12	โรงเรียนบ้านห้วยทรายขาว	11	6
13	โรงเรียนบ้านกันละ	5	3
14	โรงเรียนวัดไม้เรียง	19	10
15	โรงเรียนวัดหาดสูง	12	6
16	โรงเรียนบ้านหาดทรายแก้ว	7	4
17	โรงเรียนบ้านโคกยาง	7	4
18	โรงเรียนวัดมะปรางงาม	11	6
19	โรงเรียนบ้านทอนวังปราง	16	8
20	โรงเรียนบ้านสวนอาย	7	4
21	โรงเรียนบ้านปลายคลองเพรง	6	3
22	โรงเรียนวัดโคกหาด	19	10
23	โรงเรียนบ้านควน	10	5
24	โรงเรียนวัดเพ็ญมิตร	5	3
25	โรงเรียนวัดสามัคคีนุกูล	25	13
26	โรงเรียนบ้านคลองสาย	4	2
27	โรงเรียนบ้านห้วยปริก	12	6
28	โรงเรียนชุมชนวัดสุวรรณาราม	18	9
	รวม	346	182

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 (ออนไลน์, 2566)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบสอบถามที่สร้างขึ้นโดยการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมเนื้อหาของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ เกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคล ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำแนกตามตัวแปรต้น แบ่งออกเป็น 6 องค์ประกอบ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า มีลักษณะเป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตั้งแต่น้อยที่สุดถึงมากที่สุด มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ระดับ การปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง ระดับ การปฏิบัติมาก
3 หมายถึง ระดับ การปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง ระดับ การปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง ระดับ การปฏิบัติน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา จำแนกตามตัวแปรตาม แบ่งออกเป็น 5 องค์ประกอบ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 2) คุณลักษณะของผู้เรียน 3) ความพึงพอใจในงานของบุคลากร 4) การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน 5) การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale) ตั้งแต่น้อยที่สุดถึงมากที่สุด มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5 หมายถึง ระดับ การปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง ระดับ การปฏิบัติมาก
3 หมายถึง ระดับ การปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง ระดับ การปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง ระดับ การปฏิบัติน้อยที่สุด

3.2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาค้นคว้า ทฤษฎี แนวคิด หลักการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างข้อคำถามของแบบสอบถาม

3) ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิด โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

4) นำเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้อง และชัดเจนเหมาะสมทั้งเนื้อหาสาระ การใช้ถ้อยคำสำนวน ภาษา แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

5) นำเครื่องมือการวิจัยไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach)

6) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปจัดพิมพ์และใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.2.3 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

ในการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิจัยและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเครื่องมือที่สร้างไว้

2) หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบที่สร้างเสร็จ เสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาโครงการวิจัย เพื่อขอความเห็นชอบและนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระ และโครงสร้างของคำถาม รูปแบบของแบบสอบถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้และตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์รายข้อ (Index of Item-Objective Congruenu : IOC) ในข้อที่ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.5 ผู้วิจัยได้นำไปปรับปรุงและได้นำไปทดสอบความเที่ยงตรงได้ค่าตั้งแต่ 0.67 ถึง 1.0

3) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเพื่อหาค่าความเชื่อมั่นให้มีค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.7 และแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.988

4) นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัย เพื่อขอความเห็นชอบและจัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากงานบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช เพื่อจัดทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

2. ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากท่านผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยออกหนังสือส่งคิวอาร์โค้ดแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้ตอบแบบสอบถามและส่งคืนผู้วิจัย

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามเพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

3.4 วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปในการหาค่าทางสถิติดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาค่าร้อยละ (Percentage)

2. ระดับการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์ค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2564, หน้า 106)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติมากที่สุด
3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติมาก
2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติปานกลาง
1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อย
1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติน้อยที่สุด

3. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน โดยใช้เกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2564, หน้า 109)

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่า 1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.80 - 0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.60 - 0.79 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันสูง
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.40 - 0.59 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.20 - 0.39 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำ
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ 0.01 - 0.19 หมายถึง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเท่ากับ 0.00 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์กัน

4. การศึกษาอำนาจพยากรณ์ของการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.5.1 สถิติพื้นฐาน

1) ค่าร้อยละ (%) ดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{X \times 100}{N}$$

เมื่อ X แทน จำนวนข้อมูล (ความถี่) ที่ต้องการนำมาหาค่าร้อยละ
N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย

$\sum fx$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับข้อมูลทั้งหมด

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังนี้

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{\sum f(x-\bar{x})^2}{N}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

$\sqrt{\sum f(x-\bar{x})^2}$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของค่าเบี่ยงเบนของข้อมูลแต่ละตัว

N แทน จำนวนข้อมูลทั้งหมด

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) สถิติที่ใช้ในการหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามใช้การหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรายด้าน (Item Total Correlation : IOC) ซึ่งมีสูตร (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2561, หน้า 197) ดังนี้

$$\text{IOC} = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2) สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามใช้ในการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient : α - Coefficient) ซึ่งมีสูตร (ส่งศรี ชมภูวงศ์, 2561, หน้า 205) ดังนี้

$$\alpha = \frac{N}{N-1}\left\{ \rightleftarrows 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของเครื่องมือวัด

N แทน จำนวนข้อคำถาม

$\sum s_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

s_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ

3.5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

1) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้การหาค่าสหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

$$r_{xy} = \frac{n\sum xy - (\sum x)(\sum y)}{[n\sum x^2 - (\sum x^2)][n\sum y^2 - (\sum y^2)]}$$

เมื่อ r_{xy} แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

n แทน จำนวนคู่ของข้อมูลในกลุ่มตัวอย่าง

x แทน ค่าของตัวแปรชุดที่ 1

y แทน ค่าของตัวแปรชุดที่ 2

3) การวิเคราะห์ปัจจัยของการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยวิเคราะห์การถดถอยพหูคุณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = a + b_1x_1 + b_2x_2 + b_3x_3 + \ldots + b_kx_k$$

เมื่อ $\hat{Y}$ แทน คะแนนพยากรณ์ของตัวแปรตาม

a แทน ค่าคงที่ของสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบ

$b_1, b_2, \ldots, b_k$ แทน ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยในรูปคะแนนดิบของตัวแปรอิสระ

k แทน จำนวนตัวแปรอิสระ

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = \beta_1Z_1 + \beta_2Z_2 + \ldots + \beta_kZ_k$$

เมื่อ $\hat{Z}$ แทน คะแนนพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐานของตัวแปรตาม

$\beta_1, \beta_2, \ldots\beta_k$ แทน ค่าน้ำหนักเบต้าหรือสัมประสิทธิ์การถดถอยของคะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ

$Z_1, Z_2, \ldots Z_k$ แทน คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ

k แทน จำนวนตัวแปรอิสระ

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผล และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
**	แทน	มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
***	แทน	มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
t	แทน	ค่าสถิติการแจกแจงแบบที (t-distribution)
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
B	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Beta,β	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
P	แทน	ค่าความน่าจะเป็น (probability) สำหรับบอกนัยสำคัญทางสถิติ
S.E.	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนของสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์มาตรฐาน
$S.E._{EST}$	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์
R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์จากสหสัมพันธ์พหุคูณ
R^2_{Change}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ที่เปลี่ยนไปจากเดิมเมื่อเพิ่มตัวพยากรณ์ทีละตัว
Adjusted R^2	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ที่ปรับแก้แล้ว
$\hat{Y}$	แทน	ค่าพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาในรูปคะแนนดิบ

$\hat{Z}_Y$	แทน	ค่าพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษาในรูปคะแนนมาตรฐาน
X	แทน	หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา
x_1	แทน	หลักนิติธรรมของผู้บริหาร
x_2	แทน	หลักคุณธรรมของผู้บริหาร
x_3	แทน	หลักความโปร่งใสของผู้บริหาร
x_4	แทน	หลักการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร
x_5	แทน	หลักความรับผิดชอบของผู้บริหาร
x_6	แทน	หลักความคุ้มค่าของผู้บริหาร
Y	แทน	ประสิทธิผลของสถานศึกษา
y_1	แทน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
y_2	แทน	คุณลักษณะของผู้เรียน
y_3	แทน	ความพึงพอใจในงานของบุคลากร
y_4	แทน	การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน
y_5	แทน	การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูล จำนวน 182 ฉบับ ในสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้รับแบบสอบถามกลับคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 182 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นได้ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ตอนที่ 5 วิเคราะห์การถดถอยพหุคุณการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดของสถานศึกษา ปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 4.1 – 4.5

ตารางที่ 4.1 **แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ**

(n = 182)

เพศ	ความถี่	ร้อยละ
ชาย	63	34.62
หญิง	119	65.38
รวม	182	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูในสถานศึกษาในอำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 182 คน จำแนกเป็นเพศชาย จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 34.62 และเป็นเพศหญิง จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 65.38 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.2 **แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ**

(n = 182)

อายุ	ความถี่	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 ปี	48	26.37
31 – 40 ปี	59	32.42
41 – 50 ปี	31	17.03
51 ปีขึ้นไป	44	24.18
รวม	182	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูในสถานศึกษาในอำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 182 คน จำแนกเป็นอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 26.37 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 32.42 อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 17.03 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 24.18 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 **แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา**

(n = 182)

ระดับการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
ปริญญาตรี	110	60.44
สูงกว่าปริญญาตรี	72	39.56
รวม	182	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูในสถานศึกษาในอำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 182 คนจำแนกเป็นวุฒิการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 60.44 และวุฒิการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 39.56 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

(n = 182)

ประสบการณ์การทำงาน	ความถี่	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10 ปี	108	59.34
10 – 20 ปี	53	29.12
20 ปีขึ้นไป	21	11.54
รวม	182	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูในสถานศึกษาในอำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 182 คน จำแนกเป็นประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 59.34 ประสบการณ์การทำงาน 10 – 20 ปี จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 29.12 และประสบการณ์การทำงาน 20 ปีขึ้นไป จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

(n = 182)

ขนาดของสถานศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
ขนาดเล็ก	144	79.12
ขนาดกลาง	38	20.88
รวม	182	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นครูในสถานศึกษาในอำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 182 คน จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 79.12 และโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 20.88 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ผลการวิเคราะห์ระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 4.6 – 4.12

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวม

หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	n=182		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
หลักนิติธรรม	4.40	.64	มาก
หลักคุณธรรม	4.41	.76	มาก
หลักความโปร่งใส	4.50	.73	มาก
หลักการมีส่วนร่วม	4.50	.84	มาก
หลักความรับผิดชอบ	4.58	.63	มากที่สุด
หลักความคุ้มค่า	4.52	.59	มากที่สุด
รวม	**4.48**	**.66**	**มาก**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = .66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = .63) รองลงมา คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = .59) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = .73) ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = .84) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = .76) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = .64)

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 1 หลักนิติธรรม

หลักนิติธรรม	n=182		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	4.43	.73	มาก
2. ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความเป็นธรรม	4.25	.75	มาก
3. ผู้บริหารบริหารงานจนเป็นที่ยอมรับต่อบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	4.19	.93	มาก
4. ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ	4.40	.79	มาก
5. ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบาย	4.64	.48	มากที่สุด
6. ผู้บริหารบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ กับทุกคนอย่างเสมอภาค	4.19	.93	มาก
7. ครูและบุคลากรทางการศึกษายอมรับกฎ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น	4.74	.52	มากที่สุด
8. ผู้บริหารคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	4.40	.70	มาก
รวม	**4.40**	**.64**	**มาก**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 1 หลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = .64) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครูและบุคลากรทางการศึกษายอมรับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น ($\bar{X}$ = 4.74, S.D. = .52) รองลงมา คือ ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบาย ($\bar{X}$ = 4.64, S.D. = .48) ผู้บริหารกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = .73) ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = .79) ผู้บริหารคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ($\bar{X}$ = 4.40, S.D. = .70) ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความเป็นธรรม ($\bar{X}$ = 4.25, S.D. = .75) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดมีค่าเท่ากัน 2 ข้อ คือ ผู้บริหารบริหารงานจนเป็นที่ยอมรับต่อบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = .93) และผู้บริหารบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ กับทุกคนอย่างเสมอภาค ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. = .93)

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 2 หลักคุณธรรม

หลักคุณธรรม	n=182		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน	4.54	.71	มากที่สุด
2. ผู้บริหารมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	4.55	.71	มากที่สุด
3. ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม	4.35	.78	มาก
4. ผู้บริหารเอาใจใส่ดูแล สร้างขวัญ กำลังใจ บุคลากรในสถานศึกษา	4.19	.93	มาก
5. ผู้บริหารวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติงาน	4.40	.97	มาก
6. ผู้บริหารมีการสงเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนพัฒนาตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.54	.93	มากที่สุด
7. ผู้บริหารสามารถปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้อยู่ในจิตใจของบุคคลจนเป็นนิสัย	4.31	.91	มาก
8. ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างต่อผู้อื่นด้านคุณธรรมจริยธรรม	4.43	.79	มาก
รวม	**4.41**	**.76**	**มาก**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 2 หลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = .76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = .71) รองลงมา คือ ผู้บริหารมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = .71) ผู้บริหารมีการสงเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนพัฒนาตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X}$ = 4.54 , S.D. = .93) ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างต่อผู้อื่นด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X}$ = 4.43 , S.D. = .79) ผู้บริหารวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.40 , S.D. = .97) ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม ($\bar{X}$ = 4.35 , S.D. = .78) ผู้บริหารสามารถปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้อยู่ในจิตใจของบุคคลจนเป็นนิสัย ($\bar{X}$ = 4.31 , S.D. = .91) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารเอาใจใส่ดูแล สร้างขวัญ กำลังใจ บุคลากรในสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.19, S.D. =.93)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 3 หลักความโปร่งใส

หลักความโปร่งใส	n=182		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	4.57	.68	มากที่สุด
2. ผู้บริหารปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา	4.47	.79	มาก
3. ผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นอย่างสม่ำเสมอ	4.63	.60	มากที่สุด
4. ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่นและโปรงใสในการปฏิบัติงาน	4.50	.79	มาก
5. ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจในการทำงานซึ่งกันและกัน	4.47	.79	มาก
6. ผู้บริหารมีการกำหนดกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	4.48	.90	มาก
7. ผู้บริหารสร้างความโปร่งใสให้กับทุกฝ่ายที่มีส วนเกี่ยวของในการปฏิบัติงาน	4.37	.78	มาก
8. ผู้บริหารจัดใหมีกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจน	4.51	.90	มากที่สุด
รวม	**4.50**	**.73**	**มาก**

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 3 หลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = .73) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. =.60) รองลงมา คือ ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X}$ = 4.57, S.D. = .68) ผู้บริหารจัดใหมีกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจน ($\bar{X}$ =4.51, S.D. = .90) ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่นและโปรงใสในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ =4.50, S.D. = .79) ผู้บริหารมีการกำหนดกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ($\bar{X}$ =4.48, S.D. = .90) ผู้บริหารปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = .79) ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจในการทำงานซึ่งกันและกัน ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = .79) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสร้างความโปร่งใสให้กับทุกฝ่ายที่มีสวนเกี่ยวของในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = .78)

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 4 หลักการมีส่วนร่วม

หลักการมีส่วนร่วม	n=182		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน	4.52	.93	มากที่สุด
2. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมวางแผนการดำเนินงาน	4.45	.98	มาก
3. ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากทุกฝ่าย เพื่อการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ	4.54	.73	มากที่สุด
4. ผู้บริหารยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางาน	4.43	.89	มาก
5. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานร่วมกันในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	4.52	.79	มากที่สุด
6. ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วม ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน	4.40	1.06	มาก
7. ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมทั้งในระดับโรงเรียนและชุมชน	4.62	.73	มากที่สุด
8. ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรผลประโยชน์ที่พึงมีพึงได้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวของอย่างเป็นธรรม	4.51	.90	มากที่สุด
รวม	**4.50**	**.84**	**มาก**

จากตารางที่ 4.10 พบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 4 หลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = .84) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมทั้งในระดับโรงเรียนและชุมชน ($\bar{X}$ =4.62, S.D. = .73) รองลงมา คือ ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากทุกฝ่าย เพื่อการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ ($\bar{X}$ = 4.54, S.D. = .73) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = .93) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานร่วมกันในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = .79) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรผลประโยชน์ที่พึงมีพึงได้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างเป็นธรรม ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = .90) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมวางแผนการ

ดำเนินงาน ($\overline{X}$ = 4.45, S.D. = .98) ผู้บริหารยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางาน ($\overline{X}$ = 4.43, S.D. = .89) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีส่วนร่วม ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน ($\overline{X}$ = 4.40, S.D. = 1.06)

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 5 หลักความรับผิดชอบ

หลักความรับผิดชอบ	n=182		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารสร้างความตระหนักในสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบ ของตนเองและผู้อื่น	4.66	.56	มากที่สุด
2. ผู้บริหารมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้บรรลุความสำเร็จ และสอดคล้องตามกฎระเบียบของทางราชการ	4.65	.70	มากที่สุด
3. ผู้บริหารมีจิตสำนึกต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่	4.58	.68	มากที่สุด
4. ผู้บริหารมอบหมายงานให้บุคลากรรับผิดชอบตามความรู้ความสามารถ	4.40	.82	มาก
5. ผู้บริหารปรับปรุงพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ	4.61	.71	มากที่สุด
6. ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการแกปญหา	4.62	.71	มากที่สุด
7. ผู้บริหารยอมรับผลในการปฏิบัติงาน	4.54	.72	มากที่สุด
8. ผู้บริหารพร้อมแสดงข้อเท็จจริงและพร้อมยอมรับการตรวจสอบจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	4.62	.57	มากที่สุด
รวม	**4.58**	**.63**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.11 พบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 5 หลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, S.D. = .63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารสร้างความตระหนักในสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบ ของตนเองและผู้อื่น ($\overline{X}$ = 4.66, S.D. = .56) รองลงมา คือ ผู้บริหารมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้บรรลุความสำเร็จ และสอดคล้องตามกฎระเบียบของทางราชการ ($\overline{X}$ = 4.65, S.D. = .70) ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการแกปญหา ($\overline{X}$ = 4.62, S.D. = .71) ผู้บริหารพร้อมแสดงข้อเท็จจริงและพร้อมยอมรับการตรวจสอบจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ($\overline{X}$ = 4.62, S.D. = .57) ผู้บริหารปรับปรุงพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ ($\overline{X}$ = 4.61, S.D. = .71) ผู้บริหารมีจิตสำนึกต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ ($\overline{X}$ = 4.58, S.D. = .68) ผู้บริหารยอมรับผลในการปฏิบัติงาน ($\overline{X}$ = 4.54, S.D. = .72)

และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมอบหมายงานให้บุคลากรรับผิดชอบตามความรู้ความสามารถ ($\overline{X}$ = 4.40, S.D. = .82)

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 6 หลักความคุ้มค่า

หลักความคุ้มค่า	n=182		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหารใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.51	.72	มากที่สุด
2. ผู้บริหารจัดทำแผนปฏิบัติงานจากการศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาที่แท้จริง	4.58	.72	มากที่สุด
3. ผู้บริหารมีการควบคุม กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	4.52	.72	มากที่สุด
4. ผู้บริหารมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า	4.41	.64	มาก
5. ผู้บริหารมีการสงเสริมสนับสนุนการจัดสรรและการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ	4.62	.71	มากที่สุด
6. ผู้บริหารวางแผนการใช้ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน	4.57	.80	มากที่สุด
7. ผู้บริหารสงเสริมการพัฒนาและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์และสามารถใช้ได้อย่างยั่งยืน	4.42	.58	มาก
8. ผู้บริหารสถานศึกษาสงเสริม สนับสนุนให้บุคลากรใช้วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด	4.51	.68	มากที่สุด
รวม	**4.51**	**.60**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.12 พบว่าการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 6 หลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = .60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหารมีการสงเสริมสนับสนุนการจัดสรรและการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ($\overline{X}$ = 4.62, S.D. = .71) รองลงมา คือ ผู้บริหารจัดทำแผนปฏิบัติงานจากการศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาที่แท้จริง ($\overline{X}$ = 4.58, S.D. = .72) ผู้บริหารวางแผนการใช้ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ($\overline{X}$ = 4.57, S.D. = .80) ผู้บริหารมีการควบคุม กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ($\overline{X}$ = 4.52, S.D. = .72) ผู้บริหารใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุด ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = .72) ผู้บริหารสถานศึกษาสงเสริม สนับสนุนให้บุคลากรใช้วัสดุ

อุปกรณ์ อาคารสถานที่ ให้เกิดประโยชนสูงสุด ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = .68) ผู้บริหารสงเสริมการพัฒนาและรักษาทรัพยากร ธรรมชาติให้เกิดประโยชนและสามารถใช้ได้อย่างยั่งยืน ($\overline{X}$ = 4.42, S.D. = .58) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีความประหยัดใชของอย่างคุมคา ($\overline{X}$ = 4.41, S.D. = .64)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 4.13 – 4.18

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวม

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	n=182		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	4.38	.46	มาก
คุณลักษณะของผู้เรียน	4.55	.35	มากที่สุด
ความพึงพอใจในงานของบุคลากร	4.42	.63	มาก
การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	4.47	.42	มาก
การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	4.51	.57	มากที่สุด
รวม	**4.47**	**.44**	**มาก**

จากตารางที่ 4.13 พบว่าระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.47, S.D. = .44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านคุณลักษณะของผู้เรียน ($\overline{X}$ = 4.55, S.D. = .35) รองลงมา คือ ด้านการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = .57) ด้านการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ($\overline{X}$ = 4.47, S.D. = .42) ด้านความพึงพอใจในงานของบุคลากร ($\overline{X}$ = 4.42, S.D. = .63) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ($\overline{X}$ = 4.38, S.D. = .46)

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าเฉลี่ย ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	n=182		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ	4.11	.81	มาก
2. นักเรียนมีศีลธรรมและมีพฤติกรรมการเรียนที่ดี	4.24	.55	มาก
3. นักเรียนมีความรู้ ความสามารถสอบผ่านเกณฑ์การประเมินในรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร	4.49	.50	มาก
4. นักเรียนผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด	4.47	.61	มาก
5. นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง	4.20	.82	มาก
6. นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมกิจกรรมการประกวดแข่งขันทางวิชาการในระดับต่าง ๆ	4.26	.56	มาก
7. นักเรียนที่จบชั้นสูงสุดของสถานศึกษาได้เรียนต่อระดับที่สูงขึ้น	4.63	.60	มากที่สุด
8. นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูและสถานศึกษา	4.62	.60	มากที่สุด
รวม	**4.37**	**.46**	**มาก**

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = .46) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ นักเรียนที่จบชั้นสูงสุดของสถานศึกษาได้เรียนต่อระดับที่สูงขึ้น ($\bar{X}$ = 4.63, S.D. = .60) รองลงมา คือ นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูและสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = .60) นักเรียนมีความรู้ ความสามารถสอบผ่านเกณฑ์การประเมินในรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.49, S.D. = .50) นักเรียนผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = .61) นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมกิจกรรมการประกวดแข่งขันทางวิชาการในระดับต่าง ๆ ($\bar{X}$ = 4.26, S.D. = .60) นักเรียนมีศีลธรรมและมีพฤติกรรมการเรียนที่ดี ($\bar{X}$ = 4.24, S.D. = .55) นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง ($\bar{X}$ = 4.20, S.D. = .82) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ ($\bar{X}$ = 4.11, S.D. = .81)

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 2 คุณลักษณะของผู้เรียน

คุณลักษณะของผู้เรียน	n=182		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. นักเรียนได้รับการส่งเสริมด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์	4.50	.50	มาก
2. นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	4.39	.49	มาก
3. นักเรียนรู้เท่าทันข่าวสาร เหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ปัจจุบัน	4.55	.50	มากที่สุด
4. นักเรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมแนะแนวการศึกษา และอาชีพที่หลากหลาย	4.55	.50	มากที่สุด
5. นักเรียนมีวิธีการรักษาสุขภาพอนามัยอย่างเหมาะสมกับเพศและวัย	4.68	.47	มากที่สุด
6. นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้มีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.66	.47	มากที่สุด
7. นักเรียนมีทักษะการคิด การสื่อสาร งานอาชีพ และการใช้ชีวิต รวมถึงการปฏิบัติตนในสังคมอย่างเหมาะสม	4.52	.50	มากที่สุด
8. มีบุคลากรรับผิดชอบให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียน	4.53	.50	มากที่สุด
รวม	**4.55**	**.35**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 2 คุณลักษณะของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = .35) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ นักเรียนมีวิธีการรักษาสุขภาพอนามัยอย่างเหมาะสมกับเพศและวัย ($\bar{X}$ = 4.68, S.D. = .47) รองลงมา คือ นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้มีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ($\bar{X}$ = 4.66, S.D. = .47) นักเรียนรู้เท่าทันข่าวสาร เหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ปัจจุบัน และนักเรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมแนะแนวการศึกษา และอาชีพที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = .50) มีบุคลากรรับผิดชอบให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = .50) นักเรียนมีทักษะการคิด การสื่อสาร งานอาชีพ และการใช้ชีวิต รวมถึงการปฏิบัติตนในสังคมอย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.52, S.D. = .50) นักเรียนได้รับการส่งเสริมด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = .50) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = .49)

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าเฉลี่ย ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 3 ความพึงพอใจในงานของบุคลากร

ความพึงพอใจในงานของบุคลากร	n=182		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. บุคลากรได้รับการส่งเสริมและพัฒนางานในหน้าที่	4.45	.61	มาก
2. บุคลากรมีความสุขและพึงพอใจต่องานและภาระงานที่รับผิดชอบ	4.29	.84	มาก
3. บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ความสามารถในการทำงาน	4.43	.60	มาก
4. บุคลากรได้รับการสร้างขวัญกำลังใจ และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	4.43	.94	มาก
5. บุคลากรได้รับการพิจารณาความดี ความชอบตามเกณฑ์การประเมินผลงานอย่างเหมาะสม	4.36	.93	มาก
6. บุคลากรมีอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย	4.37	.78	มาก
7. บุคลากรได้รับการสนับสนุนทรัพยากรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน	4.47	.72	มาก
8. บุคลากรได้รับโอกาสให้เสนอข้อมูล และข้อคิดเห็นในการพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษา	4.58	.60	มากที่สุด
รวม	**4.42**	**.63**	**มาก**

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 3 ความพึงพอใจในงานของบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = .63) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ บุคลากรได้รับโอกาสให้เสนอข้อมูล และข้อคิดเห็นในการพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = .60) รองลงมา คือ บุคลากรได้รับการสนับสนุนทรัพยากรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = .72) บุคลากรได้รับการส่งเสริมและพัฒนางานในหน้าที่ ($\bar{X}$ = 4.45, S.D. = .61) บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ความสามารถในการทำงาน ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = .60) บุคลากรได้รับการสร้างขวัญกำลังใจ และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = .94) บุคลากรมีอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = .78) บุคลากรได้รับการพิจารณาความดี ความชอบตามเกณฑ์การประเมินผลงานอย่างเหมาะสม ($\bar{X}$ = 4.36, S.D. = .93) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ บุคลากรมีความสุขและพึงพอใจต่องานและภาระงานที่รับผิดชอบ ($\bar{X}$ = 4.29, S.D. = .84)

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 4 การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน

การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	n=182		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. สถานศึกษาได้รับการพัฒนาเหมาะสมกับสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง	4.36	.70	มาก
2. สถานศึกษาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารและการดำเนินงานต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับสถานการณ	4.37	.59	มาก
3. สถานศึกษามีความก้าวหน้าและทันต่อสภาวการณ์การเปลี่ยนแปลงไปในปจจุบัน	4.37	.48	มาก
4. สถานศึกษาสามารถพัฒนาให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นอย่างสร้างสรรค์	4.41	.60	มาก
5. ผู้บริหารมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนางาน	4.42	.75	มาก
6. ผู้บริหารมีการวางแผน และแก้ไขปัญหาของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.48	.72	มาก
7. ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร	4.71	.45	มากที่สุด
8. ครูผู้สอนนำผลการประเมินของนักเรียนใช้ในการวางแผนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	4.60	.56	มากที่สุด
รวม	**4.47**	**.42**	**มาก**

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 4 การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = .42) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร ($\bar{X}$ = 4.71, S.D. = .45) รองลงมา คือ ครูผู้สอนนำผลการประเมินของนักเรียนใช้ในการวางแผนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = .56) ผู้บริหารมีการวางแผน และแก้ไขปัญหาของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = .72) ผู้บริหารมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนางาน ($\bar{X}$ = 4.42, S.D. = .75) สถานศึกษาสามารถพัฒนาให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{X}$ = 4.41, S.D. = .60) สถานศึกษาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารและการดำเนินงานต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับสถานการณ ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = .59) สถานศึกษามีความก้าวหน้าและทันต่อสภาวการณ์การเปลี่ยนแปลงไปในปจจุบัน ($\bar{X}$ = 4.37, S.D. = .48)

และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาได้รับการพัฒนาเหมาะสมกับสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง ($\overline{X}$ = 4.36, S.D. = .70)

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าเฉลี่ย ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 5 การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา

การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	n=182		
	$\overline{X}$	S.D.	แปลผล
1. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอน	4.51	.68	มากที่สุด
2. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในด้านการปกครองดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.67	.59	มากที่สุด
3. ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4.56	.61	มากที่สุด
4. สถานศึกษาบริหารงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว	4.52	.68	มากที่สุด
5. สถานศึกษากำหนดรูปแบบการบริหารงานภายในสถานศึกษาได้เหมาะสมและชัดเจน	4.42	.72	มาก
6. สถานศึกษามีการกำหนดรูปแบบการทำงานได้เหมาะสมกับขนาดและภารกิจของสถานศึกษา	4.39	.67	มาก
7. สถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาในสถานศึกษาได้อย่างทันทวงที และทันเหตุการณ	4.54	.72	มากที่สุด
8. สถานศึกษาสามารถดำเนินงานภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.49	.58	มาก
รวม	**4.51**	**.57**	**มากที่สุด**

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ด้านที่ 5 การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = .57) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในด้านการปกครองดูแลช่วยเหลือนักเรียน ($\overline{X}$ = 4.67, S.D. = .59) รองลงมา คือ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษาส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\overline{X}$ = 4.56, S.D. = .61) สถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาในสถานศึกษาได้อย่างทันทวงที และทันเหตุการณ ($\overline{X}$ = 4.54, S.D. = .72) สถานศึกษาบริหารงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

($\overline{X}$ = 4.52, S.D. = .68) ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอน ($\overline{X}$ = 4.51, S.D. = .68) สถานศึกษาสามารถดำเนินงานภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\overline{X}$ = 4.49, S.D. = .58) สถานศึกษากำหนดรูปแบบการบริหารงานภายในสถานศึกษาได้เหมาะสมและชัดเจน ($\overline{X}$ = 4.42, S.D. = .72) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามีการกำหนดรูปแบบการทำงานได้เหมาะสมกับขนาดและภารกิจของสถานศึกษา ($\overline{X}$ = 4.39, S.D. = .67)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 แสดงผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

n=182

ตัวแปร	y_1	y_2	y_3	y_4	y_5	Y
x_1	.516**	.247**	.491**	.337**	.672**	.531**
x_2	.548**	.238**	.494**	.453**	.701**	.567**
x_3	.622**	.253**	.561**	.528**	.795**	.643**
x_4	.508**	.187**	.457**	.455**	.661**	.530**
x_5	.513**	.244**	.719**	.616**	.806**	.684**
x_6	.607**	.406**	.779**	.569**	.860**	.753**
X	.584**	.272**	.606**	.519**	.788**	.648**

**มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.19 พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y) อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูง (r = .648) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กันดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักนิติธรรมของผู้บริหาร (x_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (r = .516) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำ (r = .247) กับคุณลักษณะของผู้เรียน (y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (r = .491) กับความพึงพอใจในงานของบุคลากร (y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำ (r = .337) กับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน (y_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง (r = .672) กับการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (y_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ด้านหลักคุณธรรมของผู้บริหาร (x_2) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (r = .548) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำ (r = .238) กับคุณลักษณะของผู้เรียน (y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (r = .494) กับความพึงพอใจในงานของบุคลากร (y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (r = .453) กับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน (y_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง (r = .701) กับการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (y_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. ด้านหลักความโปร่งใสของผู้บริหาร (x_3) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง (r = .622) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำ (r = .253) กับคุณลักษณะของผู้เรียน (y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (r = .561) กับความพึงพอใจในงานของบุคลากร (y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (r = .528) กับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน (y_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง (r = .795) กับการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (y_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. หลักการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร (x_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (r = .508) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำมาก (r = .187) กับคุณลักษณะของผู้เรียน (y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (r = .457) กับความพึงพอใจในงานของบุคลากร (y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (r = .455) กับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน (y_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง (r = .661) กับการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (y_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. หลักความรับผิดชอบของผู้บริหาร (x_5) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (r = .513) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับต่ำ (r = .244) กับคุณลักษณะของผู้เรียน (y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง (r = .719) กับความพึงพอใจในงานของบุคลากร (y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง (r = .616) กับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน (y_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก (r = .806) กับการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (y_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

6. หลักความคุ้มค่าของผู้บริหาร (x_6) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง (r = .607) กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (y_1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (r = .406) กับคุณลักษณะของผู้เรียน (y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง (r = .779) กับความพึงพอใจในงานของบุคลากร (y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับปานกลาง (r = .569) กับการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน (y_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก (r = .860) กับการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (y_5) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคุณการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

1) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคุณแบบปกติ (Enter multiple regression analysis)

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคุณแบบปกติ (Enter multiple regression analysis) โดยใช้ตัวแปรหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาทุกตัวร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 4.20 – 4.21

ตารางที่ 4.20 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติของการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ตัวแปรพยากรณ์	R	R^2	Adjusted R^2	$S.E._{EST}$	F	Sig
x_1, x_2, x_3, x_4, x_5, x_6	.804	.646	.634	.264	53.242	.000

***มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 6 องค์ประกอบ มีค่าสัมประสิทธิ์พหุคูณ (R = .804) ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2 = .646) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม (x_1) หลักคุณธรรม (x_2) หลักความโปร่งใส (x_3) หลักการมีส่วนร่วม (x_4) หลักความรับผิดชอบ (x_5) และหลักความคุ้มค่า (X_6) ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 คิดเป็นร้อยละ 64.6 (R^2 = .646) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 4.21 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบปกติโดยใช้ตัวแปรทุกตัวร่วมกันพยากรณ์การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ตัวแปรพยากรณ์	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน		
	B	S.E.	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	2.092	.172		12.127	.000
หลักนิติธรรม	-.277	.086	-.405	-3.203	.002
หลักคุณธรรม	.079	.126	.137	.629	.530
หลักความโปร่งใส	.407	.100	.683	4.076	.000
หลักการมีส่วนร่วม	-.275	.098	-.526	-2.808	.006
หลักความรับผิดชอบ	-.291	.133	-.422	-2.190	.030
หลักความคุ้มค่า	.882	.128	1.210	6.879	.000
$R = .804$, $R^2 = .646$, Adjusted $R^2 = .634$, $S.E._{EST} = .264$, $F = 53.242$					

***มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 6 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม (x_1) หลักคุณธรรม (x_2) หลักความโปร่งใส (x_3) หลักการมีส่วนร่วม (x_4) หลักความรับผิดชอบ (x_5) และหลักความคุ้มค่า (x_6) สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ร้อยละ 64.6 โดยผลจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณสามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 2.092 + .882(x_6) + .407(x_3) + .079(x_2) - .275(x_4) - .277(x_1) - .291(x_5)$$

สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 1.210(x_6) + .683(x_3) + .137(x_2) - .405(x_1) - .422(x_5) - .526(x_4)$$

2) ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคุณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคุณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) เพื่อเสนอการคัดเลือกตัวแปรการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาเข้าสู่สมการพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ปรากฏดังรายละเอียดในตารางที่ 4.22 – 4.23

ตารางที่ 4.22 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ตัวแปรพยากรณ์	R	R^2	Adjusted R^2	$S.E._{EST}$	F	Sig
x_1, x_3, x_6	.769	.591	.585	.281	85.875	.000

***มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 3 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม (x_1) หลักความโปร่งใส (x_3) และหลักความคุ้มค่า (x_6) สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ร้อยละ 59.1 (R^2 = .591) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ตารางที่ 4.23 แสดงผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนที่ตัวแปรการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ดีที่สุด

	คะแนนดิบ		คะแนนมาตรฐาน		
ตัวแปรพยากรณ์	B	S.E.	Beta	t	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)	2.119	.165		12.866	.000
หลักนิติธรรม (x_1)	-.214	.066	-.314	-3.256	.001
หลักความโปร่งใส (x_3)	.108	.066	.181	1.650	.101
หลักความคุ้มค่า (x_6)	.621	.071	.852	8.756	.000
R = .769, R^2 = .591, Adjusted R^2 = .585, $S.E._{EST}$ = .281, F = 85.875					

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ตัวแปรพยากรณ์การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 3 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม (x_1) หลักความโปร่งใส (x_3) และหลักความคุ้มค่า (x_6) สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ร้อยละ 59.1 (R^2 = .591) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ สามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้คะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 2.119 + .621(x_6) + .108(x_3) - .214(x_1)$$

สมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้คะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_Y = .852(x_6) + .181(x_3) - .314(x_1)$$

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 4) เพื่อศึกษาตัวแปรพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษาในอำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 จำนวน 346 คน โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบสัดส่วนตามตารางสำเร็จรูปของเครซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and Earyle W. Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 182 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.988 ทดสอบสมมุติฐานโดยการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) การหาค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient, r) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ ตามลำดับ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

5.1.1 การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม และหลักนิติธรรม ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบสรุปได้ดังนี้

1) หลักนิติธรรม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษายอมรับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบาย ผู้บริหารกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ผู้บริหารคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความเป็นธรรม ผู้บริหารบริหารงานจนเป็นที่ยอมรับต่อบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผู้บริหารบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ กับทุกคนอย่างเสมอภาค ตามลำดับ

2) หลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหารมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนพัฒนาตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างต่อผู้อื่นด้านคุณธรรมจริยธรรม ผู้บริหารวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม ผู้บริหารสามารถปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้อยู่ในจิตใจของบุคคลจนเป็นนิสัย และผู้บริหารเอาใจใส่ดูแล สร้างขวัญ กำลังใจ บุคลากรในสถานศึกษา ตามลำดับ

3) หลักความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ผู้บริหารจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจน ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่นและโปรงใสในการปฏิบัติงาน ผู้บริหารมีการกำหนดกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน ผู้บริหารปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจในการทำงานซึ่งกันและกัน และผู้บริหารสร้างความโปร่งใสให้กับทุกฝ่ายที่มีสวนเกี่ยวของในการปฏิบัติงาน ตามลำดับ

4) หลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการมีสวนร่วมทั้งในระดับโรงเรียนและชุมชน ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากทุกฝ่าย เพื่อการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีสวนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวของมีสวนร่วมในการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานร่วมกันในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรผลประโยชนที่พึงมีพึงได้กับผู้ที่มีสวนเกี่ยวของอย่างเป็นธรรม ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมวางแผนการดำเนินงาน ผู้บริหารยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางาน และผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีสวนร่วม ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน ตามลำดับ

5) หลักความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหารสร้างความตระหนักในสิทธิ หน้าที่และความรับผิดชอบ ของตนเองและผู้อื่น ผู้บริหารมุ่งมันในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้บรรลุความสำเร็จ และสอดคล้องตามกฎระเบียบของทางราชการ ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการแกปญหา ผู้บริหารพรอมแสดงขอเท็จจริงและพร่อมยอมรับการตรวจสอบจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารปรับปรุงพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารมีจิตสำนึกต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ ผู้บริหารยอมรับผลในการปฏิบัติงาน และผู้บริหารมอบหมายงานใหบุคลากรรับผิดชอบตามความรู้ความสามารถ ตามลำดับ

6) หลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหารมีการสงเสริมสนับสนุนการจัดสรรและการใช่จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจัดทำแผนปฏิบัติงานจากการศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาที่แท้จริง ผู้บริหารวางแผนการใช ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนให่เกิดประโยชนต่อผู้เรียน ผู้บริหารมีการควบคุม กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารใชทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิด ประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารสถานศึกษาสงเสริม สนับสนุนให่บุคลากรใช่วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ให่เกิดประโยชน์สูงสุด ผู้บริหารสงเสริมการพัฒนาและรักษาทรัพยากร ธรรมชาติให่เกิดประโยชนและสามารถใชได้อย่างยั่งยืน และผู้บริหารมีความประหยัดใชของอย่างคุมคา ตามลำดับ

5.1.2 ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียน การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ความพึงพอใจในงานของบุคลากร และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบสรุปได้ดังนี้

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนที่จบชั้นสูงสุดของสถานศึกษาได้เรียนต่อระดับที่สูงขึ้น นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูและสถานศึกษา นักเรียนมีความรู้ ความสามารถสอบผ่านเกณฑ์การประเมินในรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร นักเรียนผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมกิจกรรมการประกวดแข่งขันทางวิชาการในระดับต่าง ๆ นักเรียนมีศีลธรรมและมีพฤติกรรมการเรียนที่ดี นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง และนักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ ตามลำดับ

2) คุณลักษณะของผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ นักเรียนมีวิธีการรักษาสุขภาพอนามัยอย่างเหมาะสมกับเพศและวัย นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้มีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ นักเรียนรู้เท่าทันข่าวสาร เหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ปัจจุบัน นักเรียนได้รับการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมแนะแนวการศึกษา และอาชีพที่หลากหลาย มีบุคลากรรับผิดชอบให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียน นักเรียนมีทักษะการคิด การสื่อสาร งานอาชีพ และการใช้ชีวิต รวมถึงการปฏิบัติตนในสังคมอย่างเหมาะสม นักเรียนได้รับการส่งเสริมด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์ และนักเรียนได้รับการส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ตามลำดับ

3) ความพึงพอใจในงานของบุคลากร อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ บุคลากรได้รับโอกาสให้เสนอข้อมูล และข้อคิดเห็นในการพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษา บุคลากรได้รับการสนับสนุนทรัพยากรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน บุคลากรได้รับการส่งเสริมและพัฒนางานในหน้าที่ บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ความสามารถในการทำงาน บุคลากรได้รับการสร้างขวัญกำลังใจ และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน บุคลากรมีอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย บุคลากรได้รับการพิจารณาความดี ความชอบตามเกณฑ์การประเมินผลงานอย่างเหมาะสม และบุคลากรมีความสุขและพึงพอใจต่องานและภาระงานที่รับผิดชอบตามลำดับ

4) การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร ครูผู้สอนนำผลการประเมินของนักเรียนใช้ในการวางแผนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ผู้บริหารมีการวางแผน และแก้ไขปัญหาของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนางาน สถานศึกษาสามารถพัฒนาให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นอย่างสร้างสรรค์ สถานศึกษาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารและการดำเนินงานต่าง ๆ ได้สอดคล องกับสถานการณ์ สถานศึกษามีความก้าวหน้าและทันต่อสภาวการณ์การเปลี่ยนแปลงไปในปจจุบัน และสถานศึกษาได้รับการพัฒนาเหมาะสมกับสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง ตามลำดับ

5) การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในด้านการปกครองดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษาสามารถแกปญหาในสถานศึกษาได้อย่างทันทวงที และทันเหตุการณ สถานศึกษาบริหารงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอน สถานศึกษาสามารถดำเนินงานภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สถานศึกษากำหนดรูปแบบการบริหารงานภายในสถานศึกษาได้เหมาะสมและชัดเจน และสถานศึกษามีการกำหนดรูปแบบการทำงานได้เหมาะสมกับขนาดและภารกิจของสถานศึกษาตามลำดับ

5.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y) อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูง (r = .648) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำมากถึงระดับสูงมาก (r = .187 ถึง r = .860) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ หลักความคุ้มค่าของผู้บริหาร (x_6) กับการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (y_5) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก (r = .860) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 รองลงมาคือ หลักความรับผิดชอบ

ของผู้บริหาร (x_5) กับการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (y_5) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก (r = .806) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ หลักการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร (x_4) กับคุณลักษณะของผู้เรียน (y_2) มีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับต่ำมาก (r = .187) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.1.4 ตัวแปรพยากรณ์การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 3 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม (x_1) หลักความโปร่งใส (x_3) และหลักความคุ้มค่า (x_6) สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ร้อยละ 59.1 (R^2 = .591) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้คะแนนดิบ $\hat{Y}$ = 2.119 – .214(x_1) + .108(x_3) + .621(x_6) และสมการพยากรณ์ โดยใช้คะแนนมาตรฐาน $\hat{Z}_Y$ = -.314(x_1) + .181(x_3) + .852(x_6)

5.2 อภิปรายผล

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยนำผลจากการศึกษาค้นคว้ามาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ดังนี้

5.2.1 ระดับการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม และหลักนิติธรรม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการบริหารงานในสถานศึกษาโดยทั่วไปผู้บริหารสถานศึกษาเลือกที่จะปฏิบัติตามที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งมีนโยบายให้ยึดหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษารัตน์ ดาวลอย (2561, หน้า 3) ได้วิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของ โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี มีการใช้หลักธรรมาภิบาลทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของบรรจง เจริญสุข (2561, หน้า ข) ได้วิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความสำนึกรับผิดชอบ ด้านหลักความเสมอภาค ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักประสิทธิผล ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของวัชเรศ วงษ์เฉลียง (2564, หน้า ง) ได้วิจัย เรื่อง ธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 9 ด้าน คือ หลักคุณธรรมและจริยธรรม หลักความเปิดเผยและโปร่งใส หลักภาระรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ หลักการกระจายอำนาจ หลักความเสมอภาค หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งเน้นฉันทามติ หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนองหลักนิติธรรม อีก 1 ด้านอยู่ในระดับมาก คือหลักประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฑากาญจน์ เก่งกสิกิจ (2564, หน้า ง) ได้วิจัย เรื่อง การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตธรรมจักร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ หลักคุณธรรมและจริยธรรม หลักความเสมอภาค หลักความเปิดเผยและโปร่งใส หลักการกระจายอำนาจ หลักนิติธรรม หลักภาระรับผิดชอบและสามารถตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วมและการมุ่งเน้นฉันทามติหลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง และหลักประสิทธิภาพ ตามลำดับ

5.2.2 ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ คุณลักษณะของผู้เรียน การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน ความพึงพอใจในงานของบุคลากร และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามุ่งผลิตนักเรียนที่มีคุณภาพ ซึ่งสะทอนออกมากจากคุณลักษณะของผู้เรียน นอกจากนี้แล้ว ประสิทธิผลในการบริหารหรือการแกไขปญหาภายในสถานศึกษาใหผ่านพ้นไปอย่างเรียบร้อยก็เป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่บุคลกรทุกคนคาดหวัง ผลการปฏิบัติงานของครูที่ทำให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่โรงเรียนกำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จในการบริหาร โดยที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนต่างมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและพึงพอใจต่อผลงานที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษารัตน์ ดาวลอย (2561, หน้า 3) ได้วิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี ทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของบรรจง เจริญสุข (2561, หน้า ข) ได้วิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับดังนี้ การผลิตนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา การปรับเปลี่ยนและการพัฒนาสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะในยุคไทยแลนด์ 4.0 และสอดคล้องกับงานวิจัยของวัชเรศ วงษ์เฉลียง (2564, หน้า ง) ได้วิจัย เรื่อง ธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรีโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ พันธกิจของ

โรงเรียนที่มีความชัดเจน มีภาวะผู้นำทางวิชาการ บรรยากาศของความคาดหวังสูง สภาพแวดล้อมเป็นระเบียบและปลอดภัย ทุ่มเทเวลาในการทำงาน มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผู้ปกครอง ตามลำดับ

5.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล (X) กับประสิทธิผลของสถานศึกษา (Y) อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์ในทางบวกอยู่ในระดับสูง (r = .648) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด คือ หลักความคุ้มค่าของผู้บริหาร (X_6) กับการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา (Y_5) มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูงมาก (r = .860) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารมีวิธีการบริหารที่ดีโดยมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเป็นพื้นฐานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ภายใต้การดำเนินงานด้วยความโปร่งใส รับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ บริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดมาแก้ไขจัดการปัญหาในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ซึ่งจะช่วยทำให้การดำเนินงานในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิผลมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของอัลอามีน ซียง และกนกกร ศิริสุข (2564) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 2) ศึกษาประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง (r = .733) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5.2.4 ตัวแปรพยากรณ์การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา 3 องค์ประกอบ ซึ่งประกอบด้วย หลักนิติธรรม (x_1) หลักความโปร่งใส (x_3) และหลักความคุ้มค่า (x_6) สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 ได้ร้อยละ 59.1 (R^2 = .591) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สามารถนำมาสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 โดยใช้คะแนนดิบ $\hat{Y} = 2.119 - .214(x_1) + .108(x_3) + .621(x_6)$ และสมการพยากรณ์ โดยใช้คะแนนมาตรฐาน $\hat{Z}_Y = -.314(x_1) + .181(x_3) + .852(x_6)$ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดกฎระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่มีความถูกต้อง ยุติธรรม เป็นที่ยอมรับของบุคลากรในสถานศึกษา และบังคับใช้กับทุกคนอย่างเสมอภาค เปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา สามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ โดยพัฒนาวิธีการดำเนินงานที่โปร่งใส และบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าและมีความเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวม ซึ่งสอดคลองกับงานวิจัยของ จิราวรรณ ปรีชา, สันติ อุนจะนำ และสรัญญา แสงอัมพร (2566) ศึกษา เรื่อง ประสิทธิผลของ

สถานศึกษาโดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช 2) ศึกษาระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิผลของสถานศึกษากับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช และ 4) ค้นหาตัวพยากรณ์ที่ใช้ในการพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษากับการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช พบว่า ประสิทธิผลของสถานศึกษาสามารถพยากรณ์การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้โดยมีค่าอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 61.10

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2” ที่ได้สรุปและอภิปรายมานั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารควรที่จะยึดการทำงานบนหลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรม และหลักนิติธรรม ยึดถือหลักธรรมาภิบาลมาใช้ประกอบในการดำเนินชีวิตการทำงานให้มากที่สุด เพื่อให้สามารถทำงานได้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้และได้ผลดี

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญกับการบริหารในทุกด้าน เพื่อกระตุ้นให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติในทุก ๆ ด้านอย่างเท่าเทียมกัน และส่งเสริมสนับสนุนให้ผลการปฏิบัติงานของครูมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นไปกว่าเดิมด้วย

3. การบริการการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีส่วนสำคัญต่อประสิทธิภาพของงานเป็นอย่างยิ่ง ผู้บริหารจึงควรมีวิธีการบริหารที่ดีโดยมีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลเป็นพื้นฐานอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ภายใต้การดำเนินงานด้วยความโปร่งใส รับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ บริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดมาแก้ไขจัดการปัญหาในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ซึ่งจะช่วยทำให้การดำเนินงานในสถานศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิผลมากที่สุด

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาเรื่องหลักการบริหารสถานศึกษาอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

2) ควรมีการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 เพื่อนำไปปรับปรุงการบริหารการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันและใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ ที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. สืบค้นเมื่อ 22 ตุลาคม 2566, จาก https://www.moe.go.th/%E0%B8%9E%E0%B8%A3%E0%B8%9A-%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A8%E0%B8%B6%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2%E0%B9%81%E0%B8%AB%E0%B9%88%E0%B8%87%E0%B8%8A%E0%B8%B2%E0%B8%95%E0%B8%B4-%E0%B8%9E-%E0%B8%A8-2542.

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2563). การประยุกต์หลักความพอเพียง ด้วยโมเดล STRONG จิตพอเพียงต้านการทุจริต. *วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์, 1*(1), 158-159.

กฤษณะ เลิศวิชานันท์. (2564). *รูปแบบการบริหารจัดการแบบบูรณาการในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทพื้นที่ในจังหวัดแม่ฮ่องสอน*. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.

เกียรติพงษ์ อุดมธนะธีระ. (2563). *แนวคิดและทฤษฎี Frederick W. Taylor ทฤษฎีการจัดการตามหลักวิทยาศาสตร์ (Principle of Scientific Management)*. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2566, จาก https://www.iok2u.com/article/innovation/frederick-w-taylor-principle-of-scientific-management.

ขวัญพิชชา มีแก้ว. (2562). *การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

จตุพร พลภักดี. (2566). *การบริหารงานของคณะกรรมการตรวจสอบและติดตามการบริหารงานตำรวจ ระดับสถานีตำรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบัญชาการตำรวจนครบาล*. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

จุฑากาญจน์ เก่งกสิกิจ. (2564). *การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาในสหวิทยาเขตธรรมจักร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จุรีรัตน์ ม่วงนา. (2563). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

จันทรานี สงวนนาม. (2553). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: บุ๊คพอยท์.

จิราวรรณ ปรีชา, สันติ อุนจะนำ และสรัญญา แสงอัมพร. (2566). ประสิทธิผลของสถานศึกษาโดยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช. *วารสารวิจยวิชาการ, 6*(4), 115-126.

ชัยอานนท์ แก้วเงิน. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

ฐปนรรฆ ชูนาค. (2563). แนวทางการบริการประชาชนตามหลักธรรมาภิบาลของเจ้าหน้าที่ตำรวจ. *งานประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 12 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 2379-2386.

ณัฏฐณิชา ภูดีสม. (2565). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ไตรรัตน์ ฉัตรแก้ว. (2565). *การศึกษาไทยในยุคดิจิทัล ยุคสมัยเปลี่ยนไป...แต่ทำไมระบบการศึกษาไทยยังเหมือนเดิม.* สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2565, จาก https://www.thaipost.net/articles-news/221543/.

ธนู พุ่มพวง. (2565). *หน้าที่ในการรับการศึกษาอบรม*. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2565, จาก https://www.thaiall.com/education/indexo.html.

นพพล นพรัตน์. (2564). *Principle 5 หลักสำคัญสู่การเป็นผู้นำในทุกระดับ*. สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2566, จาก https://acrosswork.co.th/2021/05/principle-5-accountability.

นภัส พงศ์ภัสสร. (2565). *การศึกษาการสร้างแบรนด์ของโรงเรียนเอกชนในระบบ*. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยนเรศวร.

นิษฐ์อติกานต์ ดาราพันธ์. (2560). *ปัจจัยทางการบริหาร และองค์การแห่งการเรียนรู้ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

นิภาพร ทองคำชุม. (2564). หลักธรรมาภิบาล 10 ประการ. สืบค้นเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2566, จาก https://race.nstru.ac.th/home_ex/blog/topic/show/4220.

บุษบา ชมที. (2566). *การศึกษาและการวิเคราะห์หลักอิทธิบาท 4 กับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

บรรเจิด สิงคะเนติ. (2565). ตัวชี้วัดหลักนิติธรรม. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

ประจัญ เดชสุภา. (2562). *สมรรถนะการบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญา

ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ประคองศรี ภาเรือง. (2563). จริยธรรมและคุณธรรมในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเตอร์เน็ต. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2566, จาก http://vandalearning.com/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88-3-%E0%B8%88%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%A2%E0%B8%98%E0%B8%A3%E0%B8%A3%E0%B8%A1%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B8%84%E0%B8%B8%E0%B8%93%E0%B8%98%E0%B8%A3/.

ประทีป ทับโทน. (2563). *กลยุทธ์การบริหารสถานศึกษาด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของโรงเรียนสังกัดเทศบาล.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

ประภาษ จิตรักศิลป์. (2561). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนตามทัศนะของบุคลากรในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ประยงค์ ศรีโทมี. (2561). *ปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.

พัชชานันท์ โภชฌงค์. (2562). *บรรยากาศองค์การกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พิชญาภา ยืนยาว. (2565). *แนวคิดและทฤษฎีการบริหารการศึกษาและสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

พรเทพ เหมรานนท์. (2564). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 และเขต 2*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

พรศักดิ์ ทรัพย์สมบัติ. (2565). *กิจกรรมนักศึกษา*. สืบค้นเมื่อ 24 ตุลาคม 2566, จาก https://www.aru.ac.th/dsd/?page=student&subpage=student_activities.

พรสันต์ เลี้ยงบุญเลิศชัย. (2563). หลักนิติธรรมจะเกิดขึ้นได้ ประเทศต้องเป็นประชาธิปไตย. สืบค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2566, จาก https://www.the101.world/pornson-liengboonlertchai-interview.

เฟื่องลัดดา ก้อนกั้น. (2565). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง การบวกลบระคน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การวิจัย*

ปฏิบัติการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาวิจัยหลักสูตรและการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ภานุพงษ์ คำภูษา. (2562). *รูปแบบความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างปัจจัยทางการบริหาร ที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการบริหารงานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

ภรณี มหานนท์. (2554). *การประเมินประสิทธิผลขององค์การ*. กรุงเทพฯ: โอเตียนสโตร์.

ภวิศา พงษ์เล็ก. (2564). *หลักการและปรัชญาการศึกษา*. อุดรธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

มานวิภา อินทรทัต. (2566). *การบรรยายหลักความคุ้มค่า*. สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2566, จาก https://asmp-f.com/news/details/12.

มาร์ติน โธมัส. (2564). *The basics of good governance*. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2566, จาก https://www.good-governance.org.uk/publications/insights/the-basics-of-good-governance.

มลฑลี วรานนท์จิราโชต. (2565). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนของผลการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ เรื่อง การเขียนเชิงไวยากรณ์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ PPP ร่วมกับเทคนิคเพื่อนช่วยเพื่อนกับการจัดการเรียนรู้แบบ PPP*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

รัตนา เหลืองาม. (2562). *ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ราม เรือนทองดี. (2564). *รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมของครูที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

วรรณวิภา วีระพงศ์. (2565). *หลักธรรมาภิบาล (Good Governance)*. สืบค้นเมื่อ 10 ตุลาคม 2565, จาก https://race.nstru.ac.th/home_ex/blog/topic/show/7780.

วัชเรศ วงษ์เฉลียง. (2564). *ธรรมาภิบาลของผู้บริหารกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุพรรณบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วันชัย โกลละสุต. (2565). *การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม*. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2565, จาก http://kmcenter.rid.go.th/kmc08/km_53/km_team53.htm.

วารีรัตน์ แก้วอุไร. (2564). *การพัฒนาหลักสูตร*. สืบค้นเมื่อ 12 ตุลาคม 2565, จาก https://www.nupress.grad.nu.ac.th/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%

E0%B8%9E%E0%B8%B1%E0%B8%92%E0%B8%99%E0%B8%B2%E0%B8%AB%E0%B8%A5%E0%B8%B1%E0%B8%81%E0%B8%AA%E0%B8%B9%E0%B8%95%E0%B8%A3/.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. (2565). *แนวคิดและความหมายของการบริหารและการบริหารจัดการ*. สืบค้นเมื่อ 21 ตุลาคม 2566, จาก http://www.wiruch.com/articles%20for%20article/article%20concept%20and%20meaning%20of%20admin%20and%20mgt%20admin.htm.

วิรัตน์ มะโนวัฒนา. (2548). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี.* วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชบุรี.

ศรายุทธ เมืองคำ. (2563). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

ศิโรรัตน์ มณีเรือง. (2565). *ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคกลาง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

สาวิตรี ปราบนอก. (2562). *ความสัมพันธ์ระหวางผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนพูลเจริญวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

แสงชัย อภิชาตธนพัฒน์. (2566). *หลักธรรมาภิบาลในการบริหารองค์กร*. กรุงเทพฯ: สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2563). *หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี*. สืบค้นเมื่อ 4 พฤศจิกายน 2566, จาก https://www.opdc.go.th/content/MTAxNw.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *การปฏิบัติงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล*. สืบค้นเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2566, จาก https://www.gotoknow.org/posts/96103.

สำนักงานรัฐบาลจาการ์ตาแคปิตอลซิตี้. (2564). *GOOD GOVERNANCE: DEFINITION AND CHARACTERISTICS*. สืบค้นเมื่อ 23 ตุลาคม 2566, จาก https://uclg-aspac.org/good-governance-definition-and-characteristics/.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. (2563). *ธรรมาภิบาล*. สืบค้นเมื่อ 3 พฤศจิกายน 2566, จาก https://www.soc.go.th/?page_id=5398.

สำเนา พงษ์อารีย์. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการจัดทำงบประมาณของครูกับความเพียงพอของทรัพยากรเพื่อการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์.

สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย. (2567). *วาระแห่งชาติขับเคลื่อนหลักนิติธรรมนำไทย*. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2567, จาก https://www.tijthailand.org/th/what-we-do/detail/rule-of-law-forum-2024.

สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. (2564). *การกำกับดูแลกิจการที่ดี*. สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2567, จาก https://www.ftpi.or.th/about/corporate-governance.

สถาพร วิชัยรัมย์. (2564). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม*. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2567, จาก https://pa.bru.ac.th/2021/08/15/ethics01.

สมศักดิ์ คงเที่ยง. (2563). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สมหมาย จันทร์เรือง. (2562). *การบริหารตามอำเภอใจ.* สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2566, จาก https://www.matichon.co.th/columnists/news_1678466.

สหัตพงศ์ พิทอนวร. (2563). *การปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับจรรยาบรรณวิชาชีพของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

สันติชัย เทศวัตร. (2563). *การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติโดยใช้วิธีการจัดการการเรียนรู้แบบทักษะปฏิบัติของดีเชคโกร่วมกับวิธีการจัดการการเรียนรู้แบบชี้แนะรายวิชาการงานอาชีพ 3 เรื่อง งานติดตั้งไฟฟ้าภายในอาคารของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย.* วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการการเรียนรู้, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.

สุทธิกานต์ รอดเรื่อง. (2565). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

อัลอามีน ซียง และกนกกร ศิริสุข. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3. *วารสารอัล-ฮิกมะฮฺ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี*, *11*(22), 127-140.

อาภัสร ฝึกฝน. (2563). การประยุกต์หลักความพอเพียง ด้วยโมเดล STRONG จิตพอเพียงต้านการทุจริต. *วารสารตรวจบัญชีสหกรณ์*, *1*(1), 158-159.

องค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม. (2565). คู่มือการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและการป้องกันการกระทำผิดจริยธรรม. มุกดาหาร: องค์การบริหารส่วนตำบลนาอุดม.

อุบลวรรณ ประจง. (2566). *การศึกษาบทบาทการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*.

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

อุษารัตน์ ดาวลอย. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารด้วยหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 สระบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

อรอุมา ไมยวงค์. (2564). *ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

Andry Arifian Rachman. (2563). Implementation of Principles of Good School Governance at Schools in West Java Province, 2020. สืบค้นเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2566, จาก https://repository.widyatama.ac.id/server/api/core/bitstreams/59a79f6d-d8b4-45ae-b72c-96331327a5de/content.

John T. Lupi and Christina J. Voight. (2563). School Governance and Student Outcomes: A Multilevel Analysis (2020). *Educational Policy Analysis and Evaluation, 42*(3)*,* 377-402.

HREX.asia. (2566). *แนวคิดและทฤษฎีด้านการบริหารจัดการ (Management Concept)*. สืบค้นเมื่อ 20 ตุลาคม 2566, จาก https://th.hrnote.asia/orgdevelopment/190419-management-concept.

Wei Xu, Yiping Fang and Chunlin Zhang. (2564). Examining the Relationship between School Governance and School Performance: A Meta-analysis (2021). *Educational Research Review, 54,* 100352.

Yingfang Hu and Jing Li. (2565). The Impact of Good Governance on School Performance: Evidence from a Developing Country Context (2022). *Journal of Educational Administration, 60*(4), 508-529.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ผศ.ดร.สรัญญา แสงอัมพร

คุณวุฒิทางการศึกษา ศษ.ด. (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ตำแหน่งปัจจุบัน ประธานหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยชินวัตร

2. ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี

คุณวุฒิทางการศึกษา ปร.ด. (วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒ

ตำแหน่งปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตร ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

3. นางดารณี เสียมไหม

คุณวุฒิทางการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ตำแหน่งปัจจุบัน ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพิตำ

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๑

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ผศ.ดร.สรัญญา แสงอัมพร

ด้วย นายอนุชา หนูเสมียน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ (THE RELATIONSHIP BETWEEN EDUCATIONAL ADMINISTRATION ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE AND THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN CHAWANG DISTRICT, UNDER THE NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2)” โดยมี ดร.สันติ อุนจะนำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๙

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๑ **วันที่** ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี

ด้วย นายอนุชา หนูเสมียน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ (THE RELATIONSHIP BETWEEN EDUCATIONAL ADMINISTRATION ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE AND THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN CHAWANG DISTRICT, UNDER THE NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2)" โดยมี ดร.สันติ อุนจะนำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

(พระครูบวรชัยวัฒน์. ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

อนุชา หนูเสมียน
ดร.สุภัทรา ภูษิตรัตนาวลี
27 ก.พ. 67

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร.๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๐๑

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เจริญพร นางดารณี เสียมไหม

ด้วย นายอนุชา หนูเสมียน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ (THE RELATIONSHIP BETWEEN EDUCATIONAL ADMINISTRATION ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE AND THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN CHAWANG DISTRICT, UNDER THE NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2)” โดยมี ดร.สันติ อุนจะนำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้จึงเจริญพรเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โครงสร้างของเครื่องมือที่นักศึกษาสร้างขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การวิจัยมีความถูกต้องและสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้และเป็นประโยชน์ทางวิชาการต่อไป รายละเอียดดังเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาด้วยและขออนุโมทนาขอบคุณ มา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์. ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ยินดีรับเป็นผู้เชี่ยวชาญ

(นางดารณี เสียมไหม)
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพิตำ

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช
๑๒๘ หมู่ที่ ๖ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม
จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘-๙ www.ssc.mbu.ac.th

ที่ อว ๗๙๑๖(๒)/ว ๐๐๑๖

๑๘ มีนาคม ๒๕๖๗

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นครศรีธรรมราช เขต ๒
เลขรับที่ 468
วันที่ 22 มี.ค. 2567
เวลา

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เจริญพร ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒

ด้วย นายอนุชา หนูเสมียน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต ๒ (THE RELATIONSHIP BETWEEN EDUCATIONAL ADMINISTRATION ACCORDING TO THE PRINCIPLES OF GOOD GOVERNANCE AND THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL INSTITUTIONS IN CHAWANG DISTRICT, UNDER THE NAKHON SI THAMMARAT PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2)" โดยมี ดร.สันติ อุนจะนำ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายอนุชา หนูเสมียน ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ของท่าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์แก่นักศึกษาต่อไป

ขอเจริญพร

(พระครูบวรชัยวัฒน์, ดร.)
ผู้อำนวยการวิทยาลัยศาสนศาสตร์ศรีธรรมาโศกราช
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บัณฑิตศึกษา
โทร. ๐-๗๕๘๐-๙๑๒๘

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา

3. ในการตอบแบบสอบถามกรุณาแสดงความคิดเห็นตามความเป็นจริงเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา และพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษา

4. การวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลงได้ดีก็เพราะได้รับความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากท่าน

5. ผู้วิจัยจะเก็บคำตอบของท่านไว้เป็นความลับ โดยข้อมูลที่ท่านตอบจะไม่ส่งผลกระทบต่อสถานศึกษาหรือบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูงที่ท่านกรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้ หากท่านมีปัญหาหรือข้อสงสัยประการใดเกี่ยวกับแบบสอบถามฉบับนี้โปรดติดต่อนายอนุชา หนูเสมียน ที่อยู่ 67/20 หมู่ที่ 3 ตำบลกะหรอ อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช 80160 โทรศัพท์มือถือ 0824820204 อีเมล์ bank.anucha.061@gmail.com

นายอนุชา หนูเสมียน
นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตศรีธรรมาโศกราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. เพศ
   ☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ
   ☐ ไม่เกิน 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี
   ☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา
   ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์ทำงาน
   ☐ ต่ำกว่า 10 ปี ☐ 10 – 20 ปี
   ☐ 20 ปี ขึ้นไป

5. ขนาดของสถานศึกษา
   ☐ เล็ก (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 119 คนลงมา)
   ☐ กลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 120 – 719 คน)
   ☐ ใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 720 – 1,679 คน)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษา ตามสภาพที่เป็นจริงในสถานศึกษา โดยมีระดับการพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อคำถามหลักนิติธรรม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ผู้บริหารกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน					
2.	ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความเป็นธรรม					
3.	ผู้บริหารบริหารงานจนเป็นที่ยอมรับต่อบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง					
4.	ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมและเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ					
5.	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบาย					
6.	ผู้บริหารบังคับใช้กฎ ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ กับทุกคนอย่างเสมอภาค					
7.	ครูและบุคลากรทางการศึกษายอมรับกฎ ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่กำหนดขึ้น					
8.	ผู้บริหารคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน					

ข้อ	ข้อคำถามหลักคุณธรรม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ผู้บริหารมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน					
2.	ผู้บริหารมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน					
3.	ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม					
4.	ผู้บริหารเอาใจใส่ดูแล สร้างขวัญ กำลังใจ บุคลากรในสถานศึกษา					
5.	ผู้บริหารวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติงาน					
6.	ผู้บริหารมีการสงเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนพัฒนาตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม					
7.	ผู้บริหารสามารถปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้อยู่ในจิตใจของบุคคลจนเป็นนิสัย					
8.	ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างต่อผู้อื่นด้านคุณธรรมจริยธรรม					

ข้อ	ข้อคำถามหลักความโปร่งใส	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต					
2.	ผู้บริหารปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา					
3.	ผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นอย่างสม่ำเสมอ					
4.	ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่นและโปร่งใสในการปฏิบัติงาน					
5.	ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจในการทำงานซึ่งกันและกัน					
6.	ผู้บริหารมีการกำหนดกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน					
7.	ผู้บริหารสร้างความโปร่งใสให้กับทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน					
8.	ผู้บริหารจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจน					

ข้อ	ข้อคำถามหลักการมีส่วนร่วม	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีสวนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน					
2.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมวางแผนการดำเนินงาน					
3.	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากทุกฝ่าย เพื่อการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ					
4.	ผู้บริหารยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางาน					
5.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีสวนเกี่ยวข้องมีสวนร่วมในการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานร่วมกันในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน					
6.	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีสวนร่วม ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน					
7.	ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการมีสวนร่วมทั้งในระดับโรงเรียนและชุมชน					
8.	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรผลประโยชน์ที่พึงมีพึงได้กับผู้ที่มีสวนเกี่ยวของอย่างเป็นธรรม					

ข้อ	ข้อคำถามหลักความรับผิดชอบ	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ผู้บริหารสร้างความตระหนักในสิทธิ หน่าที่และความรับผิดชอบ ของตนเองและผู้อื่น					
2.	ผู้บริหารมุ่งมันในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้บรรลุความสำเร็จ และสอดคล้องตามกฎระเบียบของทางราชการ					
3.	ผู้บริหารมีจิตสำนึกต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่					
4.	ผู้บริหารมอบหมายงานให่บุคลากรรับผิดชอบตามความรู้ความสามารถ					
5.	ผู้บริหารปรับปรุงพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ					
6.	ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการแกปญหา					
7.	ผู้บริหารยอมรับผลในการปฏิบัติงาน					
8.	ผู้บริหารพร่อมแสดงข่อเท็จจริงและพร่อมยอมรับการตรวจสอบจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง					

ข้อ	ข้อคำถามหลักความคุ้มค่า	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ผู้บริหารใชทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิดประโยชนสูงสุด					
2.	ผู้บริหารจัดทำแผนปฏิบัติงานจากการศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาที่แท้จริง					
3.	ผู้บริหารมีการควบคุม กำกับ ติดตาม การดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล					
4.	ผู้บริหารมีความประหยัดใชของอย่างคุมคา					
5.	ผู้บริหารมีการสงเสริมสนับสนุนการจัดสรรและการใชจ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ					
6.	ผู้บริหารวางแผนการใชทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนใหเกิดประโยชนต่อผู้เรียน					
7.	ผู้บริหารสงเสริมการพัฒนาและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชนและสามารถใชได้อย่างยั่งยืน					
8.	ผู้บริหารสถานศึกษาสงเสริม สนับสนุนใหบุคลากรใชวัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ให้เกิดประโยชนสูงสุด					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่านที่มีต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามสภาพที่เป็นจริงในสถานศึกษา โดยมีระดับการพิจารณา ดังนี้

5 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
4 หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
3 หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
2 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย
1 หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

ข้อ	ข้อคำถามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ					
2.	นักเรียนมีศีลธรรมและมีพฤติกรรมการเรียนที่ดี					
3.	นักเรียนมีความรู้ ความสามารถสอบผ่านเกณฑ์การประเมินในรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตร					
4.	นักเรียนผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด					
5.	นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง					
6.	นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมกิจกรรมการประกวดแข่งขันทางวิชาการในระดับต่าง ๆ					
7.	นักเรียนที่จบชั้นสูงสุดของสถานศึกษาได้เรียนต่อระดับที่สูงขึ้น					
8.	นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อครูและสถานศึกษา					

ข้อ	ข้อคำถามคุณลักษณะของผู้เรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	นักเรียนได้รับการส่งเสริมด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์					
2.	นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน					
3.	นักเรียนรู้เท่าทันข่าวสาร เหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ปัจจุบัน					
4.	นักเรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมแนะแนวการศึกษา และอาชีพที่หลากหลาย					
5.	นักเรียนมีวิธีการรักษาสุขภาพอนามัยอย่างเหมาะสมกับเพศและวัย					
6.	นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้มีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์					
7.	นักเรียนมีทักษะการคิด การสื่อสาร งานอาชีพ และการใช้ชีวิต รวมถึงการปฏิบัติตนในสังคมอย่างเหมาะสม					
8.	มีบุคลากรรับผิดชอบให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียน					

ข้อ	ข้อคำถามความพึงพอใจในงานของบุคลากร	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	บุคลากรได้รับการส่งเสริมและพัฒนางานในหน้าที่					
2.	บุคลากรมีความสุขและพึงพอใจต่องานและภาระงานที่รับผิดชอบ					
3.	บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ประสบการณ์ ความสามารถในการทำงาน					
4.	บุคลากรได้รับการสร้างขวัญกำลังใจ และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน					
5.	บุคลากรได้รับการพิจารณาความดี ความชอบตามเกณฑ์การประเมินผลงานอย่างเหมาะสม					
6.	บุคลากรมีอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย					
7.	บุคลากรได้รับการสนับสนุนทรัพยากรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน					
8.	บุคลากรได้รับโอกาสให้เสนอข้อมูล และข้อคิดเห็นในการพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษา					

ข้อ	ข้อคำถามการปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	สถานศึกษาได้รับการพัฒนาเหมาะสมกับสภาวการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง					
2.	สถานศึกษาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารและการดำเนินงานต่าง ๆ ได้สอดคล้องกับสถานการณ					
3.	สถานศึกษามีความก้าวหน้าและทันต่อสภาวการณ์การเปลี่ยนแปลงไปในปจจุบัน					
4.	สถานศึกษาสามารถพัฒนาให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นอย่างสร้างสรรค์					
5.	ผู้บริหารมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนางาน					
6.	ผู้บริหารมีการวางแผน และแก้ไขปัญหาของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
7.	ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร					
8.	ครูผู้สอนนำผลการประเมินของนักเรียนใช้ในการวางแผนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน					

ข้อ	ข้อคำถามการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา	ระดับความคิดเห็น				
		5	4	3	2	1
1.	ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอน					
2.	ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในด้านการปกครองดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
3.	ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จจนเป็นที่ยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง					
4.	สถานศึกษาบริหารงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว					
5.	สถานศึกษากำหนดรูปแบบการบริหารงานภายในสถานศึกษาได้เหมาะสมและชัดเจน					
6.	สถานศึกษามีการกำหนดรูปแบบการทำงานได้เหมาะสมกับขนาดและภารกิจของสถานศึกษา					
7.	สถานศึกษาสามารถแก้ปัญหาในสถานศึกษาได้อย่างทันทวงที และทันเหตุการณ					
8.	สถานศึกษาสามารถดำเนินงานภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ภาคผนวก จ
การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ
(IOC : Index of item objective congruence)

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ
(IOC : Index of item objective congruence)

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

เกณฑ์การประเมิน มีดังนี้

ให้คะแนน +1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องและวัดได้ตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องและวัดได้ตามวัตถุประสงค์

ให้คะแนน -1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

สถิติที่ใช้ในการหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามใช้การหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรายด้าน (Item Total Correlation : IOC) ซึ่งมีสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เกณฑ์การตัดสิน มีดังนี้

ค่า IOC ที่คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ข้อคำถามนั้นใช้ได้

ค่า IOC ที่มีคำนวณได้ต่ำกว่า 0.5 ข้อคำถามนั้นถูกตัดออกไปหรือต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขใหม่ให้ดีขึ้น

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ข้อที่	การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
หลักนิติธรรม							
1	ผู้บริหารกำหนดกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
2	ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความเป็นธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารบริหารงานจนเป็นที่ยอมรับต่อบุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารประพฤติปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมและเป็นแบบอยางที่ดี	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงานตามนโยบาย	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
6	ผู้บริหารไม่เลือกปฏิบัติเพื่อหวังผลประโยชน์	+1	0	0	1	0.33	แก้ไข
7	ผู้บริหารคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของครูและบุคลากรในสถานศึกษา	0	0	+1	1	0.33	แก้ไข
8	ผู้บริหารคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
หลักคุณธรรม							
1	ผู้บริหารมีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
3	ผู้บริหารปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารเอาใจใส่ดูแล สร้างขวัญกำลังใจ บุคลากรในสถานศึกษาอย่างเป็นธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารวางตนเป็นกลางในการปฏิบัติงาน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสงเสริมและสนับสนุนให้ทุกคนพัฒนาตนเองด้านคุณธรรม จริยธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
7	ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้อยู่ในจิตใจของบุคคลจนเป็นนิสัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	ผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างต่อผู้อื่นด้านคุณธรรมจริยธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
หลักความโปร่งใส							
1	ผู้บริหารปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสร้างความเชื่อมั่นและโปรงใสในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสร้างความไว้วางใจในการทำงานซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารมีการกำหนดกระบวนการและขั้นตอนการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	ผู้บริหารสร้างความยุติธรรมกับทุกฝ่ายที่มีสวนเกี่ยวของในการปฏิบัติงาน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
8	ผู้บริหารจัดให้มีกระบวนการตรวจสอบที่ชัดเจน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
หลักการมีส่วนร่วม							
1	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีสวนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ร่วมวางแผนการดำเนินงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากทุกฝ่าย เพื่อการปฏิบัติงานและการตัดสินใจ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
4	ผู้บริหารยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างเพื่อการปรับปรุงและพัฒนางาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้มีสวนเกี่ยวข่องมีส วนร่วมในการดำเนินงานหรือปฏิบัติงานร่วมกันในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน มีสวนร่วม ในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	ผู้บริหารสร้างเครือข่ายการมีสวนร่วมทั้งในระดับโรงเรียนและชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรผลประโยชนที่พึงมีพึงได้กับผู้ที่มีสวนเกี่ยวข่องอย่างเป็นธรรม	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
หลักความรับผิดชอบ							
1.	ผู้บริหารสร้างความตระหนักในสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบ ของตนเองและผู้อื่น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารมุ่งมันในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถเพื่อให้บรรลุความสำเร็จ และสอดคล้องตามกฎระเบียบของโรงเรียน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
3.	ผู้บริหารมีจิตสำนึกต่อการปฏิบัติหน้าที่ในทุกงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง	+1	0	0	1	0.33	แก้ไข
4.	ผู้บริหารมอบหมายงานให้บุคลากรรับผิดชอบตามความรู้และความสามารถ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
5.	ผู้บริหารปรับปรุงพัฒนางานอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการแกปญหา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	ผู้บริหารยอมรับผลในการปฏิบัติงาน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้

ข้อที่	การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
8	ผู้บริหารพร้อมแสดงข่อเท็จจริงและพร้อมยอมรับการตรวจสอบจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
หลักความคุ้มค่า							
1.	ผู้บริหารใช้ทรัพยากรทางการศึกษาให้เกิด ประโยชนสูงสุด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	ผู้บริหารจัดทำแผนปฏิบัติงานจากการศึกษาข้อมูลสภาพปัญหาที่แท้จริง	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
3.	ผู้บริหารมีการควบคุม กำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.	ผู้บริหารมีความประหยัดใช้ของอย่างคุมคา	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
5.	ผู้บริหารมีการสงเสริมสนับสนุนการจัดสรรและการใช้จ่ายงบประมาณอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารวางแผนการใช้ทรัพยากรเพื่อการเรียนการสอนให้เกิดประโยชนต่อผู้เรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	ผู้บริหารสงเสริมการรักษาและพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชนและสามารถใช้ได้อย่างยั่งยืน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	ผู้บริหารสถานศึกษาสงเสริม สนับสนุนให้บุคลากรใช้วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ ให้เกิดประโยชนสูงสุด	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	เฉลี่ย					**0.88**	**ใช้ได้**

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ข้อที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน							
1	นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบ	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
2	นักเรียนมีศีลธรรมและมีพฤติกรรมการเรียนที่ดี	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
3	นักเรียนมีความรู้ ความสามารถสอบผ่านเกณฑ์การประเมินในรายวิชาต่างๆ ตามหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4	นักเรียนผ่านการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนเป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
5	นักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของตนเอง	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
6	นักเรียนได้รับรางวัลจากการเข้าร่วมกิจกรรมการประกวดแข่งขันทางวิชาการในระดับต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	นักเรียนที่จบชั้นสูงสุดของสถานศึกษาได้เรียนต่อระดับที่สูงขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	ครูมีมุมมองที่ดีต่อนักเรียนและสถานศึกษา	+1	0	0	1	0.33	แก้ไข
คุณลักษณะของผู้เรียน							
1	นักเรียนได้รับการส่งเสริมด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ และความคิดสร้างสรรค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2	นักเรียนได้รับการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
3	นักเรียนมีความรู้เท่าทันข่าวสารเหตุการณ์ และการเปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ปัจจุบัน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ข้อที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
4	นักเรียนได้รับการส่งเสริม สนับสนุนกิจกรรมแนะแนวการศึกษา และอาชีพที่หลากหลาย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5	นักเรียนมีวิธีการรักษาสุขภาพอนามัยอย่างเหมาะสมกับเพศและวัย	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้มีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	นักเรียนมีทักษะการสื่อสาร การพูดการฟัง รวมถึงการปฏิบัติตนในสังคมอย่างเหมาะสม	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
8	มีบุคลากรรับผิดชอบให้คำปรึกษา คำแนะนำ และแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
ความพึงพอใจในงานของบุคลากร							
1.	บุคลากรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของตนเอง	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
2.	บุคลากรมีความสุขและพึงพอใจต่องานและภาระงานที่รับผิดชอบ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	บุคลากรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ ความสามารถในการทำงาน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
4.	บุคลากรได้รับการสร้างขวัญกำลังใจและแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.	บุคลากรได้รับการพิจารณาความดีความชอบตามเกณฑ์การประเมินผลงานอย่างเหมาะสม	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
6	บุคลากรมีอิสระในการตัดสินใจเกี่ยวกับงานที่ได้รับมอบหมาย	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
7	บุคลากรได้รับการสนับสนุนทรัพยากรที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้

ข้อที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
8	บุคลากรได้รับโอกาสให้เสนอข้อมูลและข้อคิดเห็นในการพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การปรับเปลี่ยนและพัฒนาโรงเรียน							
1.	สถานศึกษาได้รับการพัฒนาเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง	+1	+1	0	2	0.67	ใช้ได้
2.	สถานศึกษาปรับปรุง เปลี่ยนแปลงองค์การรูปแบบการบริหารและการดำเนินงานต่าง ๆ ได้สอดคลองกับสถานการณ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	สถานศึกษามีความก้าวหน้าและทันกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงไปในปจจุบัน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
4.	สถานศึกษาสามารถพัฒนาสร้างสรรคให้เกิดสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นอย่างสร้างสรรค์	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.	ผู้บริหารมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนางาน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารมีการวางแผน และแก้ไขปัญหาของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
7	ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	ครูผู้สอนนำผลการประเมินของนักเรียนใช้ในการวางแผนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
การแก้ปัญหาภายในสถานศึกษา							
1.	ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาในด้านการจัดการเรียนการสอน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้

ข้อที่	ประสิทธิผลของสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			รวม	ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3			
2.	ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาในด้านการปกครองดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
3.	ผู้บริหาร ครู และบุคลากรในสถานศึกษา ส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับจาก ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
4.	สถานศึกษาบริหารงานประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
5.	สถานศึกษากำหนดรูปแบบการบริหารงานภายในสถานศึกษาได้เหมาะสมและชัดเจน	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
6	สถานศึกษามีการกำหนดรูปแบบการทำงานได้เหมาะสมกับขนาดและภารกิจของสถานศึกษา	+1	0	+1	2	0.67	ใช้ได้
7	สถานศึกษาสามารถแก ปญหาในสถานศึกษาได้อย่างทันทวงที และทันเหตุการณ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
8	สถานศึกษาสามารถดำเนินงานภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	3	1.00	ใช้ได้
	เฉลี่ย					**0.85**	**ใช้ได้**

ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2 มีค่า IOC เฉลี่ยทั้งฉบับ เท่ากับ 0.86

ภาคผนวก ฉ
ผลการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

ผลการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลกับประสิทธิผลของสถานศึกษา อำเภอฉวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 2

ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่า (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

แบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 30 คน ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบผลค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.988 มีค่าความเชื่อมั่นมากกว่า 0.7 แบบสอบถามสามารถนำไปใช้ได้

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded[a]	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	Cronbach's Alpha Based on Standardized Items	N of Items
.988	.988	88

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อที่ 1	396.73	1730.271	.692	.988
ข้อที่ 2	396.90	1723.197	.767	.988
ข้อที่ 3	396.97	1713.757	.755	.988
ข้อที่ 4	396.77	1721.289	.792	.988
ข้อที่ 5	396.57	1746.047	.627	.988
ข้อที่ 6	396.97	1713.964	.752	.988
ข้อที่ 7	396.50	1750.534	.470	.988
ข้อที่ 8	396.80	1721.683	.842	.988
ข้อที่ 9	396.70	1725.459	.783	.988
ข้อที่ 10	396.67	1730.575	.697	.988
ข้อที่ 11	396.83	1712.213	.944	.988
ข้อที่ 12	397.00	1711.310	.796	.988
ข้อที่ 13	396.80	1707.269	.830	.988
ข้อที่ 14	396.67	1726.230	.606	.988
ข้อที่ 15	396.87	1712.120	.802	.988
ข้อที่ 16	396.80	1714.855	.899	.988
ข้อที่ 17	396.67	1727.885	.813	.988
ข้อที่ 18	396.73	1718.271	.845	.988
ข้อที่ 19	396.60	1734.524	.785	.988
ข้อที่ 20	396.70	1717.390	.865	.988
ข้อที่ 21	396.73	1716.685	.872	.988
ข้อที่ 22	396.70	1712.631	.839	.988
ข้อที่ 23	396.83	1717.868	.849	.988
ข้อที่ 24	396.67	1710.644	.875	.988
ข้อที่ 25	396.70	1720.700	.682	.988
ข้อที่ 26	396.77	1710.461	.787	.988
ข้อที่ 27	396.70	1724.700	.797	.988

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อที่ 28	396.77	1705.909	.934	.988
ข้อที่ 29	396.70	1715.321	.900	.988
ข้อที่ 30	396.80	1705.545	.787	.988
ข้อที่ 31	396.60	1727.766	.769	.988
ข้อที่ 32	396.70	1713.183	.831	.988
ข้อที่ 33	396.60	1730.593	.874	.988
ข้อที่ 34	396.60	1727.628	.771	.988
ข้อที่ 35	396.67	1730.437	.762	.988
ข้อที่ 36	396.83	1713.454	.868	.988
ข้อที่ 37	396.63	1727.275	.766	.988
ข้อที่ 38	396.63	1722.378	.857	.988
ข้อที่ 39	396.70	1725.114	.789	.988
ข้อที่ 40	396.63	1729.413	.882	.988
ข้อที่ 41	396.70	1723.459	.819	.988
ข้อที่ 42	396.63	1725.551	.798	.988
ข้อที่ 43	396.70	1722.976	.828	.988
ข้อที่ 44	396.80	1732.717	.700	.988
ข้อที่ 45	396.63	1722.378	.857	.988
ข้อที่ 46	396.63	1718.930	.854	.988
ข้อที่ 47	396.80	1733.131	.763	.988
ข้อที่ 48	396.70	1730.562	.751	.988
ข้อที่ 49	397.03	1710.723	.900	.988
ข้อที่ 50	396.93	1740.133	.633	.988
ข้อที่ 51	396.73	1763.789	.136	.989
ข้อที่ 52	396.73	1745.030	.515	.988
ข้อที่ 53	397.00	1737.793	.474	.988
ข้อที่ 54	396.93	1739.168	.654	.988
ข้อที่ 55	396.57	1742.806	.615	.988

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อที่ 56	396.63	1754.102	.336	.989
ข้อที่ 57	396.77	1752.806	.394	.988
ข้อที่ 58	396.83	1742.351	.642	.988
ข้อที่ 59	396.67	1756.782	.311	.989
ข้อที่ 60	396.70	1758.217	.271	.989
ข้อที่ 61	396.57	1753.220	.435	.988
ข้อที่ 62	396.57	1756.254	.354	.988
ข้อที่ 63	396.70	1760.148	.225	.989
ข้อที่ 64	396.70	1749.872	.472	.988
ข้อที่ 65	396.77	1733.702	.752	.988
ข้อที่ 66	396.93	1723.099	.686	.988
ข้อที่ 67	396.80	1736.786	.621	.988
ข้อที่ 68	396.80	1716.097	.709	.988
ข้อที่ 69	396.87	1718.809	.674	.988
ข้อที่ 70	396.87	1719.085	.781	.988
ข้อที่ 71	396.73	1731.306	.673	.988
ข้อที่ 72	396.67	1753.057	.318	.989
ข้อที่ 73	396.83	1739.799	.520	.988
ข้อที่ 74	396.90	1744.576	.479	.988
ข้อที่ 75	396.83	1744.902	.581	.988
ข้อที่ 76	396.83	1754.420	.285	.989
ข้อที่ 77	396.80	1731.614	.619	.988
ข้อที่ 78	396.73	1723.306	.817	.988
ข้อที่ 79	396.57	1759.426	.270	.989
ข้อที่ 80	396.63	1754.654	.324	.989
ข้อที่ 81	396.70	1732.286	.718	.988
ข้อที่ 82	396.57	1739.633	.688	.988
ข้อที่ 83	396.67	1740.299	.629	.988

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
ข้อที่ 84	396.70	1723.459	.891	.988
ข้อที่ 85	396.80	1725.476	.774	.988
ข้อที่ 86	396.80	1723.407	.880	.988
ข้อที่ 87	396.70	1723.803	.813	.988
ข้อที่ 88	396.73	1731.030	.813	.988

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล : นายอนุชา หนูเสมียน
วัน/เดือน/ปีเกิด : 20 มกราคม พ.ศ. 2535
สถานที่อยู่ปัจจุบัน : บ้านเลขที่ 67/20 หมู่ที่ 3 ตำบลกะหรอ อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช 80160

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2558 : ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาคณิตศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ประสบการณ์ทำงาน

พ.ศ. 2560 : ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านไสโคกเกาะ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2562 : ครู อันดับ คศ.1 โรงเรียนบ้านไสโคกเกาะ อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช
พ.ศ. 2566 : ครู อันดับ คศ.2 โรงเรียนบ้านพิตำ อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช